

CENTER ZA SLOVENŠČINO
KOT DRUGI/TUJI JEZIK

Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik
Letno poročilo 2012

Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Kazalo

UVOD	3
PROGRAMI IN DEJAVNOSTI CENTRA ZA SLOVENŠČINO KOT DRUGI/TUJI JEZIK	4
Slovenščina na tujih univerzah	5
Seminar slovenskega jezika, literature in kulture	22
Simpozij Obdobja	31
Tečaji slovenščine	35
Slovenščina za otroke in mladostnike	39
Izpitni center	42
Izobraževanje	50
Založniška dejavnost	52
Raziskovalni in aplikativni projekti	56
OBJAVE V MEDIJIH	57
BIBLIOGRAFIJA STROKOVNIH DELAVCEV CENTRA	67

je naslov postavke, po kateri Republika Slovenija oziroma ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo, na temelju letne pogodbe z Univerzo v Ljubljani plačuje finančno najtežji del dejavnosti našega Centra, delovanje lektoratov slovenščine na tujih univerzah. Postavka izvira iz 8. člena Zakona o visokem šolstvu, ki opredeljuje učni jezik na slovenskih visokošolskih zavodih. Zakon zavodom v 4. odstavku 8. člena naloži, naj »skrbijo za razvoj slovenščine kot strokovnega oziroma znanstvenega jezika«, v 5. odstavku zagotovi, da se »tujcem in Slovencem brez slovenskega državljanstva /.../ omogoči učenje slovenščine« in v 6. odstavku ministra, pristojnega za visoko šolstvo, zaveže, da določi »podrobnejši način skrbi za razvoj in učenje slovenščine«. Podrobnejšega načina doslej še ni nihče zares določil – pa tudi redno vpisanim tujcem in Slovencem brez slovenskega državljanstva v slovenskem visokem šolstvu nihče ne omogoča učenja slovenščine, vsaj ne sistematično, kakovostno in denarno dostopno ali brezplačno, čeprav si na Centru za to prizadevamo že zelo dolgo. Vsa ta skrb za slovenščino bo najverjetneje – vsaj če sklepamo po nekaterih izjavah odgovornih usmerjevalcev področja – v naslednjem zakonu o visokem šolstvu itak izpuščena. Izkušnje, pa tudi kaka raziskava kažejo na to, da je bila zakonsko izražena skrb za slovenščino že pred desetletjem bolj ali manj tolažba in pomirilo za tiste, ki bi jih lahko zmotilo vse opaznejše povečevanje deleža angleščine kot učnega jezika v visokem šolstvu. Pa je konstruktivna skrb za slovenščino po mojem resnično nujna – in pri tem nikakor ne gre za vprašanja tipa *al' prav se piše kaψa* ali *kafha*, ampak za to, da slovenščina ostane v dobri formi, da se nadalje razvija, da je dostopna in zaželena dobrina, da bo torej naša kaša bolje obdelana in polita – in za to, da ohladimo vročo kašo strahu pred lastnim jezikom in nezaupanja vanj.

Ali imajo lektorati slovenščine po svetu vsebinsko kaj opraviti z zgornjo zakonsko izraženo skrbjo za slovenščino? Neposredno ravno ne, posredno pa prav gotovo – saj so zadeve v zvezi z ugledom jezika pri njegovih govorcih in v mednarodni javnosti prepletene in zapletene. Če Španija, Francija ali Nemčija ne plačujejo več svojih lektorjev v tujini, se to najbrž francoščini, španščini in nemščini ne bo takoj poznalo ne pri njihovem ugledu ne pri številu tistih, ki se teh jezikov učijo ali jih že govorijo. Pri slovenščini so te stvari veliko bolj občutljive. Če ne bo ne po svetu ne pri nas nikogar, ki bi se želel naučiti slovenščine, potem nas lahko zanjo čisto zares skrbi. Zato, da si nekdo nekaj takega želi, pa mora imeti dobre možnosti in biti z njimi seznanjen. Ko jih izkoristi, mora biti zadovoljen in mora imeti možnost dokazati in pokazati, kako dobro se zna v slovenščini sporazumeti.

Letna statistika v zvezi z našimi dejavnostmi zaenkrat te skrbi – da slovenščina ne bi nikogar več zanimala – še ne zbuja, berite naše poročilo. Kronične težave pri financiranju naših dejavnosti pa se v zaostrenih razmerah spreminjajo v zelo akutna stanja. Seminar slovenskega jezika, literature in kulture smo v lanski 48. izdaji z veliko truda in izjemno motivacijo sodelujočih tako zelo optimizirali, da je z veliko manj denarja šlo skoraj enako dobro. Ampak v tej obliki je seminar približno tako robusten in zanesljiv kot dirkalnik formule 1 na povprečni slovenski lokalni cesti spomladi po dolgi zimi. Naslednje leto bo seminarska 50-letnica. Bomo Abrahama ustrezno počastili, prenovili in pomladili – ali ga bomo samo na silo obdržali nad vodo, da ne utone v varčevalni mlaki – ali pa ga bomo celo žrtvovali? Bomo žrtvovali na oltar državne nezadolenosti katerega od sedmih Abrahamovih sinov, naših programov, ki smo jih s strokovno odgovornostjo, veseljem in ljubeznijo ter z pisano mrežo snovalcev, izvajalcev ter zadovoljnih udeleženc in udeležencev postavili na noge v mnogih letih? Upamo, da ne. Zaenkrat tudi delamo tako, kot da je pred nami svetloba na koncu kriznega predora. Prenavljamo certifikatni sistem za slovenščino kot tuji jezik, da bo še boljši in pravičnejši. Snujemo nove prijeme in gradiva za še učinkovitejše in prijaznejše poučevanje slovenščine. Pripravljamo nove vsebine, ki bodo pritegnile k zanimanju za Slovenijo in slovenščino nove študentke in študente po svetu. Skratka, na svojem področju res skrbimo za slovenščino. In včasih bolj, včasih manj potrpežljivo čakamo, da bo zanjo na pravi način zares zaskrbelo še (marsik)oga, ki ima v rokah proračunske škarje in politično platno.

red. prof. dr. Marko Stabej
predstojnik Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik

Programi in dejavnosti Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik

Predstojnik: red. prof. dr. Marko Stabej

Vodja strokovne službe CSD/TJ: dr. Ina Ferbežar (do julija 2012), dr. Mojca Nidorfer Šiškovič (od julija 2012)

Program oz. dejavnosti	Financiranje programa oz. dejavnosti	Samostojni strokovni delavci	Financiranje strokovnih delavcev
Slovenščina na tujih univerzah	MIZKŠ	dr. Mojca Nidorfer Šiškovič Damjan Huber	MIZKŠ
Seminar slovenskega jezika, literature in kulture Predsednik: doc. dr. Aleksander Bjelčevič			
Simpozij Obdobja Predsednica: izr. prof. dr. Mateja Pezdirc Bartol			
Izpitni center	lastna sredstva	dr. Ina Ferbežar (vodja programa) Damjana Kern (do novembra 2012) Lidija Jesenko (poslovna tajnica)	MIZKŠ, lastna sredstva
Tečaji slovenščine	lastna sredstva, MIZKŠ, Urad Vlade RS za Slovence po svetu, CMEPIUS, MNZ	Branka Gradišar (vodja programa) Tanja Jerman (vodja učiteljev) Jana Kete Matičič	MIZKŠ, lastna sredstva
Slovenščina za otroke in mladostnike	lastna sredstva, MIZKŠ (ZRSŠ) in Urada Vlade RS za Slovence po svetu	Mihaela Knez (vodja programa) Damjana Kern (od novembra 2012)	lastna sredstva
Izobraževanje	lastna sredstva	doc. dr. Nataša Pirih Svetina (vodja programa) Mihaela Knez	lastna sredstva
Založništvo	lastna sredstva	Mateja Lutar	MIZKŠ

Dodatne dejavnosti Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik

Redna izobraževanja za učitelje in izpraševalce	
Svetovni dnevi slovenskega dokumentarnega filma	
Znanstvena in razvojno-aplikativna dejavnost – projekti	– TEMPUS IV – MaFoLaC – ZIP – Zgodnja integracija priseljencev

Slovenščina na tujih univerzah

dr. Mojca Nidorfer Šiškovič, Damjan Huber

- 1 Splošno o programu**
- V študijskem letu 2011/12 je na tujih univerzah delovalo 54 slovenistik, na 21 univerzah je imela slovenistika status diplomskega študija, na mnogih od teh univerz sta potekala tudi magistrski in doktorski študij. Na lektoratih in študijih slovenščine se je slovenščino učilo oz. jo študiralo 2731 študentov. Program Slovenščina na tujih univerzah (STU) je v letu 2011/12 vključeval 52 učiteljev slovenščine v tujini: 30 na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani (FF UL) zaposlenih učiteljev in 22 na tujih univerzah zaposlenih učiteljev oz. učiteljev, ki so imeli avtorsko pogodbo s FF UL. Poleg učiteljev, ki so izvajali lektorate, je predavanja iz slovenskega jezika, literature in kulture na univerzah v tujini izvajalo več kot 35 tujih habilitiranih učiteljev, ki so tudi mentorji študentom pri diplomskih, magistrskih in doktorskih nalogah.
- 2 Spremembe na lektoratih in kadrovske zadeve**
- Ob zaključku študijskega leta 2011/12 je prišlo do naslednjih kadrovskih sprememb med zaposlenimi učitelji: z delom na Univerzi v **Parizu** je zaključila mag. Marjeta Klinar, zaposlila pa se je Simona Gotal, lektorica na Univerzi v **Zagrebu** Ivana Petric Lasnik se je vrnila s porodniškega dopusta, Laura Fekonja pa je prenehala z njenim nadomeščanjem. Mag. Vesna Bhaktidevi Gros, ki je poučevala na Svobodni univerzi v **Bruslju** in na Katoliški univerzi v **Louvainu**, se je vrnila v Slovenijo, nadomestila pa jo je mag. Marjeta Klinar.
- Štirinajst učiteljev je vpisanih na doktorske študije na slovenskih univerzah oz. nekaterih tujih. Doktorat znanosti bi jim omogočil boljši status na univerzi gostiteljici in zagotovil trdnější položaj slovenistike. Vse pogosteje lektorji izvajajo tudi predavanja iz slovenskega jezika, literature in kulture.
- Delo slovenskega lektorja, napotenega na Filološko fakulteto v **Beogradu**, se je v dosedanjih treh letih izkazalo kot izjemno pomembno pri širjenju in prepoznavnosti slovenskega jezika v srbskem okolju. Interes za študij slovenskega jezika je v preteklih letih močno narasel in pomembno prispeva h kulturni promociji Slovenije v Srbiji. Skupno je v študijskem letu 2011/12 različne predmete s področja slovenskega jezika in kulture poslušalo skoraj 1000 študentov, zato so prizadevanja še naprej usmerjena v ustanovitev samostojne katedre za slovenščino. Slovenščino lahko kot prvi jezik študija izberejo študenti splošnega jezikoslovja. Status lektorata slovenščine v **Bukarešti**, ki je imel po uvedbi bolonjskega programa status tretjega izbirnega jezika, se je z novim študijskim letom izboljšal in je umeščen kot obvezni izbirni predmet v študij prevajalstva. Še naprej bodo tekla prizadevanja, da bi na tamkajšnji univerzi odprli mesto habilitiranega učitelja za slovenščino, v Sloveniji pa bi ob tem morali kandidatu omogočiti daljše študijsko bivanje. Na Univerzi na **Dunaju** so na asistentsko mesto za južnoslovanske jezike s poudarkom na slovenščini zaposlili novega asistenta, profesorsko mesto pa je še vedno le začasno, na semester se izmenjujejo gostujoči učitelji iz Slovenije. V prihodnjih letih bi lahko s sofinanciranjem s slovenske strani v višini 20.000 EUR letno pridobili mesto stalnega profesorja za slovenščino, kar bi zelo pripomoglo k stabilnejšemu statusu slovenistike in njegovi kontinuiteti. V študijskem letu 2011/12 je bil poleg češkega, nizozemskega in mnogih drugih ukinjen lektorat slovenščine na daljavo na univerzi v **Göteborgu**, ki ga je izvajal Morgan Nilsson, vanj pa so se vpisovali študenti iz skandinavskih držav. Morgan Nilsson se je konec študijskega leta že uspešno dogovoril s prestižno univerzo v **Uppsali**, da bodo namestili vsebine za slovenščino na svoj strežnik in tako ponudili učenje slovenščine v okviru tamkajšnjega zelo razvitega oddelka za slavistiko. Lektorat je bil jeseni 2012 že razpisan, vanj je vpisanih približno 20 študentov, izvaja pa ga še naprej Morgan Nilsson. Na slavistiki v **Granadi** bi se z zagotovitvijo s slovenske strani, da bo lektorat financiran tudi prihodnjih pet let, lahko izboljšal njegov status, saj bi ga uvrstili v *Oddelek za moderne jezike*, in sicer v študijski program kot obvezni tretji tuji jezik s 120-urnim programom (24 kreditnih točk). Slovenščina je sicer zdaj na omenjeni, prestižni univerzi eden izmed izbirnih slovanskih jezikov, ki imajo na Univerzi v Granadi največ študentov. Na Univerzi v **Lvovu** bodo v letu 2013 zaključeni postopki za vpeljavo študijske smeri slovenščina, prvi študenti se bodo vpisali v študijskem letu 2014/15. Na Inštitutu za slavistiko LMU v **Münchnu** in med študenti obstaja zanimanje za dodatni predmet slovenščine – prevajanje za nadaljevalce po 4. semestru, zato bi morali z meduniverzitetnimi dogovori poskušati vzpostaviti polovično lektorsko mesto za slovenski lektorat, ki bi ga financirali obe strani. V **Peking**u na univerzi BFSU se lektorat hitro razvija, zaenkrat v obliki izbirnega predmeta za študente različnih študijskih smeri. Univerza ima v načrtu uvesti program slovenskega jezika in kulture v obliki rednega štiriletnega študija, ki naj bi se začel izvajati v roku dveh ali treh let, zato je bodoči kitajski učitelj Bao Jie na dveletnem izobraževanju v Sloveniji,

3 Izobraževanja in delovna srečanja učiteljev ter priprava novih učiteljev

s slovenske strani pa je treba spodbuditi kitajsko stran k uresničitvi dogovorjenega. Sicer so stiki med univerzama dobri, sodelovanje pa se s pomočjo slovenske lektorice krepiti tudi med drugimi fakultetami, npr. Ekonomsko fakulteto UL. V kratkem naj bi se zato podpisala krovna pogodba med fakultetami UL in BFSU. Na slovenistiki v **Rimu** so dveletna prizadevanja obrodila sadove, saj sta tako italijansko ministrstvo za visoko šolstvo kot tudi Univerza La Sapienza potrdila, da bo izveden razpis za habilitiranega učitelja slovenščine. V preteklih letih se je izredno razvil tudi lektorat slovenščine v **Hamburgu**, ki ga vodi lektorica Monika Pemič, obenem avtorica spletnega učenja slovenščine na daljavo za nemško govoreče. S povečanjem sredstev za lektorično zaposlitev za polni delovni čas bi se odprla možnost za razvoj študijske smeri za slovenščino, saj so na oddelku habilitirani učitelji za južno slavistiko. Na Visoki šoli za prevajalce in tolmače Univerze v **Trstu** bo v študijskem letu 2012/13 razpisan tudi študij slovenščine na 2. stopnji.

V okviru programa STU in Centra za slovenščino smo organizirali tri tradicionalna delovna srečanja in izobraževanja za učitelje: novoletno (22. in 23. decembra 2011), junijsko (27. in 28. 6. 2012) izobraževanje Centra za slovenščino ter osrednje delovno srečanje učiteljev STU pred začetkom novega študijskega leta, tj. dvodnevno srečanje in izobraževanje 26. in 27. avgusta 2012.

Na Centru za slovenščino smo pripravili tudi celovito usposabljanje in pripravo za organizacijsko ter pedagoško delo na lektoratu za novo zaposleno lektorico Simono Gotal. Pred tem se je kandidatka že udeležila junijskega izobraževanja za učitelje slovenščine kot drugega/tujega jezika v okviru Centra za slovenščino in več dni hospitalirala pri izkušenih lektorjih na lektoratih v okviru 48. seminarja slovenskega jezika, literature in kulture.

4 Obiski na lektoratih

Dekan FF UL dr. Valentin Bucik je oktobra 2011 gostoval v **Lizboni**, kjer se je srečal tudi z dekanom Faculdade de Letras Univerze v Lizboni dr. Antoniom Feijóm. Med drugim sta se pogovarjala o razvoju slovanskih študij na Faculdade de Letras Univerze v Lizboni, snidenje obeh dekanov pa je pospešilo medoddelčno sodelovanje obeh fakultet. Predstojnik Centra za slovenščino dr. Marko Stabej je v decembru 2011 obiskal lektorat na Univerzi v **Beogradu** in se skupaj s tamkajšnjima slovenistkama dr. Majo Đukanović in lektorico iz Slovenije Andrejo Ponikvar pogovarjal o razvoju slovenistike z vodstvom Filološke fakultete. O morebitnih novih oblikah sodelovanja je tekel pogovor tudi na srečanju z veleposlanikom Francem Butom in njegovo ekipo, sodeloval pa je tudi na okrogli mizi z naslovom *Slovenščina v službi družbe*. Aprila je bil v Beogradu prvič izven Slovenije izveden izpit iz znanja slovenščine na visoki ravni, ki so ga izvedle dr. Ina Ferbežar in dr. Nataša Pirih Svetina z Izpitnega centra Centra za slovenščino ter lektorica Andreja Ponikvar. Na lektoratu slovenščine in na Facultad de Letras v **Lizboni** je v aprilu s predavanji gostoval predstojnik Centra dr. Marko Stabej, med drugim se je srečal tudi s predstojnikom oddelka za slovanske jezike. Aprila 2012 sta dr. Alojzija Zupan Sosič in dr. Mojca Nidorfer Šiškovič v sodelovanju z lektorico slovenščine Katarino Ogrinc obiskali slovenistični lektorat na **Moskovski** državni univerzi in imeli sestanek s predstojnico dr. Ananijevo in profesorico za slovenščino dr. Nadeždo Starikovo. Obisk je bil zasnovan širše, saj sta imeli tudi srečanje z veleposlanico RS v Moskvi Ado Filip Slivnik in profesoricama dr. Marianno Beršadsko iz Sankt Peterburga in dr. Julio Sozino iz Moskve ter lektorico slovenščine Katarino Ogrinc na temo različnih možnosti sodelovanja v slovenistiki in o položaju slovenščine na univerzah v Moskvi, Sankt Peterburgu in Permu, kjer se poučuje slovenščina. Poleg tega je v Vseruski knjižnici v Moskvi v istem tednu v organizaciji dr. Julie Sozine in soorganizaciji programa Slovenščina na tujih univerzah potekal 4-dnevni seminar *Slovenski prevajalski seminar v Moskvi* za vse ruske prevajalce iz slovenščine, kjer sta sodelovali s predavanji. Dr. Mojca Nidorfer Šiškovič je obiskala lektorata na Univerzah v Lodžu na Poljskem in v Brnu na Češkem. V **Lodžu** se status slovenistike izboljšuje, od študijskega leta 2012/13 bo vključena v oddelk za prevajalstvo, kjer se bodo študenti lahko vpisali na študij slovenščine v povezavi z nemščino. Na sestanku se je s predstojnico dr. Malgorzato Korytkowsko in slovenistkama dr. Anetto Buras - Marciniak in dr. Zatorsko pogovarjala o trenutnem položaju slovenščine na Univerzi v Lodžu, novih, spremenjenih študijskih programih ter načrtih za prihodnost, projektih, kot so Svetovni dnevi, konferenci o kulturnem sodelovanju, ki jo načrtujejo v letu 2014, ter izmenjavah. Za študente je pripravila predavanje o jezikovni rabi v e-medijih in jim predstavila dejavnosti Centra za slovenščino. V **Brnu** se je srečala s predstojnikom dr. Ivom Pospišilom in profesorico književnosti dr. Alenko Jensterle Doležal, sicer zaposleno v Pragi, ki na brnski univerzi izvaja predavanja iz slovenske književnosti. Na univerzi izvajajo celovit filološki študij slovenistike kot samostojne študijske smeri, podpora oddelka pa je velika, čeprav je število študentov v zadnjih letih nekoliko upadlo, saj imajo vpis vsako leto, prej vsaki dve leti. Doktorat iz slovenske literature pripravlja Michal Przybylski.

5 Financiranje in status programa STU ter stiki in podpora drugih institucij

Preteklo študijsko leto je bilo glede financiranja delovanja programa znova precej negotovo. **Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport RS (MIZKŠ)** je aprila v letni pogodbi o financiranju programa sredstva za program znižalo za osem odstotkov glede na leto 2011. V septembru pa je bil Univerzi v Ljubljani poslan aneks k pogodbi o financiranju, s katerim je MIZKŠ predvidelo znižanje že odobrenih sredstev za dodatnih 240.000 EUR (18 %). Ker se je finančno leto zaključevalo, je grozil odpoklic vseh lektorjev, vendar je po posredovanju rektorja UL dr. Radovana Stanislava Pejovnika in dekana Filozofske fakultete dr. Andreja Černeta pri reševanju krize MIZKŠ nakazalo vsa sredstva. Zaradi neurejenega statusa programa Slovenščina na tujih univerzah in nepriznanja še nekaterih drugih dejavnosti nacionalnega pomena, ki jih na Centru za slovenščino kot drugi/tuji jezik strokovno, racionalno in uspešno opravljamo za državo, je položaj zadnja leta vedno bolj pereč. Zaradi posledične negotovosti pri financiranju je bilo zato v zadnjih letih večkrat ogroženo delovanje lektorjev na tujih univerzah. Zaradi drastičnih poskusov znižanja sredstev za to dejavnost je bila velika nevarnost, da bi bilo treba prekiniti sodelovanje s tujimi univerzami in sredi leta odpoklicati lektorje ter prekiniti večletne študijske programe. Na 21 tujih univerzah, kjer je slovenščina dodiplomski ali podiplomski študij, bi bila škoda še večja, saj je na večini poleg lektorja iz Slovenije samo še en habilitiran učitelj in sta zato lektorjeva vloga ter odgovornost še večji. Ker lektorati in študiji slovenščine delujejo na najuglednejših univerzah, stroške lektorjev pa delno s stanovanjem ali z delom plače krijejo tudi tuje univerze, bi bila škoda toliko večja tudi pri mednarodnem ugledu Slovenije kot nezanesljive partnerice v evropskem in svetovnem mednarodnem prostoru. Gre namreč za slovenistike, ki so bile premišljeno ustanovljene in dobro delujejo že več desetletij. V zadnjem desetletju lektorji slovenščine poleg pedagoškega dela na univerzi organizirajo in izvedejo tudi veliko kakovostnih kulturnih projektov, ki pripomorejo k prepoznavnosti in ugledu Slovenije v svetu.

Zaradi povedanega bi bilo treba na ravni države sprejeti ustrezne pravne podlage. Želimo si, da bi Vlada RS in pristojni MIZŠ znova vzpostavila medresorsko skupino, ki je prenehala z delom v letu 2011. Njene naloge so bile pripraviti nacionalne smernice za dolgoročni razvoj in delovanje mreže lektoratov, povezati zainteresirane resorje in urediti financiranje. Takratni MVZT je predlagal ureditev področja z Uredbo Vlade RS.

Da je delovanje programa STU uspešno, gre zahvala tudi **Ministrstvu za zunanje zadeve** in slovenski diplomatski mreži, ki z lektorati odlično sodeluje. Mnogo slovenskih diplomatskih predstavnikov je v preteklem študijskem letu obiskalo lektorate oz. se srečalo z vodstvi tujih univerz, sodelovalo pri kulturnih prireditvah in pripravilo sprejeme. Zadnja leta se je izredno izboljšalo tudi sodelovanje pri skupnih kulturnih projektih (več o tem v točki 9), tako smo v letu 2012 skupaj izvedli sklepni del projekta *Svetovni dnevi slovenskega dokumentarnega filma*. Poleg tega so na MZZ, v Službi za javno diplomacijo, zbrali mnenja in predloge za sodelovanje z lektorati z vseh diplomatsko-konzularnih predstavništav RS po svetu, kjer so tudi lektorati slovenščine.

V preteklem letu smo sodelovali z **Javno agencijo za knjigo RS**, tako da smo se v okviru programa STU in tudi lektorji ter literarni ustvarjalci prijavljali na razpise za gostovanja in organizacijo projektov. Med drugim smo izvedli *Slovenski prevajalski seminar v Moskvi*.

Učitelji v tujini redno sodelujejo z **društvi Slovencev** v najbližjih krajih in s slovenskimi **gospodarskimi predstavniki**, med katerimi bi posebej izpostavili Marka Dolžana, slovenskega podjetnika in do leta 2012 predsednika društva slovensko-poljskega prijateljstva Triglav-Rysy.

5.1 Podpora programa STU lektoratom

Učitelji so v svojih poročilih znova pohvalili vsestransko podporo programa STU in Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik v smislu organizacijske podpore, koordinacije skupnih projektov (npr. *Svetovni dnevi*), nakupa knjig in drugih gradiv za študente, obveščanja o novostih in aktualnih razpisih, oskrbovanja lektoratov z literaturo, sodelovanja pri organizaciji strokovnih ekskurzij v Slovenijo in drugih projektov v okviru lektoratov ter uradne korespondence z univerzo gostiteljico, organizacije kakovostnih srečanj in strokovnih izpopolnjevanj, ki so organizirana trikrat letno. Prav tako učitelji zelo cenijo štipendije, ki jih prispeva MIZKŠ za udeležbo študentov in učiteljev slovenistike in slavistike iz tujine ter posebej iz slovenskega zamejstva na *Seminarju slovenskega jezika, literature in kulture* (SSJLK), ki je organiziran na visoki strokovni ravni in z bogatim programom, čeprav v letu 2012 z več kot za polovico zmanjšanimi sredstvi (57 odstotkov). Tujim študentom in učiteljem slovenščine ta edinstvena prireditev omogoča, da se s slovenščino podrobneje seznanijo v Sloveniji in poslušajo predavanja strokovnjakov slovenistov ter vzpostavijo strokovne in kulturne stike, ki jih ponujajo ključne institucije v Ljubljani in drugod po Sloveniji.

- 6 Študentske in učiteljske izmenjave**
- V zadnjih letih se je na lektoratih zelo povečalo število izmenjav in gostovanj tako študentov kot tudi učiteljev slovenistov. K temu so največ pripomogli učitelji s podpisom novih pogodb programa EU Erasmus med slovenistikami na tujih univerzah ter slovenistikami na vseh slovenskih univerzah. Precej izmenjav poteka še preko akademske mreže Ceepus, programa Basileus in bilateralnih pogodb ter programov o sodelovanju, ki jih Republika Slovenija podpisuje z drugimi državami. Gostovanja študentov slovenistike in drugih smeri so tako vedno pogostejša, na tuje univerze pa odhajajo tudi študenti slavistike in slovenistike s slovenskih univerz. Povečuje se število gostovanj habilitiranih učiteljev iz Slovenije, ki predavajo na tujih slovenistikah in tako pomagajo pri izvedbi študijskega programa. Pereč problem študentov, še zlasti tistih, ki slovenščino študirajo kot diplomski predmet in prihajajo gostovat na slovenske univerze, je, da v času študija v Sloveniji nimajo možnosti brezplačnega tečaja slovenščine, razen 64-urnega tečaja, namenjenega tistim, ki gostujejo v okviru programa Erasmus. Za vse študente bi namreč morali izvajati brezplačne tečaje slovenščine skozi vse leto, tako kot to ponujajo druge države. Na ta način bi tujim študentom pripomogli k boljšemu študiju ter znanju in poznavanju slovenskega jezika. Za izvedbo programa tečajev slovenščine bi potrebovali 2–3 lektorje, zato bi delo lahko opravljali tudi učitelji STU, ki bi v okviru svoje naloge na delovno mesto na tujo univerzo vsakih pet let eno leto bivali in delali v Sloveniji (kar je že zapisano v omenjenem predlogu Uredbe). Več o gostovanjih na lektoratih je napisanega v poglavju *Kulturne dejavnosti na lektoratih v študijskem letu 2011/12*.
- 7 Objave v medijih (gl. pogl. Objave v medijih)**
- Učitelji in študenti z lektoratov so bili v preteklem letu pogosto gostje radijskih oddaj RTV Slovenija, zlasti oddaje, namenjene Slovincem po svetu na Radiu Slovenija 1 v petek zvečer, ter drugih oddaj in programov lokalnih radijskih in televizijskih hiš v okolju in mestih, kjer delujejo lektorati. Medijska pozornost je bila posebej velika v času projekta *Svetovni dnevi slovenskega dokumentarnega filma* konec novembra in v začetku decembra ter ob novoletnem srečanju 20. in 21. decembra 2012, ko je lektorje sprejel minister za izobraževanje, znanost, kulturo in šport dr. Žiga Turk.
- 8 Učna gradiva za lektorate**
- Od leta 2009 so nastajala v okviru programa STU učna gradiva za poučevanje študentov na visoki nadaljevalni in izpopolnjevalni stopnji. Konec študijskega leta 2011/12 je bila publikacija *S slovenščino po svetu* (ur. Andreja Ponikvar in Ivana Petric Lasnik), besedilna zbirka 18 enot z vajami, tudi uspešno natisnjena in je v uporabi na lektoratih in študijih slovenščine. Avtorice posameznih nalog so Andreja Ponikvar, Tatjana Vučajnk, Janja Vollmaier Lubej, Polona Liberšar, Saša Vojtech Poklač, Ivana Petric Lasnik, mag. Rada Lečič, Katarina Ogrinc, Lara Pižent in dr. Maja Đukanović.
- 9 Diplomaska, magistrska in doktorska dela na slovenistikah po svetu**
- Diplomska dela**
- Po podatkih iz poročil učiteljev je v **Pragi** s temo *Proces přijímání a odstraňování cizích jazykových prostředků veslovinštině* na bakalarski stopnji diplomirala Markéta Darániová (mentor dr. Andrej Šurla). V **Rimu** je nastalo pet diplomskih del: *La gastronomia come fattore di caratterizzazione culturale: una presentazione della cucina slovena di ieri e di oggi fra tradizioni locali e spinta cosopolita* Mariele Perez, *Considerazioni sulla letteratura di guerra slovena* Tommasa Conta, *Viaggio nel mondo della letteratura per l'infanzia attraverso le fiabe* di Svetlana Makarovič Silvie Zeppieri, *Poesia rivoluzionaria contro l'Uomo Macchina – Srečko Kosovel e Allen Ginsberg* Glorie Novovič, *Dala valle delle ceneri al vilaggio di Betajnova, alla ricerca di un mondo migliore: The great Gatsby di F. S. Fitzgerald a confronto con lo Hlapec Jernej di I. Cankar* Giulie Garuffo. V **Trstu** so na Filozofski fakulteti iz slovenščine diplomirali trije študenti, na Univerzi v **Vilni** pa je bilo 15 diplomantov. V **Trstu** sta na Visoki šoli za prevajalce in tolmače na 1. stopnji nastali dve diplomski deli, in sicer *Sottotitolaggio in italiano al film sloveno* Vesne Ancona in *Traduzione di un testo sulla cooperazione internazionale in ambito ambientale* Urške Ota. Na 2. stopnji so nastala štiri diplomaska dela: »*Dihanje morja – Il respiro del mare*«: *traduzione di prosa breve dello scrittore sloveno Boris Pahor* Martine Giovannini, *Proposta di traduzione di alcuni saggi sulla tematica femminile* Martine Kocjan, *Drago Jančar »Pogled angela – Lo sguardo dell'angelo«* Traduzione e commento linguistico Katje Hrvatič in *Prosa slovena contemporanea per ragazzi, traduzione e commento di alcuni racconti brevi* Eve Srebnič. S Slovenskim izobraževalnim konzorcijem Slovik so vzpostavili stike za jezikovno svetovanje študentov in opravljanje študentske prakse, prav tako s FF UL usklajujejo podpis sporazuma za prakso študentov. V **Tübingenu** sta diplomski izpit iz slovenščine opravila dva študenta, diplomsko delo iz slovenščine trenutno pišejo štirje študenti.

10 Kulturne dejavnosti in projekti programa

Doktorsko delo

Na slovenistiki v **Lodžu** je doktorsko delo s področja slovenistike zagovarjala Katarzyna Bednarska: *Rola transferu w nauczaniu języka polskiego studentów polonistyki w Lublanie*.

Na lektoratih so bili tudi v študijskem letu 2011/12 učitelji izredno dejavni na področju organiziranja dodatnih kulturnih dejavnosti, ki so dopolnile pedagoško delo s študenti. Skupaj so na več kot 50 univerzah po svetu začeli z izvajanjem novega projekta *Svetovni dnevi slovenskega dokumentarnega filma*. V okviru projekta so celo študijsko leto učitelji s svojimi študenti v tuje jezike prevajali 9 kakovostnih slovenskih dokumentarnih filmov z zelo različnimi tematikami, in sicer *Aleksandrinke* (izseljenstvo), *Fabiani: Plečnik* (arhitektura), *Ivana Kobilca – Portret slikarke* (umetnost, slikarstvo), *Spomini med koši – Ivo Daneu* (šport, košarka), *Toporišč – Samotni hodec skozi neprijazni čas* (znanost, jezikoslovje), *20. stoletje Jurija Gustinčiča* (novinarstvo, politika), *Mila, naša Mila – Z okusom po grenkem* (umetnost, književnost, gledališče, film), *Presihajoče jezero – Zadnji čoln* (naravna dediščina) in *V letu hip hopa* (glasba, rap). Filmi so prevedeni vsak v 6 do 17 jezikov (skupaj 20 različnih jezikov), na RTV Slovenija pa so filme podnaslovili in izdelali DVD-je filmov z vsemi podnaslovi. Projekt je bil predstavljen javnosti v tednu od 26. novembra do 3. decembra 2012, ko so na več kot 50 univerzah po svetu, ponekod pa tudi v kinodvoranah, potekali filmski večeri z dodatnimi dejavnostmi, in sicer v sodelovanju s slovenskimi diplomatsko-konzularnimi predstavništvi ter društvi Slovencev. Projekt je bil tudi medijsko zelo odmeven. Učiteljev, ki so prevajali s svojimi študenti, je bilo skupaj 39, poleg njih pa je prevode pregledovalo 69 strokovnjakov naravnih govorcev s tujih univerz, vseh prevajalcev filmov, v veliki večini študentov, pa je bilo 260. Nastalo je 99 prevodov dialoških list dokumentarnih filmov. Glede na številke in opravljeno delo lahko ocenimo, da je bil to največji projekt slovenskega dokumentarnega filma po svetu.

Poleg *Svetovnih dnevov* so učitelji na interni razpis za sofinanciranje projektov v okviru programa STU prijavi več kot 20 projektov in jih uspešno izvedli s svojimi študenti na univerzah v tujini ter ob pomoči strokovnih delavcev programa STU, večinoma v prvi polovici leta 2012. Učitelji so pri organiziranju dodatnih dejavnosti na lektoratih zelo dobro sodelovali z veleposlaništvu in s svojimi študenti pomagali pri izvedbi kulturnih projektov in predstavitev ter veliko prevajali slovensko literaturo v tuje jezike. Projekte so izpeljali s finančno podporo društev, predstavništev slovenskih podjetij, slovenskih kulturnih ustanov, založb itn.

Oktober 2011 so na Filološki fakulteti v **Beogradu** uradno otvorili novoopremljen slovenistični kabinet, za katerega sta si prizadevali in pridobili sredstva ter sponzorje za obnovo profesorica dr. Maja Đukanović in lektorica Andreja Ponikvar. Otvoritve sta se s Centra za slovenščino FF UL udeležili dr. Alojzija Zupan Sosič in dr. Mojca Nidorfer Šiškovič, iz Beograda pa tudi slovenski veleposlanik Franc But s svojimi sodelavci in predsednik Nacionalnega sveta slovenske manjšine Željko Kljun. Na predvečer otvoritve sta imeli dr. Alojzija Zupan Sosič in dr. Mojca Nidorfer Šiškovič predavanje o slovenski književnosti in predstavitev Centra za slovenščino v Društvu Slovencev Sava. Decembra 2011 je na Filološki fakulteti gostoval predstojnik Centra za slovenščino dr. Marko Stabej, ki je sodeloval na okrogli mizi z naslovom *Slovenščina v službi družbe*, drugi sodelujoči pa so bili dr. Maja Đukanović, sicer tudi predsednica Odbora za izobraževanje pri Nacionalnem svetu slovenske narodne manjšine, dr. Simona Bergoč, vodja Službe za slovenski jezik pri Ministrstvu za kulturo RS, dr. Željko Marković, profesor na Filozofski fakulteti v Novem Sadu, in Polona Lovšin, sekretarka Ustanove patra Stanislava Škrabca. Okroglo mizo je vodila Andreja Ponikvar. Dr. Stabej je imel tudi predavanje na Filozofski fakulteti v **Novem Sadu**, kjer deluje lektorat slovenščine, in predavanje za študente slovenistike na Filološki fakulteti v Beogradu. Gostovanje se je zaključilo s slovensko glasbeno skupino Melanholiki. Na slovenski kulturni praznik so s študenti slovenistike v Društvu Slovencev Sava priredili literarno branje srbskih prevodov *Antologije sodobne slovenske literature*. Prevod *Antologije* je izdal Nacionalni svet slovenske narodne manjšine. V **Bratislavi** so v okviru lektorata in ob podpori slovenskega veleposlaništva pripravili več literarnih večerov. Ustanova BIBIANA (mednarodni dom za otroke) je povabila lektorat slovenščine k sodelovanju pri pripravi predstavitve slovenskih slikanic in ilustracij za prireditve BIB (*Bienale ilustracij Bratislava*), tako je bila v prostorih slovenskega veleposlaništva razstava literarnih del za otroke in mladostnike, ki so bila nagrajena z nagrado desetnica. Lektorica dr. Saša Vojtech Poklač je širši javnosti predstavila razstavljenе knjige in v prostorih veleposlaništva pripravila delavnico za prvošolčke z naslovom *Milan Dekleva: Pesmarica prvih besed*. Študentke so v okviru lektorata prevajale knjige za otroke in mladostnike ter jih na BiB predstavile otrokom. Novembra je lektorat v sodelovanju s slovenskim veleposlaništvom v prostorih veleposlaništva pripravil gostovanje Iztoka Osojnika, Tatjane Jamnik, Tomislava Vrečarja, Ksenije Jus - Xenie, ki so se predstavili v okviru projekta *Zlati čoln – Slovanski most*.

Na literarnem večeru so študentke slovenščine prebrale slovaške prevode. Študenti slovenščine so sodelovali tudi na otvoritvi knjižnice Melicharja Václava, ki so jo odprli na slovenskem veleposlaništvu in je na razpolago tudi študentom slovenščine. Decembra je v prostorih slovenskega veleposlaništva potekala slovanska božična akademija, na kateri so se predstavili študenti bolgaristike, kroatistike, polonistike, srbistike in slovenistike. Ob tej priložnosti, udeležili so se je tudi veleposlaniki držav, ki so se predstavile na akademiji, je dekan FiF UK dr. Jaroslav Šušol odlikoval 95-letnega profesorja Melicharja Václava, ki je deset let vodil lektorat slovenščine na FiF UK. Študenti slovenščine so se predstavili s predstavo *Plašč*. Decembra je v prostorih slovenskega veleposlaništva razstavljal slovenska grafična oblikovalka in fotografinja Ada Poklač. Predstavila se je z zaokroženo serijo računalniških grafik z naslovom *Magična skrivnost lirčnih podob*, študenti slovenščine pa so pripravili kratek kulturni program. Aprila so pripravili 4-dnevno strokovno ekskurzijo v Slovenijo na Primorsko, obiskali pa so tudi sedež Univerze v Ljubljani in se srečali s predstavniki Centra za slovenščino. Junija so si študenti na povabilo slovenskega veleposlaništva ogledali predstavo SNG Drama iz Ljubljane *Beneški trgovec*. V Brnu so novembra z branjem poezije slovenskih pesnikov, prevedene v češčino, študenti z lektorico Matejo Kosi sodelovali na literarnem večeru *Zlati čoln*. Konec novembra je v Brnu potekal literarni večer z Andrejem E. Skubicem, ogledali pa so si tudi razstavo o Antonu Tomažu Linhartu, ki jo je v slovenščini v mestu Ivančice pripravil radovljiški muzej. Ob zaključku semestra so organizirali literarni večer s pesnico Vido Mokrin Pauer in koncert glasbene skupine študentov Avlija, ki izvaja balkansko ljudsko glasbo. Marca so imeli prevajalsko delavnico in literarni večer s slovenskim prevajalcem Petrom Kuharjem ter češko pesnico Lenko Daňhelovo, s predavanji iz primorskih narečij je na gostovanje prišla mlada raziskovalka na Znanstveno-raziskovalnem središču v Kopru Klara Šumenjak. Aprila so imeli prevajalsko delavnico s Klemenom Piskom in prevajalcem Petrom Mainušem ter s Klemenom še literarni večer, o stikih Slovenije in Češke je predavala veleposlanica mag. Smiljana Knez, bili pa so tudi na ekskurziji v Sloveniji, kjer so obiskali Ljubljano, Prekmurje in Porabje. Maja je na lektoratu predaval dr. Marcello Potocco s FHŠ UP, ob njegovem gostovanju so pripravili tudi literarni večer, nato pa so študenti z lektorata sodelovali na projektu *Igraj se z mano* v Mariboru. Julija je brnska založba Větrné mlýny organizirala *Mesec avtorskega branja* s slovenskimi avtorji, v okviru katerega so vsak večer gostili drugega slovenskega avtorja. V Bruslju je lektorica mag. Vesna Bhaktidevi Gros sodelovala na *Evropskem dnevu jezikov* s projekcijo filma *Sladke sanje* in prevodom spletne strani ULB v slovenščino. Novembra je v mednarodnem literarnem klubu *Passa Porta* v Bruslju potekal literarni večer s slovensko pesnico Lucijo Stupica, ki so ga organizirali Veleposlaništvo RS v Belgiji ter lektorja slovenskega jezika na Univerzi v Bruslju in Gentu. Pesnično poezijo so v francoščino in nizozemščino pod mentorstvom lektorjev prevajali na lektoratih v Parizu, Bruslju in Gentu. Na univerzi v **Louvain-la-Neuvu** so v okviru tedna *Jezikov in kultur* organizirali predstavo v 14 jezikih *Polyphonie Polyfolie*, pri kateri je sodeloval tudi lektorat slovenščine s filmskim večerom – ogledali so si film *Petelinji zajtrk*. Marca so študenti slovenščine pred nabito polno dvorano (okoli 300 ljudi) predstavili *Zdravljico* v različnih verzijah – klasični, rock in jazz. V **Budimpešti** je lektor dr. Mladen Pavičić organiziral projekcije filmov: oktobra *Črni dnevi in beli dan*, novembra *Mokuš* ter decembra *Kajmak in marmelada*. Februarja so imeli pogovor s prevajalci slovenske književnosti Orsolyo Gállos, Kláro Körtvélyessy in Lászlom Latorjem, aprila pa literarno-glasbeno prireditev oz. srečanje z Jožetom Hradilom, Vesno Lemaić, Štefanom Kardošem, Francom Mukičem, Dušanom Šarotarjem in Vladom Kreslinom (v sodelovanju s slovenskim veleposlaništvom in podjetjem za promocijo kulture Franc-Franc). Lektorica Mojca Jesenovec v **Buenos Airesu** in **La Plati** je aprila skupaj s Študentsko založbo organizirala enotedensko gostovanje skupine slovenskih avtorjev (Lado Kralj, Mojca Kumerdej, Vesna Milek in Boris Cavazza, Aleš Šteger ter direktor založbe Tomaž Gerdina), ki so se predstavili na literarno-filmskem večeru na Državni univerzi v La Plati, v kulturnem centru Filozofske fakultete v Buenos Airesu (CC Paco Urondo) – na literarnem in filmskem večeru, ter v Rosariu (pri organizaciji te predstavitve je sodelovala tudi tamkajšnja založba Ciudad Gótica). Za potrebe gostovanja so s slušateljicami 6. skupine lektorata prevedle zgodbo *Rien ne va plus* Lada Kralja, Florencia Ferre je samostojno prevedla zgodbo Mojce Kumerdej *Včasih Mihael molči*, Estefanía Quiroga pa odlomke iz romana Vesne Milek o Borisu Cavazzi. Poleg naštetih prireditev je imel Aleš Šteger še samostojno predstavitev prevoda knjige *Berlin*, ki je izšla pri španski založbi Pre-Textos, v španščino pa jo je prevedla študentka lektorata Florencia Ferre. V **Bukarešti** je lektor Boštjan Božič organiziral projekcije slovenskih filmov, in sicer so si novembra in decembra ogledali filme *Slovenka*, *Kajmak in marmelada*, *Zadnja večerja* in *Ruševine*. Decembra so se profesorji in lektorji srečali s študenti na že tradicionalnih *Colindah*. Na lektoratu slovenščine so pripravili kratek nagovor v slovenščini in romunščini ter tri pesmi. Januarja so na lektoratu s filmskim večerom in dokumentarcem *Otroci* že napovedali *Svetovne dneve slovenskega dokumentarnega filma*. Marca je lektor pripravil

predstavitev Slovenije ter spregovoril tudi o slovenskem šolskem in študijskem sistemu, s slovenskim veleposlaništvom v Bukarešti pa so pripravili večer najstarejših slovenskih ljudskih pesmi, ki jih je odpela gostja iz Slovenije Bogdana Herman. Umetnica je prišla v Bukarešto na povabilo veleposlanice Jadranke Šturm Kocjan, za prostor pa so poskrbeli na lektoratu slovenščine. Dogodka so se udeležili veleposlaniki, diplomati, Slovenke in Slovenci, ki živijo in delajo v Bukarešti, ter profesorji in študenti. V poletnem semestru so nadaljevali s projekcijami slovenskih (kratkih) filmov *Petelinji zajtrk* in *Socializacija bika?*, *Vsakdan ni vsak dan*, *Vučko*, *Vem*, *Otrok v času*, *Vrtoglavi ptič* in *Moj ata, socialistični kulak*. V **Clevelandu** je septembra generalni konzul RS Jurček Žmauc predaval o moderni Sloveniji in možnostih sodelovanja med državama. Dr. Jernej Mlekuž, znan kot avtor knjige *Burek si?!*, je nekaj dni kasneje študentom in slovenski skupnosti predstavil burekov »več«. Decembra je lektor Luka Zibelnik s pomočjo washingtonskega muzeja holokavsta, dekanata clevelandske državne univerze, oddelka za moderne jezike in sredstev Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu organiziral predavanje dr. Hannah Starman z naslovom *Rise and fall of Maribor's textile industry: Post-WWII trials of Jewish textile manufacturers and their quest for justice*. Lektor je v Sloveniji opravil pogovore o povezovanju Univerze v Mariboru z Državno univerzo v Clevelandu. Januarja je s pomočjo Fulbrightovega sklada za potovanja organiziral obisk dr. Leonore Flis, ki je predstavila narativno v nefikcijskih stripih. Predavanja so se udeležili rektor, profesorji, študenti in predstavniki slovenske skupnosti. Aprila je lektor skupaj s slovensko skupnostjo organiziral koncert dueta Jožeta Stepca in Allison Lint z naslovom *Zeleni Jurij*. Maja je na obisk pripotoval dr. Aleksander Bjelčević, ki je govoril o problemih fikcije in kazenske odgovornosti na primerih *Pikalo*, *Smolnikar*, *Mal* idr. Predavanja se je udeležil tudi dekan filozofske fakultete dr. Gregory Sadlek. Junija je ob slovenskem dnevu državnosti gostoval v Clevelandu profesor saksofona dr. Oto Vrhovnik, avgusta pa je lektorat prejel pošiljko slovenskih knjig iz Rochesterja, New York, ki jih je knjižnica daroval starejši občan ob odhodu v dom za starejše. Na Univerzi na **Dunaju** je lektorica dr. Elizabeta Jenko organizirala tradicionalni *Slovenski večer* ter s študenti opravila ekskurzijo v Maribor. V okviru univerze v **Gentu** sta novembra lektor mag. Pavel Oceppek in lektorica v Bruslju mag. Vesna Bhaktidevi Gros ob pomoči slovenskega veleposlaništva organizirala literarni večer s pesnico Lucijo Stupica, in sicer v priznanem flamskem mednarodnem literarnem klubu Passa Porta v Bruslju. Pesnično poezijo so v francoščino in nizozemščino pod mentorstvom lektorjev prevajali na lektoratih v Parizu, Bruslju in Gentu. Literarni dogodek je omogočilo več institucij iz Slovenije in Belgije. Novembra je lektor v sodelovanju s slovenskim veleposlaništvom pripravil otvoritev likovno-literarne instalacije *Rdeča pokrajina*, ki je avtorski projekt pesnice Lucije Stupica, slikarke Klementine Golija, Henrika C. Enbohma in mag. Pavla Ocepka. Strokovni oceni dr. Sarivala Sosiča, ki je napisal tudi študijo *Stik pesmi in slik*, je sledil krajši otvoritveni performans lektorja in Lucije Stupica. Dogodka se je udeležilo več kot 70 študentov in profesorjev gentske slavistike, veleposlanikov, diplomatov in drugih gostov. Dr. Alojzija Zupan Sosič je v okviru Erasmusovega gostovanja predavala o sodobnem slovenskem romanu in slovenski erotični poeziji. Ob slovenskem kulturnem prazniku so v prostorih Kraljevega glasbenega konzervatorija v Bruslju organizirali umetniški dogodek *Večglasje*, ki ga je režiral in soorganiziral lektor, sodelovala je harfistka Ursula Aščič. V začetku maja je s predstavo *Preklet naj bo izdajalec svoje domovine* v Bruslju gostovalo Slovensko mladinsko gledališče. S članico ansambla Drago Potočnjak je lektor organiziral pogovor na gentski univerzi in gledališko delavnico za študente. V **Gradcu** so slovenisti ob pomoči slovenskih lektorice Tjaše Alič in Kasilde Bedenk organizirali različne prireditve: oktobra so s svečano prireditvijo obeležili 200-letnico najstarejše stolice slovenskega jezika. Prisotne akademike, politike, profesorje, dekane, študente ter druge goste iz Avstrije in Slovenije je pozdravil dr. Ludvik Karničar, ki je spregovoril o ustanovitvi stolice leta 1811, njenem pobudniku in prvem profesorju Janezu Nepomuku Primicu ter pomenu tega dogodka za razvoj slovenščine in celotno slovenstvo, predstavil pa je tudi zbornik simpozija *Graz und Slowenen/Gradec in Slovenci*. V počastitev praznovanja je Pošta Slovenije izdala priložnostno znamko z upodobitvijo notranjega dvorišča stare jezuitske univerze in Primičevega rokopisa. Novembra so v sodelovanju s Kulturnim društvom Mariborska literarna družba ter Društvom slovensko-avstrijsko prijateljstvo Gradec pripravili literarni večer s Tomažem Šalamunom *Plašč iz Travnika/Ein Mantel aus Travnik*, na katerem so študenti brali svoje prevode njegovih pesmi v nemščino. Staro leto so zaokrožili z *Božičnico*. Januarja so organizirali filmski večer z ogledom filma *Piran – Pirano*. Maja so pripravili *Dan slovenske kulture*. Prisotne sta pozdravila dekan graške humanistične fakultete dr. Helmut Konrad in slovenski veleposlanik na Dunaju Aleksander Geržina, ki je imel pred uradnim delom še predavanje za študente *Vloga in delo Slovenskega veleposlaništva na Dunaju ter odnos med državama*. Po otvoritvi so sledile predstavitve knjig: dr. Jožica Škofic je predstavila monografijo *Slovenski lingvistični atlas*, dr. Ludvik Karničar osmi zvezek *Tezavra slovenskega ljudskega jezika na Koroškem* in zbornik *Gradec in Slovenci*, dr. Andrej Leben pa svojo

antologijo slovenske proze na avstrijskem Koroškem *Zgodbe iz Matjaževe dežele*. Prisotni so si lahko ogledali tudi razstavo plakatov o slovenskih mestih in študiju slovenščine, ki so jo pripravili študenti slavistike in prevajalstva, ter dramsko igro *Slovenski prerod – Primic na obisku pri Lisičju* KUD-a Škofljica. Sledil je literarni večer, ki so ga pripravili v sodelovanju z Mariborsko literarno družbo, gostili pa so dramsko igralko Bredo Pugelj Otrin, ki je interpretirala pesmi iz zbirke *Pesmi štirih*. Kulturni dan so zaključili s pogostitvijo in koncertom skupine Reinhard Padinger Jazz-Band. Dogodek je finančno podprlo več institucij iz Slovenije in Avstrije. V **Granadi** je lektorica Ana Fras v prvem semestru organizirala literarni večer z dvema slovenskima pesnicama Jano Putrle Srdić in Aljo Adam z naslovom *Dva obraza, dve zgodbi*. Predstavili so njuno poezijo ter pesniški zbirki, prevedeni v španščino. Literarno srečanje je odprl predstojnik Oddelka za slovanske jezike dr. Enrique Quero Gervilla. Po kratkem pogovoru in intervjuju se je v dveh večerih odvijalo branje poezije v slovenščini in španščini. V drugem semestru je na lektoratu gostovala lektorica Gemma Santiago Alonso s FF UL. Pripravila je didaktične delavnice z naslovom *Napaka kot didaktični instrument pri Pahorjevem romanu Nekropola*. Na lektoratu v **Hamburgu** je lektorica Monika Pemič v sodelovanju z Uradom Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu in Italijanskim kulturnim inštitutom organizirala predvajanje dokumentarnega filma *Trenutek reke*, ki so ga v ta namen opremili z nemškimi podnapisi. Sledil je pogovor z Anjo Medved in Nadjo Velušček, režiserko in scenaristko filma. V zimskem semestru je lektorica v okviru slovenistike in Oddelka za slavistiko hamburške univerze skupaj z Oddelkom za romanistiko organizirala serijo javnih predavanj z naslovom *Poteki meje. Slovenija in Italija v dialogu* (Grenzverläufe. Slowenien und Italien im Dialog). Posameznih predavanj se je udeležilo med 30 in 80 poslušalcev. Oktobra sta gostovala dr. Claudio Magris z Univerze v Trstu in dr. Jörg Schulte z University College London, novembra dr. Marta Verginella s FF UL, Stephanie Neu z Univerze v Hamburgu, Anja Medved in Nadja Velušček iz Nove Gorice ter dr. Ursula Doleschal z Univerze Alpen-Adria v Celovcu. Decembra sta gostovala dr. Matteo Colombi iz Leipziga in dr. Sead Porobić z Univerze v Hamburgu, januarja Gabriele Montaldi-Seelhorst in dr. Katarzyna Róžańska z Univerze v Hamburgu, dr. Ivy York Möller-Christensen z Univerze Flensburg, februarja dr. Marija Jurić Pahor z Inštituta za narodnostna vprašanja v Ljubljani. Projekt je podprlo več institucij iz Slovenije, Nemčije in Italije, spremlja pa ga spletna stran <http://www.slowenisch-lernen.uni-hamburg.de/grenzverlaeufe>. Aprila je v Hamburgu gostoval nemški pisatelj Veith Heinichen, ki živi v slovenski vasi Sv. Križ pri Trstu in v svoje romane vpleta tržaško večkulturno okolje. Septembra je Inštitut za slavistiko hamburške univerze skupaj z društvom Mladi slavisti organiziral konferenco o nasilju v slovanskih literaturah. Udeležili so se je štirje slovenisti: dr. Katja Mihurko Poniž z Univerze v Novi Gorici, dr. Jožica Šega Čeh in dr. Janja Vollmeier Lubej z Univerze v Mariboru ter dr. Erwin Köstler z Dunaja. Lektorica je nadaljevala s projektom *Slowenisch lernen – učenje slovenščine na daljavo za nemško govoreče*, ki je dostopen na <http://www.slowenisch-lernen.uni-hamburg.de/>. Pridobitev zadnjega leta so tonski posnetki štirih novih lekcij, ki jih je prispeval Radio Slovenija, tečaj pa so obogatili tudi z novimi interaktivnimi vajami. Projekt sofinancira več institucij iz Slovenije. V letu 2012 je projekt prejel Evropsko jezikovno priznanje. V **Katovicah**, kjer deluje lektorica Tina Jugović, je oktobra potekala mednarodna konferenca *Medkulturna srečanja*. Na konferenci so predavali gostje s Poljske, Češke, Makedonije, Slovaške, Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Ukrajine in Slovenije. Dr. Andrej Šurla, sicer lektor slovenščine v Pragi, je imel predavanje z naslovom *(Samo)podoba Slovencev in Slovenije v slovenski zabavni glasbi*, ki je pritegnilo več kot 70 slušateljev. Novembra so gostili polonista, prevajalca in esejista dr. Nikolaja Ježa, ki je pripravil predavanji z naslovoma *Poezija Czesława Miłosza v slovenski recepciji* ter *Prevajalske poetike: Iz zgodovine slovenskega prevajanja poljske književnosti*. Decembra so pripravili *Slovanski dan*, na katerem so se predstavili tudi slovenisti. Prejeli so nagrado za najlepšo oz. najbolj izvorno pripravljeno stojnico. S študenti 3. letnika so pripravili ekskurzijo v Krakov, s študenti 4. letnika pa so si ogledali Katovice. Lektorica je skupaj s študenti organizirala projekt *Slovenska urbana kultura*. Kot zaključek projekta so pripravili razstavo, ki so jo odprli aprila v Šlezjski knjižnici. Svoje izdelke so predstavili Darja Kosi, Ana Hribar, Irena Nose, Nina Holc, ustvarjalna skupina Lunatico, Miricota, *ninaluba*, Dudakunda in Kulturno umetniško društvo Smetumet. Sočasno je potekala tudi fotografska razstava ameriškega psihologa Richarda Johnsona. Ljubiteljski fotograf je s slikami sestavil zgodbo o svojem dožemanju slovenske družbe in Slovenije nasploh. Študenti so naredili izbor 60 fotografij v 10 kategorijah. Otvoritev razstave se je začela s krajšim koncertom študentke, prisotne pa sta pozdravila tudi dekan Filološke fakultete dr. Rafał Molencki in Marko Dolžan, predsednik Društva slovensko-poljskega prijateljstva Triglav-Rysy. Projekt je omogočilo več institucij iz Slovenije in Poljske. Maja je na Poljskem potekal 3. festival slovenske kulture *Zlati čoln*. V središču pozornosti sta bili dve knjižni izdaji slovenske poezije v poljskem prevodu: zbirka Srečka Kosovela z naslovom *Kalejdoskop: Izbrane pesmi/Wiersze wybrane* in zbirka Iztoka Osojnika z naslovom *Spodnie na niebie*. Večer v Katovicah je vodila dr. Monika Gawlak, za

simultani prevod pa je poskrbela študentka 4. letnika. Med pogovorom so študenti prebirali Osojnikove pesmi, sledil je pogovor dr. Božene Tokarz in prevajalke Karoline Bucke Kustec. Večer se je zaključil s koncertom Janija Kovačiča. Študentke so ob tej priložnosti pripravile prevod Kovačičevih pesmi. Projekt je organiziralo in sofinanciralo več institucij in posameznikov iz Slovenije in Poljske. Študenti lektorata so pripravili slovensko številko časopisa *Noviny Slawia* s temo *Slovenci o Slovencih in drugih narodih*, v kateri so objavljeni prevedeni odlomki romanov oz. kolumen Polone Glavan, Miha Mazzinija, Gorana Vojnoviča in Sonje Porle. V **Kijevu** sta dr. Olena Džjuba in dr. Inga Yarova pripravili filmske projekcije. V **Krakovu** je lektorica mag. Bojana Todorović organizirala gostovanje Borisa Kerna z ZRC SAZU, novembra so imeli projekcijo filma *Osebnna prtljaga* in srečanje z režiserjem Janezom Lapajnetom, ki je spregovoril o svojih celovečernih filmih *Osebnna prtljaga*, *Kratki stiki* in *Šelestenje*, producentka Aiken Veronika Prosenc pa je predstavila specifične slovenske filmske produkcije. Študentke so pod mentorstvom lektorice sodelovale s prevodi iz slovenske poezije na prevajalskem natečaju *Volim puno*, ki je bil namenjen študentskim prevodom sodobne ljubezenske poezije iz južnoslovanskih jezikov. Joanna Kwasniewska je na njem zasedla drugo mesto za prevod sonetov *Alba*, *Meje* in *Neimenljivo* Borisa A. Novaka. Marca so organizirali gostovanje pesnice Maje Vidmar, ki je predstavila izbor svoje poezije, študenti pa nekaj prevodov iz avtoričine najnovejše zbirke *Kako se zaljubiš*. Maja je lektorica sodelovala na prevajalski delavnici v Bielsku-Biali kot mentorica skupine za prevajanje proze in poezije iz slovenščine. Konec maja je potekal v okviru festivala *Zlati čoln* literarni večer Iztoka Osojnika in dr. Alenke Jensterle Doležal v krakovskem kulturnem centru. O zbirki Iztoka Osojnika je govoril njen prevajalec, predstavljen pa je bil tudi dvojezični izbor poezije Srečka Kosovela. Junija je bila na dnevu odprtih vrat oddelka za slavistiko tudi predstavitev slovenskega lektorata. V **Lawrenceu** je lektorica Marta Pirnat Greenberg decembra organizirala dva večera slovenskega filma, februarja so imeli predstavitev učbenika *Colloquial Slovene* in aprila so sodelovali pri vključitvi slovenskega filma za predvajanje na filmskem festivalu *Kansas City FilmFest*, med drugim tudi s častno konzulko Slovenije v Kansas Cityju Barbaro Nelson ob filmskem festivalu *Kansas City FilmFest*. V **Lizboni** je oktobra lektorica mag. Mateja Rozman v sodelovanju z Muzejem poezije in s podporo slovenskega veleposlaništva organizirala *Slovenski pesniški večer*. Kot predstavnica EPK Maribor v Lizboni je sodelovala pri predstavitvi in pri nekaterih projektih, ki so se odvijali v okviru *Evropske prestolnice kulture* na Portugalskem. Med drugim je koordinirala projekt in prevajala pesmi za antologiji slovenskih in portugalskih pesnikov. V antologijah je predstavljenih osemtrideset slovenskih in osemtrideset portugalskih pesnikov. Februarja je v sodelovanju z veleposlaništvom organizirala koncert glasbenika in igralca Janeza Škofa. Nadaljevala je z gledališkimi delavnicami z naslovom *Maček Muri* pesnika Kajetana Koviča. Na začetku maja sta na fakulteti predavala dr. Vojko Gorjanc in Jure Janet, konec maja pa predstojnik Centra za slovenščino dr. Marko Stabej. Lektorica je maja sodelovala na kolokviju, posvečenemu Juriju Gagarinu, in sicer s predstavitvijo knjige Hermana Potočnika – Noordunga *Problem vožnje po vesolju*, ter na konferenci *Dialogues through translation*. V **Lodžu** sta s predavanji gostovali dr. Blanka Bošnjak s FF UM in dr. Mojca Nidorfer Šiškovič s FF UL. Lektorica Mateja Gojkošek je novembra priredila *Slovenski večer*, posvečen tradiciji martinovanja na Slovenskem. Decembra se je odvil že tradicionalni *Božični večer slavistične katedre*, ki vsako leto poveže študente in predavatelje vseh treh študijskih smeri: bolgaristike, srbistike in slovenistike. S študenti so začeli s projektom prevajanja sodobne slovenske poezije; prevodi bodo izšli v knjigi. V sodelovanju z dr. Anetto Buras - Marciniak je marca lektorica na Katedri za polonistiko pripravila predavanje *Slovenija, Slovenci, slovenski*, med drugim za gimnazijce ob zaključku srednjega šolanja pred odločanjem za vpis na fakultete. Maja je na Poljskem potekal 3. festival slovenske kulture *Zlati čoln*, na katerem so svoja dela predstavili slovenski umetniki in njihovi poljski kolegi. Otvoritev festivala je bila v Lodžu, udeležilo se je veliko pomembnih gostov, med drugim slovenski veleposlanik na Poljskem mag. Marjan Šetinc in podvojvoda Vojvodine Lodž Marcin Młynarczyk. Glavna organizatorica, koordinatorica in idejna pobudnica festivala je bila Tatjana Jamnik, gostitelj prireditve pa je bil Marko Dolžan, slovenski podjetnik in predsednik društva slovensko-poljskega prijateljstva Triglav-Rysy. Dogajanje je povezovala in izjave gostov simultano prevajala slovenistka Katarzyna Bednarska, študenti slovenščine pa so pod lektoričnim mentorstvom brali Kosovelovo poezijo in prevajali pesmi Janija Kovačiča. V okviru projekta *Svetovni dnevi slovenskega dokumentarnega filma* so študenti dodiplomskega in magistrskega študija pod mentorstvom lektorice od marca do maja iz slovenščine v poljščino prevajali podnapise za dva filma. V **Lvovu** je lektor Primož Lubej priredil literarni večer s pesnico Barbaro Korun. Dogodka v knjigarni se je udeležilo več kot 40 ljudi, ki so z zanimanjem prisluhnili predstavitvi pesničinega ustvarjanja v kontekstu sodobne slovenske poezije. Večer so nadaljevali s pesnično interpretacijo izbranih pesmi in branjem prevodov, ki so jih natisnili v knjižici, za simultani prevod pogovora sta poskrbeli dr. Marijana Klimets in dr. Natalija Khoroz.

V **Moskvi** sta v okviru projekta *Slovenski glagol* s predavanji gostovali dr. Alojzija Zupan Sosič in dr. Mojca Nidorfer Šiškovič s FF UL. V okviru Kluba Južni Slovani, ki so ga ustanovili študenti katedre zahodnih in južnih Slovanov na Fakulteti za zgodovino, je lektorica s študenti štirikrat organizirala slovenski filmski večer s projekcijami novejših slovenskih filmov. V okviru prireditve *Slovenski večer* so študenti slovenistike predstavili Slovenijo, recitali slovenske pesmi in odigrali prizor iz *Županove Micke* A. T. Linharta. V aprilu je v organizaciji Vseruske knjižnice potekal Slovenski prevajalski seminar v Rusiji, ki je bil sofinanciran s strani Javne agencije za knjigo RS in programa STU, udeležilo pa se ga je skoraj 30 učiteljev in študentov slovenščine na ruskih univerzah. Cilj seminarja je bilo usposabljanje prevajalcev iz slovenščine v ruščino, saj so prevodi sedaj redki, precej pa je tudi zastarelih. Tako je bil v času seminarja organiziran še natečaj za najboljši prevod kratke zgodbe iz slovenščine v ruščino, zadnje popoldne pa je potekala tudi znanstvena konferenca. V okviru slovensko-ruskega prevajalskega seminarja so študenti predstavili prevode slovenskih dokumentarnih filmov *Presihajoče jezero*, *Aleksandrinke*, *Fabiani : Plečnik*. V **Münchnu** je oktobra potekala okrogla miza *Sarajevski zvezki* v organizaciji Študentske založbe in generalnega konzulata RS v Münchnu, lektorica Marjanca Jerman je decembra priredila slovenski filmski večer *Rdeči boogie* kot skupni projekt lektorata in generalnega konzulata, nato pa maja prav tako skupni projekt slovenski literarni večer z branjem Mojce Kumerdej in Evalda Flisarja. V **Nottinghamu** je na oddelku za ruske in slovanske študije gostoval dr. Mitja Velikonja s FDV UL, lektor Matej Klemen je novembra slovenščino in Slovenijo predstavljal na *Taster Day*, informativnem dnevu za bodoče študente. Na spletnem omrežju Facebook je oblikoval skupino *Slovene in Nottingham*, ki združuje sedanje in nekdanje študente slovenščine, pridružijo pa se ji lahko vsi, ki jih zanima slovenščina. V spomladanskem semestru so začeli s prevajalsko delavnico, ki jo vodi lektor, za angleščino sodeluje dr. Polly McMichael, namenjena pa je vsem študentom slovenščine in profesorjem. Prvi prevajalski projekt so bile kratke zgodbe Nejca Gazvode, rezultat pa je brošura s prevodi izbranih kratkih zgodb v angleščino, ki so jo predstavili na literarno-prevajalskem večeru. Ob slovenskem kulturnem prazniku je lektor organiziral filmski večer, v okviru katerega so si ogledali film *Osebna prtljaga*. Marca je organiziral gostovanje pisatelja in režiserja Nejca Gazvode ter prevajalke Olivie Hellewell, nato pa še projekcijo filma *Izlet* in po njem pogovor z režiserjem Nejcem Gazvodo. Dan kasneje so v sodelovanju s slovensko ambasado v Londonu pripravili projekcijo filma *Izlet* in pogovor z režiserjem Nejcem Gazvodo. Večerov se je udeležilo skupaj več kot 120 gostov, projekt pa je sofinanciralo več institucij iz Slovenije in Anglije. Lektor je organiziral tudi redna družabna srečanja slovenskih študentov, ki študirajo na nottinghamski univerzi. V **Padovi** je lektorica Polona Liberšar s študenti prevajala film za *Svetovne dneve slovenskega dokumentarnega filma*. Organizirali so tudi ekskurziji v Slovenijo: v novoletno okrašeno Ljubljano ter spomladi s študenti drugih lektoratov v severni Italiji (Padova, Trst, Videm) v Režijo in Kanalsko dolino. Udeležili so se srečanja z Borisom Pahorjem, ki ga je organizirala lektorica Urška Kerin na Univerzi v Vidmu. V **Pardubicah** je dr. Aleš Kozár jeseni organiziral *Ciklus slovenskih filmov*, aprila so prišli skupaj z brnskimi študenti na ekskurzijo v Prekmurje in Porabje, sodelovali v projektu *Zlatá lod' v Čechách/Zlati čoln na Češkem*, v okviru katerega so imeli literarni večer in prevajalsko delavnico, na kateri so sodelovali Tatjana Jamnik, Ksenija Jus, Iztok Osojnik, Tomislav Vrečar, Jiří Studený, Jana Orlová in Aleš Kozár. V **Parizu** je lektorica Marjeta Klinar pripravila predstavitev slovenskega jezika v okviru *Tedna jezikov*, oktobra se je udeležila letnega srečanja *Mladega Pariza*, novembra je potekal večer s pisateljico Lucijo in ilustratorjem Damjanom Stepančičem, kjer so brali odlomke in študentske prevode delov pisateljčinega romana. Januarja je bil na Inalcu *Dan odprtih vrat*, februarja so obeležili *Prešernov dan* v organizaciji in izvedbi *Mladega Pariza* v rezidenci slovenske veleposlanice in nato še z Društvom Slovencev v Parizu. Marca je bil organiziran *Slovenski večer* z Dragom Jančarjem, A. Luck - Gaye, Mitjem Čandrom in Zoranom Predinom, potekal je prevajalski festival *Fragmenti* s študenti FF UL in Inalca v kulturnem centru v Tinquexu. Aprila so se srečali z Miho Mazzinijem, si ogledali njegov kratki film, brali študentske prevode njegovih kratkih zgodb in sodelovali na filmskem večeru, kjer so si ogledali film *Šelestenje* Janeza Lapajneteta. V okviru tridnevne predstavitve Slovenije je bilo organizirano predavanje o slovenski književnosti v francoskih prevodih, maja pa so se udeležili večera s pesnico, pisateljico in igralko Majo G. Štromar. Junija je lektorica vodila proslavo *Praznovanje 21 let Slovenije* v Društvu Slovencev v Parizu in se udeležila nastopa treh slovenskih pesnikov v francoskem PEN clubu (Pintarič, Perat, Šteger) v organizaciji Hiše slovenske poezije v Franciji. V **Peking**u si je lektorica Natalija Toplišek skupaj s študenti slovenščine novembra 2011 v okviru *Filmskega festivala EU* ogledala film Gorana Vojnoviča *Piran – Pirano*. Decembra je lektorat obiskal rektor UL dr. Radovan Stanislav Pejovnik. Konec februarja in v začetku marca so na televizijskem programu osrednje kitajske nacionalne televizijske hiše predvajali dokumentarni filmi *Čudovita Slovenija*. Lektorica je sodelovala kot prevajalka in organizirala skupinski ogled filma za študente slovenščine. Maja je bila otvoritev razstave oblikovanja

državnih simbolov Miljenka Licula *Identiteta Slovenije*. V sodelovanju s slovenskim veleposlaništvom so organizirali razstavo in pripravili otvoritveno slovesnost. Otvoritve sta se udeležili podpredsednica partijskega sveta BFSU, Zhong Meisun, in veleposlanica RS Marija Adanja. Besedila ob prikazu Liculovih oblikovanj državnih simbolov je prevedel Bao Jie. V **Pragi** so gostovali dr. Erika Kržišnik, dr. Andreja Žele in dr. Martina Ožbot s FF UL ter dr. Milena Mileva Blažič s PF UL. Lektor dr. Andrej Šurla je organiziral literarna srečanja z dr. Andrejem E. Skubicem v novembru in dr. Petrom Svetino v februarju. Ob gostovanju dr. Andreja E. Skubica so štiri študentke prevedle tri daljše odlomke romana *Popkorn*, ki so jih na srečanju tudi prebrale. Ob gostovanju dr. Petra Svetine je sedem študentov prevedlo 16 avtorjevih pesmi, ki so bile na literarnem večeru tudi prebrane.

V poletnem semestru so izvedli projekcije slovenskih igranih celovečernih filmov. Tokratni »festival« je potekal pod naslovom »20 – 10 – 10 (20 let samostojne države, 10 režiserjev, 10 filmov, ki so polnili slovenske kinodvorane)«, na sporedu pa so bili naslednji filmi: *Outsider*, *Ekspres ekspres*, *V lero*, *Jebiga*, *Kruh in mleko*, *Šelestenje*, *Rezervni deli*, *Pod njenim oknom in Predmestje*. Aprila so organizirali koncert Janija Kovačiča. Lektor je s študenti sodeloval pri literarnem večeru slovenske pesniške skupine *Zlati čoln* in gledališkem nastopu Andreja Rozmana Roze ter novembra soorganiziral in moderiral prireditve *Strokovno srečanje čeških, slovaških in slovenskih književnih prevajalcev* v praški Slovanski knjižnici. V **Regensburgu** je lektor Slavo Šerc oktobra organiziral gostovanje dr. Matevža Kosa skupaj s pesnikom Gorazdom Kocijančičem. V regensburški knjigarni Dombrowsky, ki je znana po svojih literarnih prireditvah in branjih najvidnejših nemških literatov, so organizirali dvojezično literarno branje. V **Rimu** je lektorica Sanja Pirc organizirala *Slovensko kulinarčno popoldne*, v okviru katerega so na oddelku javno predstavili študentkino diplomsko nalogo o slovenski kulinariki v stiku z Italijo, s študenti so se redno udeleževali številnih dogodkov, ki jih je organiziralo slovensko veleposlaništvo v Rimu. Aktivno so sodelovali pri njihovem projektu predstavitve slovenskih vin in kulinarike *Iz Slovenije z ljubeznijo*, za katerega sta lektorica in študentka za obiskovalce pripravili krajši propekt o zgodovini slovenske kulinarike in njenih stikih z Italijo. Udeležili so se javnega srečanja ob 20. obletnici italijanskega priznanja neodvisnosti Slovenije, na katerem sta sodelovala nekdanji predsednik RS Milan Kučan in Gianni de Michelis, nekdanji italijanski minister za zunanje zadeve. S študenti so se udeležili tudi odprtja razstave *Identiteta Slovenije. Oblikovanje za državo. Opus Miljenka Licula za vidno podobo Slovenije*, kjer sta bila slavnostna govornika italijanski in slovenski minister za zunanje zadeve Karl Erjavec in Giulio Terzi. V **Skopju** je dr. Lidija Arizankovska organizirala nastop študentov slovenistov v okviru slovenskega kulturnega praznika. V **Sofiji** je lektorica Eva Šprager v maju soorganizirala predavanji dr. Katje Mihurko Poniž in dr. Danile Zuljan Kumar z UNG. V **Tokiu** je lektorica mag. Jelisava Dobovšek Sethna s študenti sodelovala pri *Prešernovi proslavi* na slovenskem veleposlaništvu, na Univerzi v Tokiu je junija sodelovala pri projektu *Filmske predstave slovenskih filmov* ter s predavanjem na International Christian University v Tokiu. Decembra je organizirala simpozij *Literacy for Dialogue in Multilingual Societies*. Študenti slovenščine na FF v **Trstu** so se z lektorico mag. Rado Lečič udeležili literarnega večera poezije in proze slovenskih avtorjev, ki sta ga organizirala Slovenski klub in študenti Oddelka za slovenistiko FF UL z dr. Ireno Novak Popov. Novembra so se v Kopru udeležili literarnega večera Društva slovenskih književnih prevajalcev z naslovom *Pridobljeno s prevodom*, kjer so prisluhnili prevajalcema Vasju Bratini in Miranu Košuti. Marca so bili na predstavitvi Pahorjevega zbornika, ki sta jo organizirala Slavistično društvo Trst–Gorica–Videm in FHŠ UP. Aprila so bili skupaj s študenti z drugih lektoratov na enodnevni ekskurziji v Reziji in Kanalski dolini. Na Visoki šoli za prevajalce in tolmače v **Trstu**, kjer je lektorica dr. Karin Marc Bratina, sta gostovala dr. Ana Toroš z UNG in dr. Matej Šekli z UL. V začetku študijskega leta so obiskali slovensko redakcijo RAI ter Narodno in študijsko knjižnico. Oktobra so se udeležili literarnega večera poezije in proze slovenskih avtorjev v Italiji z naslovom *V Trstu prodajajo kavbojke*, ki sta ga organizirala Slovenski klub in študenti Oddelka za slovenistiko FF UL z dr. Ireno Novak Popov. Novembra pa so se, tako kot študenti FF v Trstu, udeležili literarnega večera Društva slovenskih književnih prevajalcev z naslovom *Pridobljeno s prevodom*, na katerem sta svoje izkušnje iz prevajanja predstavila prevajalca iz italijanščine prof. Miran Košuta in Vasja Bratina. Januarja so obiskali Založništvo tržaškega tiska, tiskarno Graphart v Dolini in uredništvo Primorskega dnevnika. Marca so se udeležili predstavitve monografije *(Po)etika slovenstva: družbeni in literarni opus Borisa Pahorja*, ki sta jo organizirala Slavistično društvo Trst–Gorica–Videm in FHŠ UP in na kateri je nastopil tudi pisatelj Boris Pahor. Maja so si v Trstu ogledali razstavo *Razprta obzorja – umetnost 20. stoletja med Italijo in Slovenijo*. V okviru ekskurzije so skupaj z drugimi lektorati slovenščine v Italiji obiskali Rezijo in Kanalsko dolino. V **Tübingenu** je lektorica dr. Irma Kern v okviru projekta *Slovenski film* pripravila filmske večere s filmi *Petelinji zajtrk*, *Kajmak in marmelada*, *V lero*, *Outsider*, *Pod njenim oknom* in *Odgrobadogroba*. Lektorica sodeluje v projektu *Textabdrucke*, ki preko procesov prevajanja povezuje jezike velikih in malih narodov. V okviru projekta študenti pod mentorstvom profesorjev prevajajo literarna

besedila iz nemščine v posamezne slovanske jezike in obratno. V okviru *Svetovnih dni* so študenti prevedli v nemški jezik podnapise za slovenski dokumentarni film o *Ivani Kobilci*. Decembra so pripravili literarni večer, posvečen pesniku Francetu Prešernu, januarja je lektorica pripravila predavanje *Slovenska literatura v 20. stoletju* in organizirala gostovanje dr. Mirana Hladnika s FF UL, ki je imel predavanje *France Prešeren: Slowenische und kosmopolitische Dimension seine Dichterischen Werkes*. Maja se je lektorica s prispevkom udeležila dvodnevnega *Posveta mladih* v Stuttgartu, pripravili so literarni večer z branjem pesmi Toneta Pavčka in junija literarni večer s pesmimi Ivana Minattija. Julija je bila organizirana ekskurzija *Po Trubarjevi poti* v mestu Tübingen: Mohartova tiskarna, Derendingen, cerkev Sv. Gala v Derendingenu in predavanje mag. Mattiasa Jacoba in dr. Irme Kern z naslovom *Slovenska moderna*. V **Varšavi** je lektorica dr. Jasmina Šuler Galos decembra soorganizirala božično srečanje za študente Inštituta za zahodno in južno slavistiko s kratkim kulturnim programom, junija pa so pod naslovom *Slovensko dvorišče* izvedli prireditve ob slovenskem državnem prazniku, srečanje z režiserjem Mitjo Okornom, predavanje o NSK, fotografsko razstavo in predstavitev slovenskih otroških iger. Lektorica Urška Kerin v **Vidmu** je aprila sodelovala pri ekskurziji študentov v Režijo in Kanalsko dolino. Maja je videmsko univerzo obiskala slovenska pripovedovalka, pisateljica in pesnica Anja Štefan. V predavanju je razkrila, kako morajo biti sestavljene dobre uganke, in predstavila svojo zbirko *Sto ugank*. Julija so se odpravili na ekskurzijo v Ljubljano. Lektorat je obiskal tudi pisatelj Boris Pahor in v predavanju predstavil nastanek svojih književnih del, govoril o zgodovini Slovencev v Italiji, na koncu pa še izpostavil svoj pogled na sodobne družbene probleme. Študenti slovenščine so med predavanjem prebrali tri odlomke iz njegovih znanih del *Vila ob jezeru* in *Grmada v pristanu* v slovenščini in italijanščini. V **Vilni** se je lektorica Lara Pižent skupaj s študenti udeležila nekaterih tekem v okviru evropskega prvenstva v košarki in koncerta Zorana Predina. Oktobra je na vilenski univerzi potekala mednarodna prevajalska konferenca, ki so se je udeležili nekateri profesorji iz Slovenije – dr. Vojko Gorjanc s FF UL jih je obiskal tudi na katedri in se jim pridružil na večernem druženju z bivšimi študenti slovenščine. Oktobra je v Litvi potekal *Druskininkai Poetic Fall*, mednarodni literarni festival, ki se ga je udeležil slovenski filozof, pesnik in prevajalec dr. Gorazd Kocijančič. V litovski prestolnici se je udeležil dveh literarnih večerov in prebiral svoje pesmi, prevode njegovih pesmi v litovščino pa je pripravila in brala bivša študentka in prevajalka Laima Masyte. Namestnica veleposlanika RS v Kopenhagnu mag. Stanka Tadin je sprožila akcijo zbiranja knjig v slovenščini za slovenistično knjižnico v Vilni. Njena pobuda se je razširila preko slovenskih meja, saj so dobili pakete knjig tudi iz drugih držav. Aprila so organizirali osmi *Slovenski vikend*, ki so ga posvetili pesniku Danetu Zajcu, glavni gost vikenda pa je bil slovenski gledališki in filmski igralec ter glasbenik Janez Škof. Otvoritve so se udeležili veleposlanik RS v Kopenhagnu Bogdan Benko, dekan Filološke fakultete v Vilni dr. Antanas Smetona in profesorji z vilenske univerze, študenti slovenščine in mnogi drugi gosti. S študenti so najprej pripravili recital Zajčevih pesmi, v sklopu katerega so predvajali tudi audiovizualno interpretacijo *Zajčeve poezije*. Po zakuski, ki so jo pripravili skupaj s študenti, so si ogledali celovečerni film *Kruha in iger*. Študenti so za Škofa pripravili strokovno ekskurzijo v staro mestno jedro Vilne. Zvečer so se zbrali v Društvu litovskih pisateljev, kjer so pripravili pogovor z umetnikom. Finančno je projekt podprlo več institucij in posameznikov iz Slovenije in Litve. V **Zagrebu** je lektorica Laura Fekonja decembra v zagrebški knjižnici B. Ogrizovića soorganizirala literarni večer s slovenskim ustvarjalcem Ferijem Lainščkom. Gostovanje je omogočila Študentska založba Ljubljana. Aprila so se odpravili na 3-dnevno strokovno ekskurzijo v Slovenijo v Maribor, Prekmurje in na Ptuj. Lektorica se je na povabilo slovenskega veleposlaništva udeležila prireditve ob Evropskem dnevu jezikov, ki je bila organizirana v Zadru. Prireditve se je udeležilo 13 veleposlaništev in delegacija EU na Hrvaškem; odpravili so se v osnovne šole, kjer so učence poskusili naučiti osnov zanje novega jezika in jim razdelili nekaj priložnostnih daril Centra za slovenščino.

Podatki o lektoratih za študijsko leto 2011/2012

Lektorati tipa A	Lektor/-ica	Status predmeta	Število ur tedensko	Slovenistika ima habilitiranega učitelja	Število študentov	Status slovenistike v 2012/13 enak/spremenjen
Beograd	Andreja Ponikvar	dipl., izb.	18	D (1)	95 (dipl.), 850 (izb.)	enak
Bruselj	mag. Vesna Bhaktidevi Gros	izb.	12	/	17 (izb.)	enak
Louvain	mag. Vesna Bhaktidevi Gros – dodatni lektorat	izb.	6	/	6 (izb.)	enak
Buenos Aires	Mojca Jesenovec	izb.	13	/	93 (ob vpisu), 52 (ob zaključku štud. I.)	enak
La Plata	Mojca Jesenovec – dodatni lektorat	izb.	2	/	11	enak
Gent	mag. Pavel Ocepek	obv. izb., izb., podipl.	15	D (1)	15	enak
Hamburg	Monika Pemič	obv. izb., izb.	11	D (2)	60	enak
Lizbona	Mateja Rozman	obv. izb.	14	/	35	enak
Vilna	Lara Pižent	dipl., izb.	12	D (1)	17	spremenjen v obv. izbirni predmet
Lektorati tipa B						
Bern	Jasmina Lepoša	izb.	4	/	6	enak
Bratislava	dr. Saša Vojtech Poklač	obv. izb., izb.	18	/	222	enak
Nitra	dr. Saša Vojtech Poklač – dodatni lektorat	lektorat ni deloval	/	/	/	ni deloval, znova od 2012/13
Brno	Mateja Kosi	dipl., podipl., izb.	15	D (1)	76	enak
Budimpešta	dr. Mladen Pavičić	dipl., obv. izb., izb.	29	D (2)	29	enak
Bukarešta	Boštjan Božič	izb. obv.	13	/	16	spremenjen v obv. izb. predmet
Cleveland	Luka Zibelnik	izb.	6	/	5	enak
Kirtland	Luka Zibelnik – dodatni lektorat	izb.	6	/	24	enak
Gdansk*	mag. Maša Guštin	obv., obv. izb.	12	/	50	enak
Uppsala	Morgan Nilsson	izb.	0	/	0	ni deloval, znova od štud. I. 2012/13
Gradec	Tjaša Alič	dipl., obv., obv. izb., izb.	10	D (3)	93	enak
Granada	Ana Fras	izb.	10	/	50	enak
Katovice	Tina Jugović	dipl., obv. izb.	12	D (4)	42	enak
Krakov	mag. Bojana Todorović	obv. izb., izb.	13	/	92	enak
Lodž	Mateja Gojkošek	obv. izb.	12	D (2)	31	dodatno: študijska smer na prevajalstvu
Lvov	Primož Lubej	obv., obv. izb.	21	/	50	enak
Moskva	Katarina Ogrinc	dipl., obv. izb., izb.	20	D (2)	22	enak
München	Marjanca Jerman	obv. izb.	8	/	22	enak

Lektorati tipa B	Lektor/-ica	Status predmeta	Število ur tedensko	Slovenistika ima habilitiranega učitelja	Število študentov	Status slovenistike v 2012/13 enak/spremenjen
Nottingham	Matej Klemen	izb.	9	/	10	enak
London	Matej Klemen	izb.	3	/	0	ni deloval
Padova	Polona Liberšar	dipl., izb.	16	D (1)	7	enak
Pariz	mag. Meta Klinar	dipl.	10	/	5	enak
Peking	Natalija Toplišek	izb.	10	/	25	enak
Praga	dr. Andrej Šurla	dipl., obv. izb., izb.	23	D (1)	25	izvajanje novega magistrskega programa za sloveniste
Regensburg	Slavo Šerc	izb.	6	/	11	enak
Rim	Sanja Pirc	dipl., izb.	14	/	17	spremenjen v študij – razpisano mesto habilitiranega učitelja
S. Peterburg	dr. Anna Bodrova	obv. izb., izb.	7	D (1)	12	enak
Sofija	Eva Šprager	obv., izb.	14	D (1)	23	enak
Tokio	mag. Jelisava Dobovšek Sethna	izb.	2	/	15	enak
Trst (FF)	mag. Rada Lečič	dipl.	14	D (1)	31	enak
Trst (PI)	dr. Karin Marc Bratina	obv. izb., izb.	10	D (2)	28	spremenjen – vpis v MA študij
Tübingen	dr. Irma Kern	obv. izb., izb.	12	/	17	enak
Varšava	dr. Jasmina Šuler Galos	dipl., izb.	12	D (1)	28	enak
Zadar*	dr. Klemen Lah	izb.	15	D (1)	25	enak
Zagreb	Laura Fekonja	dipl., izb.	12	D (2)	115	enak
Lektorati tipa C						
Berlin*	dr. Boštjan Dvořak	izb.	ni podatka		ni podatka	
Bielsko-Biala	dr. Agnieszka Bedkowska Kopczyk	dipl.	12	D (1)	18	enak
Celovec*	Ljubica Črnivec	dipl., obv. izb., izb.	12	D (več), G	40	enak
Dunaj	dr. Elizabeta Jenko	dipl., izb.	13	D (več), G	66	enak
Kansas	Marta Pirnat Greenberg	izb.	3	/	3	enak
Kijev	dr. Inga Yarova	obv. izb., izb.	8	D (2)	46	enak
Neapelj*	Saša Žabjek Scutteri	dipl.	12	D (1)	14	enak
Novi Sad*	mag. Željko Marković	izb.	ZS 6, LS 7	/	20–30	enak
Pardubice	dr. Aleš Kozár	dipl.	13	D (1)	30	enak
Perm*	Ekaterina Storoževa	obv. izb.	2	D (1)	16	enak
Seattle*	dr. Michael Biggins	izb.	3	D (1)	1–3	enak
Skopje	dr. Lidija Arizankovska	dipl., izb.	15	D (1)	38	enak
Videm	Urška Kerin	dipl., obv., izb.	11	D (2)	24	enak

Tip lektorata:

- A: lektor je zaposlen na slovenski strani, učitelja plačuje samo Republika Slovenija;
 B: lektorat je sistemiziran in financiran na slovenski in tuji strani – učitelja sofinancirata Slovenija in univerza gostiteljica;
 C: učitelj na slovenski strani ni financiran (razen, če gre za njegov dodatni lektorat), v določenih primerih je plačan po pogodbi, na voljo ima sredstva za strokovno literaturo ter izobraževanje, na univerzi gostiteljici ima različne statuse.

dipl. diplomski študij
 obv. obvezni predmet
 obv. izb. obvezni izbirni predmet
 izb. izbirni predmet
 D domači učitelj
 G gostujoči učitelj
 ZS zimski semester
 PS poletni semester
 * letnega poročila nismo prejeli, podatki iz preteklih let

Bibliografija učiteljev slovenščine na tujih univerzah v študijskem letu 2011/2012

Lidija Arizankovska,
Skopje

2011: Lidija Arizankovska: За партикулите (врз примери од македонскиот и словенечкиот јазик). Зборник Матице српске за славистику, 80, Матица српска, Нови Сад. 107–115. (О членки (на primerih makedonskega in slovenskega jezika). *Zbornik Matice srbske za slavistiko* 80. Novi Sad. 107–115).

Monografije

2011: Lidija Arizankovska: Дијалектологија на словенечкиот јазик на македонски (универзитетски учебник). Универзитет »Св. Кирил и Методиј«. Скопје. (Dialektologija slovenskega jezika v makedonščini, univerzitetni učbenik, založila Univerza Sv. Cirila in Metoda v Skopju).

2011: Lidija Arizankovska: Избор од современа словенечка литература во превод на македонски јазик, Универзитет »Св. Кирил и Методиј«. Скопје. (Izbor iz sodobne slovenske literature – prevod v makedonščino, založila Univerza Sv. Cirila in Metoda v Skopju).

Prevodi

2011: Drago Jančar: *Posmehljivo poželenje* (Посакување за потсмев). Prevedla Lidija Arizankovska. Edicija sto slovanskih romanov. Skopje: Založba Slovo.

2011: Katarina Marinčič: Prevod odlomka romana *O treh* (За три). Prevedla Lidija Arizankovska. Ljubljana: Javna agencija za knjigo.

2011: Suzana Tratnik: Prevod odlomka romana *Tretji svet* (Трет свет). Prevedla Lidija Arizankovska. Ljubljana: Javna agencija za knjigo.

2011: Milan Dekleva: Prevod odlomka romana *Zmagoslavje podgan* (Триумф на стаорците). Prevedla Lidija Arizankovska. Ljubljana: Javna agencija za knjigo.

Jelisava Dobovšek Sethna,
Tokio

2012: Jelisava Dobovšek Sethna (ur.): *Literacy for Dialogue in Multilingual Societies, Proceedings*. Tokyo: Linguapax Asia.

2012: Jelisava Dobovšek Sethna: Slovene Culture Encounters through Film, from 2003 to 2011. Saburo Aoki (ur.). *Interfaculty* 3. Graduate School of Humanities and social Sciences, Tsukuba University, <https://journal.hass.tsukuba.ac.jp/interfaculty/article/view/51>.

Laura Fekonja,
Brno

2011: Laura Fekonja: Razvoj skladišne zmožnosti pri pouku slovenščine kot tujega jezika. *Výuka jihoslovanských jazyků v dnešní Evropě*. Brno: Porta balcanica.

Ana Fras,
Granada

2012: Alja Adam: *Por qué mencionar a Aquiles*. Málaga: e. d. a. libros (prevod Ana Fras).

Elizabeta Jenko,
Dunaj

Elizabeta Jenko: Raziskovalna platforma za specialne didaktike in slovenščino. *Jezik in slovstvo* (v tisku).

Irma Kern,
Tübingen

2011: Irma Kern: Meddisciplinarni elementi v bralnem odzivu na Hemingwayev roman *Komu zvoni*. Simona Kranjc (ur.): *Meddisciplinarnost v slovenistiki. Obdobja* 30. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 241–249.

Aleš Kozar,
Pardubice

2011: Aleš Kozár: Překlady ze slovinské literatury posledních dvaceti let v českém kulturním kontextu. Alenka Jensterle Doležal (ur.): *Vzájemným pohledem: česko-slovinské a slovinsko-české styky ve 20. století*. (V očeh drugega: češko-slovenski in slovensko-češki stiki v 20. stoletju.) Praha: Národní knihovna ČR-Slovanská knihovna. 189–198.

2011: Aleš Kozár: Reálie v učebnicích slovinštiny. *Výuka jihoslovanských jazyků v dnešní Evropě*. Porta Balcanica, Brno. 128–133.

2011: Aleš Kozár: Czech educational system after 1989: Secondary and Tertiary Education System Changes and their Impact on Slavistics. *Challenges for Foreign Philologies. Part I.: The Bologna Process and New Curricula*. ATH, Bialsko-Biała. 92–98.

2011: Aleš Kozár, Jan Rychlík, Ladislav Hladký, Mária Tonková: *Dějiny Slovinska NLN*.

2011: Aleš Kozár: Tabu v povídkách Lojze Kovačiče. *Slavica Litteraria* 2011/2. 39–44.

2011: Goran Vojnović: Čefurji raus! Praha: Dauphin. Prevod Aleš Kozár (recenzija Peter Kuhar: Vojnović in Mozetič v češčini. *Delo*, 26. 10. 2011).

2011: Aleš Kozár, Meta Kušar, Primož Repar: *Pesmi*. *Revue Protimluv* 2011/2.

- 2011: Aleš Kozár: Svetlana Makarovič: Komár Bzz. *Iliteratura*. (<http://www.iliteratura.cz/Clanek/28653/makarovic-svetlana-komar-bzz>)
- 2011: Aleš Kozár: Jani Kovačič: Kniha. *Iliteratura*. (Prevod odlomka iz romana) (<http://www.iliteratura.cz/Clanek/29053/kovacic-jani-knjiga>)
- 2011: Aleš Kozár: Gorazd Kocjančič: O bytí(ch). *Reflexe* 2012 (prevod eseja).
- 2012: Aleš Kozár: Nová média a některé formy vlastenectví a nacionalismu v současném Slovinsku. Miroslav Kouba, Dagmar Magincová, Ivo Říha (eds.): *Kontexty propagandy* Pardubice: Univerzita Pardubice. 152.
- Rada Lečič,**
Trst
- 2011: Rada Lečič: *Slovenski glagol: oblikoslovni priročnik in slovar slovenskih glagolov / Czasownik słoweński: Podręcznik morfologiczny i słownik czasowników słoweńskich*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- 2012: Rada Lečič: *Basic grammar of the slovene language – language manual*. Cerklno: Založba Gaya, Gaya d.o.o.
- Poročila
- 2011: *Predstavili bodo študijski program in dejavnosti oddelka za slovenistiko*. *Primorski dnevnik*, 9. oktober 2011.
- Lektoriranje knjig
- 2011: Nicolai Lilin: *Sibirska vzgoja*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- 2011: Mauro Covacich: *Trst, obrnjen na glavo*. Ljubljana: Literatura.
- 2012: Umberto Eco: *Praško pokopališče*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Polona Liberšar,**
Padova
- 2012: Maja Đukanović, Polona Liberšar, Ivana Petric Lasnik, Lara Pižent, Andreja Ponikvar, Barbara Upale, Janja Vollmaier Lubej, Saša Vojtech Poklač, Tatjana Vučajnk: *S slovenščino po svetu. Besedila z nalogami za visoko nadaljevalno in izpopolnjevalno raven znanja slovenščine kot drugega/tujega jezika*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 95–101.
- Primož Lubej,**
Lvov
- 2009: Primož Lubej: Irena Novak Popov: Izkušnja in pripoved: razprave o slovenski prozi. Ljubljana: Literarno-umetniško društvo Literatura, 2008. 203 str. *Jezik in slovstvo*. 6. 95–101.
- Karin Marc Bratina,**
Trst
- 2012: Karin Marc Bratina: *Kulturnosemantična analiza izbrane narečne frazeologije* (Zbornik povzетkov Europhras 2012). Maribor: Univerza v Mariboru.
- 2012: Karin Marc Bratina: *Kontrastivna frazeologija na zahodni slovenski etnični meji* (Zbornik povzетkov Europhras 2012). Maribor: Univerza v Mariboru.
- Katarina Ogrinc,**
Moskva
- 2011: Katarina Ogrinc: Тенденции развития словенской терминологии (последняя четверть XVIII в.). SLOVENICA I история и перспективы российско-словенских отношений. Алейтея.
- Monika Pemič,**
Hamburg
- 2011: Monika Pemič: Heime der Nation: Die Vereinshäuser in Ljubljana und Maribor. Matthias Krüger in Isabella Woldt (ur.): *Im Dienst der Nation* (Mnemosyne. Schriften des internationalen Warburg-Kollegs). Berlin: Akademie Verlag. 233–260.
- Lara Pižent,**
Vilna
- 2012: Maja Đukanović, Polona Liberšar, Ivana Petric Lasnik, Lara Pižent, Andreja Ponikvar, Barbara Upale, Saša Vojtech Poklač, Janja Vollmaier Lubej, Tatjana Vučajnk: *S slovenščino po svetu. Besedila z nalogami za visoko nadaljevalno in izpopolnjevalno raven znanja slovenščine kot drugega/tujega jezika*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- Andreja Ponikvar,**
Beograd
- 2012: Maja Đukanović, Polona Liberšar, Ivana Petric Lasnik, Lara Pižent, Andreja Ponikvar, Barbara Upale, Janja Vollmaier Lubej, Saša Vojtech Poklač, Tatjana Vučajnk: *S slovenščino po svetu. Besedila z nalogami za visoko nadaljevalno in izpopolnjevalno raven znanja slovenščine kot drugega/tujega jezika*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- Slavo Šerc,**
Regensburg
- 2011: Herta Müller: *Nižave*. Radovljica: Didakta (prevedel Slavo Šerc).
- 2012: Robert Walser: *Jezerska pokrajina*. Ljubljana: LUD Šerpa (prevedel Slavo Šerc).
- Eva Šprager,**
Sofija
- Literarni prevod
- 2011: *Tuk glatka, tam glatka (Požirek tu, požirek tam)*. *Savremena slovenska poezija*. Sofija: Založba Fabel.

**Jasmina Šuler Galos,
Varšava**

2011: Jasmina Šuler Galos: *Przesunięcia międzytekstowe i międzykulturowe w tłumaczeniu. Współczesna proza polska w języku słoweńskim*. Przekłady Literatur Słowiańskich 2. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.

**Andrej Šurla,
Praga**

2011: Andrej Šurla: (Samo)podoba Slovenije in Slovencev v besedilih slovenske zabavne glasbe« – prispevek na konferenci *Spotkania międzykulturowe* (Medkulturalna srečanja) na Oddelku za slovansko filologijo Filološke fakultete Šlezijske univerze v Katowicach.

2011: Andrej Šurla: Prepoznavnost slovenščine v organizacijskih strukturah svetovnih univerz – prispevek na konferenci *Výuka jihoslovanských jazyků v dnešní Evropě* (Poučevanje južnoslovanskih jezikov v današnji Evropi) na slavistiki Masarikove univerze v Brnu.

**Saša Vojtech Poklač,
Bratislava**

2012: Maja Đukanović, Polona Liberšar, Ivana Petric Lasnik, Lara Pižent, Andreja Ponikvar, Barbara Upale, Janja Vollmaier Lubej, Saša Vojtech Poklač, Tatjana Vučajnk: *S slovenščino po svetu. Besedila z nalogami za visoko nadaljevalno in izpopolnjevalno raven znanja slovenščine kot drugega/tujega jezika*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

2012: Saša Vojtechová Poklač: Dolenjska narečna skupina v jezikoslovni literaturi. *Slavica Slovaca* 47/1. Bratislava: Slavistický ústav Jána Stanislava SAV. 36–49.

48. seminar slovenskega jezika, literature in kulture

Ideologije v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi (2.–13. julij 2012)

doc. dr. Aleksander Bjelčevič

1 Uvod

Specifični za letošnji seminar sta bili dve veliki spremembi: a) sprememba urnika (gl. točko 3) in b) krajšanje seminarja zaradi krčenja sredstev s strani Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport RS (MIZKŠ). Zaradi tega krčenja je bil seminar krajši in manj številčen: trajal je dva tedna (odpadel je predteden, namenjen začetnikom; začetniki so začeli hkrati z nadaljevalci in izpopolnjevalci) in udeležilo se ga je 25 udeležencev manj kot v zadnjih nekaj letih. Zato je bilo skupin manj, 9 (3 začetne, 4 nadaljevalne in 2 izpopolnjevalni), in bile so večje.

2 Udeleženke in udeleženci SSJLK

48. SSJLK sta se udeležila 102 udeležencev iz 26 držav: 79 študentov, 12 asistentov, profesorjev in lektorjev s tujih univerz ter učiteljev v zamejstvu in 11 udeležencev, ki se s slovenščino ukvarjajo na drugih poklicnih področjih.

Štipendije: zaradi 57-odstotnega krčenja sredstev s strani MIZKŠ je seminarski odbor lahko dodatno podelil le 2 enotedenski štipendiji in 7 dvotedenskih kotizacij (bivanje so si udeleženci plačali sami), na podlagi programov sodelovanja in za lektorate slovenskega jezika na neslovenskih univerzah smo že v začetku leta podelili 63 celotnih štipendij in 7 kotizacij, zamejskim organizacijam smo podelili 4 štipendije in 8 kotizacij, slavističnim inštitutom in univerzam v Italiji in Avstriji smo podelili 3 štipendije in 1 kotizacijo, samoplačnikov pa je bilo letos 7 (1 od tega je financiralo podjetje Riko).

Po dogovoru z MIZKŠ smo že v januarju 2012 večino štipendij poslali neposredno na lektorate na tujih univerzah (STU). Obvestili smo MZZ, kam smo poslali štipendije, ki so podeljene na podlagi programov sodelovanja, tako da je potem MZZ lahko obvestil ambasade po svetu, kam naj napotijo morebitne prosilce, ki bi se obrnili nanje. Meddržavne štipendije so bile v države, ki so posebej zahtevale uradno pot pošiljanja (Bolgarija, Češka, Madžarska, Poljska, Slovaška), poslane preko MIZKŠ. MIZKŠ je ambasade obvestil, da so štipendije namenjene ljudem, ki se strokovno ukvarjajo s slovenskim jezikom oz. potrebujejo slovenščino za svoje delo.

31 začetnikov, 47 nadaljevalcev in 24 izpopolnjevalcev se je pouka redno udeleževalo: lektoratov, fonetičnih vaj in konverzacij skoraj stoodstotno, treh jezikovnih izbirnih tečajev se je udeležilo 44 tečajnikov (najmanj 38, v povprečju 40), literarnega pa 47 (najmanj 35, v povprečju 43). Predavanja je v povprečju obiskovalo 71 udeležencev (največ 88, najmanj 60).

3 Strokovni program

Strokovni program smo letos močno spremenili, da bi upoštevali večletne želje udeležencev: a) pouk se je začel ob 9.00 in trajal do 16.00 (doslej od 8.15 do 14.15); b) fonetične vaje smo razširili na nadaljevalne in izpopolnjevalni skupini, po dve uri na skupino; c) dve uri od štirih ur vsakodnevnega lektorata sta bili namenjeni konverzaciji (pri istem lektorju kot lektorske vaje), s čimer so do konverzacije prišli tudi višji nadaljevalci in izpopolnjevalci (konverzacija s študenti je ostala omejena na začetnike); č) odmor za kosilo se je podaljšal na uro in četrto; d) jutranje fonetične vaje in izbirne tečaje smo prestavili na popoldne po 14.30; e) zmanjšali smo število predavanj na 11 (zaradi ene odpovedi jih je bilo 10), začnjala pa so se po kosilu ob 13.30; f) parada mladih je bila, kot lani, v času predavanja, vendar reducirana na 1 uro oz. 3 predavatelje. – Novi urnik so udeleženci ocenili zelo pozitivno: zdel se jim je odličan, čeprav nekoliko naporen; ponavljajoča se želja pa je še več fonetike in konverzacije, lahko na račun predavanj.

3.1 Lektorati in konverzacija

Triurni lektorati in dveurne konverzacije za začetnike in nižje nadaljevalce iz preteklih let so se pretvorili v štiriurne lektorate s konverzacijo za vse udeležence pri istem lektorju. Razmerje med urami za lektorske vaje (2–3 šolske ure dnevno) in vaje iz konverzacije (1–2 šolski uri dnevno) so usklajevali lektorji glede na potrebe in želje udeležencev v posameznih skupinah. Vodja lektorjev je bil dr. Hotimir Tivadar, lektorati in konverzacije so bili kljub krajšemu programu še vedno treh zahtevnostnih stopenj in so jih izvajali naslednji lektorji: 1) tri začetne mag. Pavel Ocepek, Andreja Ponikvar, Ana Fras; 2) štiri nadaljevalne dr. Saša Vojtech Poklač, Polona Liberšar, Laura Fekonja, dr. Andrej Šurla; 3) dve izpopolnjevalni dr. Mojca Stritar (jezikoslovno) in dr. Urška Perenič (literarno). Konverzacijo s študenti ljubljanske slovenistike so izvajale Nina Beguš, Petra Jurič, Anita Marenk, Nataša Medvešek, Katja Piuži, Maja Rančigaj in Martina Toplišek. Splošna ocena lektoratov je bila podobna kot prejšnja leta (4,76), zaradi združevanja skupin je padla ocena pri uvrstitvi v pravo skupino na 4,39, ocene metod poučevanja, vključevanja ustreznih tem in ocena lektorjevega spodbujanja pa so bile v splošnem nadpovprečne glede na zadnja štiri leta (posamezne ocene gl. v prilogi).

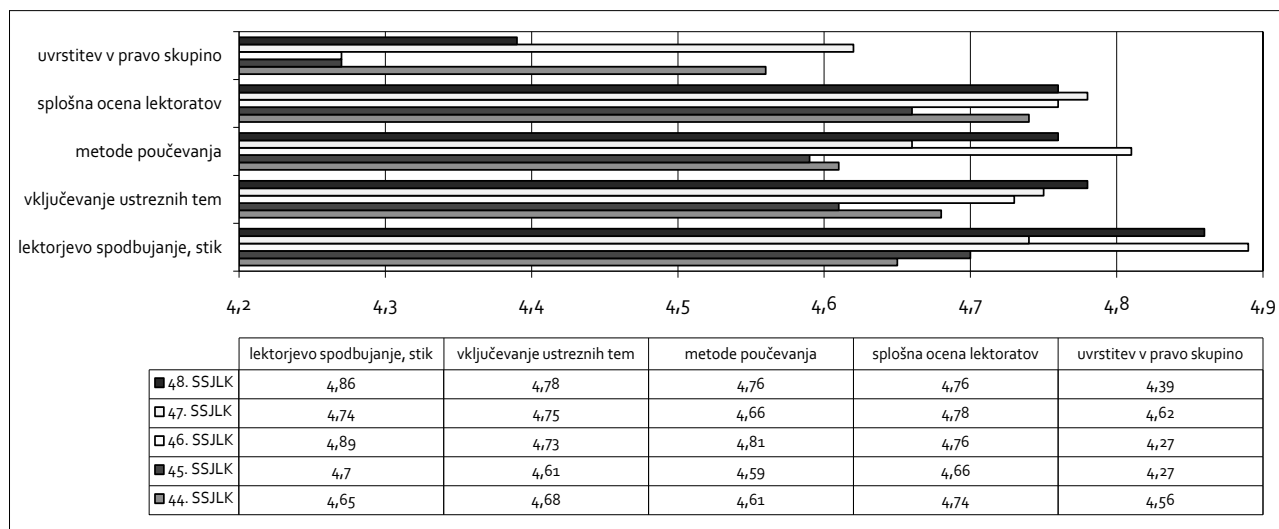
- 3.1.1 Fonetične vaje** Fonetične vaje smo razširili na vse skupine (nadaljevalci in izpopolnjevalci so dobili po 2 uri fonetike), izvajal jih je dr. Hotimir Tivadar, ocena je enako dobra kot lani (primerjavo ocen gl. v prilogi). Seminaristi pa si, kot vedno, želijo še več fonetičnih vaj.
- 3.2 Predavanja in parada mladih** Predavanj je bilo 10, poleg teh pa še *Parada mladih*, ki je potekala v istem terminu. Tema seminarja, ideologije, je bila ocenjena slabše kot zadnja štiri leta, predavanja sama pa najboljše v zadnjih letih (ocene gl. v prilogi). Pripombe seminaristov nadaljevalcev so letele na razumljivost oz. težavnost, izpopolnjevalci pripomb niso imeli. V anketah se je nekajkrat pojavila želja, da bi bilo predavanj manj, več pa npr. fonetičnih vaj. Z domačega oddelka za slovenistiko so predavali dr. Miran Hladnik, dr. Nataša Pirih Svetina, dr. Marko Stabej, tudi dr. Mojca Stritar je bila do nedavna zaposlena pri nas; z drugih oddelkov ljubljanske Filozofske fakultete so predavali dr. Mladen Dolar, dr. Vojko Gorjanc, dr. Nike Kocijančič Pokorn, dr. Roman Kuhar in dr. Gregor Pompe, iz Mestne galerije Ljubljana pa dr. Sarival Sosič. Parado mladih smo, ker je pouk trajal do 16.00, imeli v istem času, skrčili pa smo jo na tri predavatelje, ki smo jih mdr. izbrali tudi po »državnem« ključu: doktorandka iz Poljske Marta Cmiel, Nikola Bajčić iz Srbije (ki je dva dni pred nastopom odpovedal predavanje) in Jurij Verč iz Trsta. Predavanja so objavljena v seminarskem zborniku, na spletni strani, posnetki predavanj pa so dostopni na spletnem naslovu http://videlectures.net/ssjlk2012_ljubljana/.
- 3.3 Izbirni tečaji** Udeleženci so imeli na voljo štiri izbirne tečaje, z jutranjega termina v preteklih letih so bili prestavljeni na popoldne ob 14.30 oz. 15.15. Trije so bili zaradi želje tečajnikov iz prejšnjih let prevajalski: dr. Silvana Orel Kos (angleščina, 19 tečajnikov), dr. Martina Ožbot (italijanščina, 9 tečajnikov), dr. Irena Samide (nemščina, 16 tečajnikov) so vodile prevajanje iz angleščine/italijanščine/nemščine v slovenščino. Jezikoslovni tečaj je vodil dr. Rastko Močnik (47 tečajnikov). Tečaji so bili v povprečju ocenjeni zelo dobro (4,59).
- 3.4 Zbornik in druge publikacije ter majica** Zbornik je bil natisnjen kot prejšnja leta tudi letos ob začetku prireditve, plega tega pa še predstavitevna brošura s prijavnico, plakat, zbornik ter vodnik po programu. Manj predavanj je pomenilo tanjši zbornik. Majica je bila bela in rdeča.
- 3.5 Program ob otvoritvi seminarja** Delovni začetek seminarja je bil kot vedno v ponedeljek popoldne. Slovesni začetek seminarja je bil v Mestnem muzeju, najslovesnejši v zadnjih letih. Pozdravili so nas predsednik Republike Slovenije dr. Danilo Türk, rektor Univerze v Ljubljani dr. Radovan Stanislav Pejovnik, sekretar na Ministrstvu za izobraževanje, znanost, kulturo in šport RS Aleksander Zorn, dekan Filozofske fakultete dr. Andrej Černe, predstojnica Oddelka za slovenistiko dr. Erika Kržišnik, predstojnik Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik dr. Marko Stabej. Gostitelj župan Zoran Janković se je za kratek čas oglasil pred začetkom prireditve. Pel in igral nam je Jani Kovačič.
- 3.6 Popoldansko-večerni program** V okviru popoldansko-večernega programa smo organizirali spoznavno popoldne, literarnozgodovinski (vodil ga je mag. Andrej Bartol) in umetnostnozgodovinski (vodila ga je Katra Jerman) sprehod po Ljubljani, literarni večer z Barbaro Korun, gledališko predstavo kolektiva Narobov, ogled filma *Stanje šoka*, okroglo mizo na temo *Jezik, umetnost, znanost in ideologija* (sodelovali so dr. Miran Hladnik in dr. Marko Stabej s Filozofske fakultete, direktor Kina Šiška Simon Kardum in kulturolog dr. Peter Stanković s Fakultete za družbene vede), pohod na Šmarno goro, plesni večer z Akademsko folklorno skupino France Marolt, zaključni večer je potekal v Klubu TOP ob koncertu skupine Melanholiki. – Ocena popoldansko-večernega programa je nadpovprečna (gl. prilogo).
- 3.7 Celodnevna ekskurzija** Odpravili smo se na Gorenjsko, najprej v Kranj (Prešernov gaj, podzemni tuneli, Prešernova hiša), nato Žirovnico (Čopova hiša) in Doslovče (Finžgarjeva hiša), popoldne v Mojstrano (Planinski muzej) in Vrata (ogled Stene in plezanje po Malem Triglavu), končali pa smo na Bledu (jezero in kremšnite). Večina udeležencev je bila nad ekskurzijo navdušena, nekaterim se je zdela tudi prenaporna (ocene gl. v prilogi).

- 3.8 Razstava knjižnih novosti** Razstavo knjižnih novosti s področja slovenskega jezika in literature (tako strokovnih kot leposlovnih) je pripravila vodja knjižnice Oddelka za slovenistiko in Oddelka za slavistiko Anka Sollner Perdih in so si jo udeleženci ogledali v sklopu lektorskih skupin.
- 4 Organizacija in financiranje**
- 4.1 Bivanje** Udeleženci so bivali v Dijaškem domu Ivana Cankarja, ocena bivanja je podobna lanski, kar je malenkost slabša kot dve leti pred tem: tu in tam se v anketah najde kaka pripomba glede čiščenja sob, v letošnji vročini pa so pogrešali tudi klimo (ocene gl. v prilogi).
- 4.2 Organizacija seminarske prireditve** Glavnino organizacije je nosil Damjan Huber s pomočjo dr. Mojce Nidorfer Šiškovič in asistentk Nine Beguš, Petre Jurič, Anite Marek in Nataše Medvešek. Seminaristi so organizacijo ocenili enako dobro kot leta prej (ocene gl. v prilogi).
- 4.3 Medijska pozornost** Mediji so se seminarju posvečali največ doslej. Verjetno jih je privabila seminarska tema, usmerjena na ideologije. Objav je bilo 29 (12 na radiih, 2 na televiziji, 12 v tiskanih in spletnih časopisih, dve na spletni strani Urada predsednika RS in ena na spletni strani MIZKŠ), vse so dostopne na spletni strani 48. seminarja www.centerslo.net/seminar v rubriki *Odmevi v medijih*.
- 4.4 Financiranje** Seminar je v veliki večini financiralo Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport RS v okviru *Uredbe o financiranju visokošolskih zavodov v Republiki Sloveniji (2004–2012)* preko letne pogodbe kot eno od nacionalno pomembnih nalog, tj. *Skrb za slovenščino*. Zaradi vladnih varčevalnih ukrepov so bila finančna sredstva osrednji seminarski problem. Meseca maja smo bili neuradno obveščeni, da bo denarja precej manj. Nekaj dni pred začetkom seminarja smo dobili uradno obvestilo, da bo denarja manj za kar 57 %. Zaradi pomanjkanja sredstev smo bili tudi ob finančno podporo Društva slovenskih pisateljev, ki je vsako leto financiralo nekaj štipendij obetavnim prevajalcem iz tujine. Ker s tako nižanimi sredstvi prireditve v načrtovani obliki ni bilo mogoče izpeljati, smo seminar v zadnjem trenutku skrajšali na dva tedna, zmanjšali smo število udeležencev za 25, razen izjem nismo podelili štipendij Sveta 48. SSJLK, lektorske skupine so bile številčnejše in so se številčno s 13 skrčile na 9, v njih so po večini poučevali lektorji slovenščine na tujih univerzah v okviru svojih delovnih obveznosti. Udeleženci, ki so zaposleni, in tisti, ki so štipendije dobili od zamejskih ustanov, so si bivanje plačali sami, imeli smo manj obsežen zbornik prispevkov z nižjo naklado, prepolovili smo honorarje za predavatelje in izvajalce izbirnih tečajev z objavo prispevka v zborniku, *Parada mladih* ni bila honorirana, skrajšali smo popoldansko-večerni program. Pri zniževanju primanjkljaja so nam priskočili na pomoč tudi na Uradu Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, Mestna občina Ljubljana je sofinancirala najem dvorane za otvoritev seminarja, časopisni hiši Delo in Dnevnik sta vsak dan za udeležence seminarja pošiljali po petnajst brezplačnih izvodov svojih dnevnikov, Založba Izolit je udeležencem podarila mape z zvezki in s svinčniki, nekaj sredstev pa se je nabralo še od kotizacij udeležencev samoplačnikov.
- 5 Sklep** 48. SSJLK je bil kljub velikim »rezom«, da uporabim letošnji politično terminologijo, uspešen. Ni pa bil poln oz. popoln. O enem in drugem govorijo neposredne izjave udeležencev, ki so v anketah komentirali spremembe oz. krajšanje seminarja: skupna ocena je, da je seminar kljub krajšanju odličen in da je treba organizatorjem čestitati. Prav to kaže, da je seminar potreben in smiseln še v prihodnosti, saj je prva, najstarejša in najštevilčnejša prireditev te vrste v Sloveniji. Njegovo potrebnost so v 48 letih prepoznali različni politični sistemi in različne vlade ter mu namenile potreben denar. Računam, da bo tako tudi v prihodnje, in upam, da so ukrepi, ki so privedli do časovnega krajšanja in do zmanjševanja števila udeležencev, začasni.

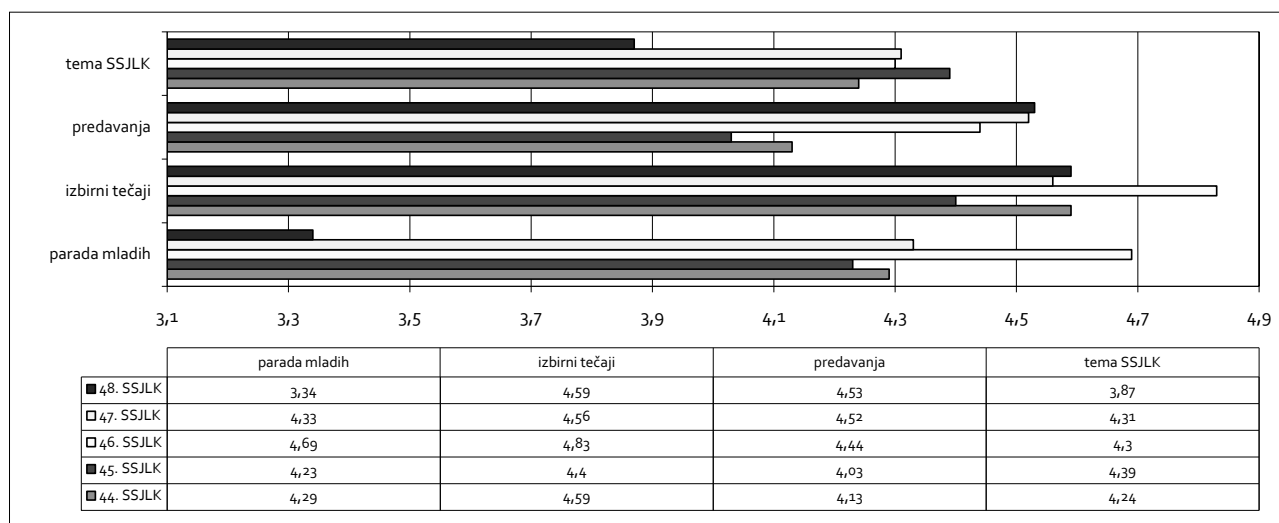
Priloga: Povzetek rezultatov ankete 48. SSJLK

Damjan Huber

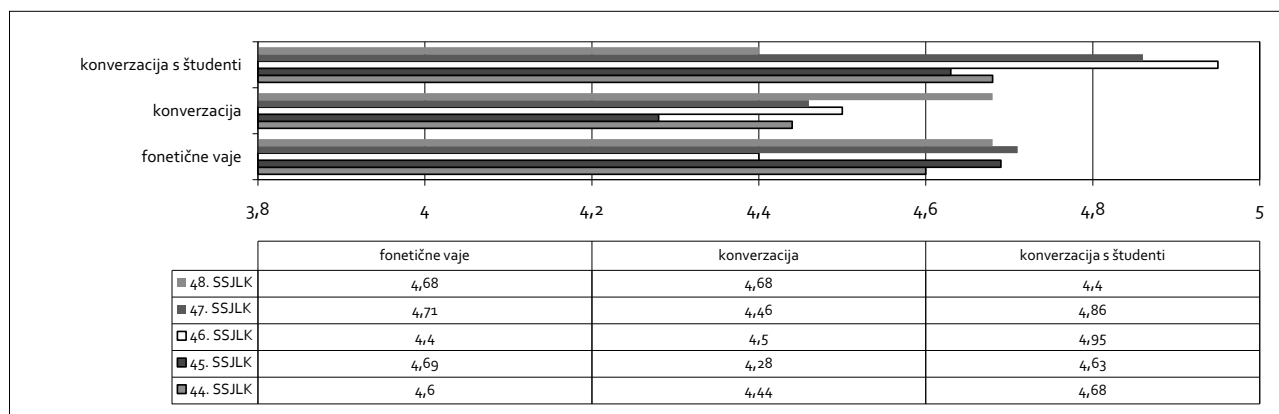
Lektorati

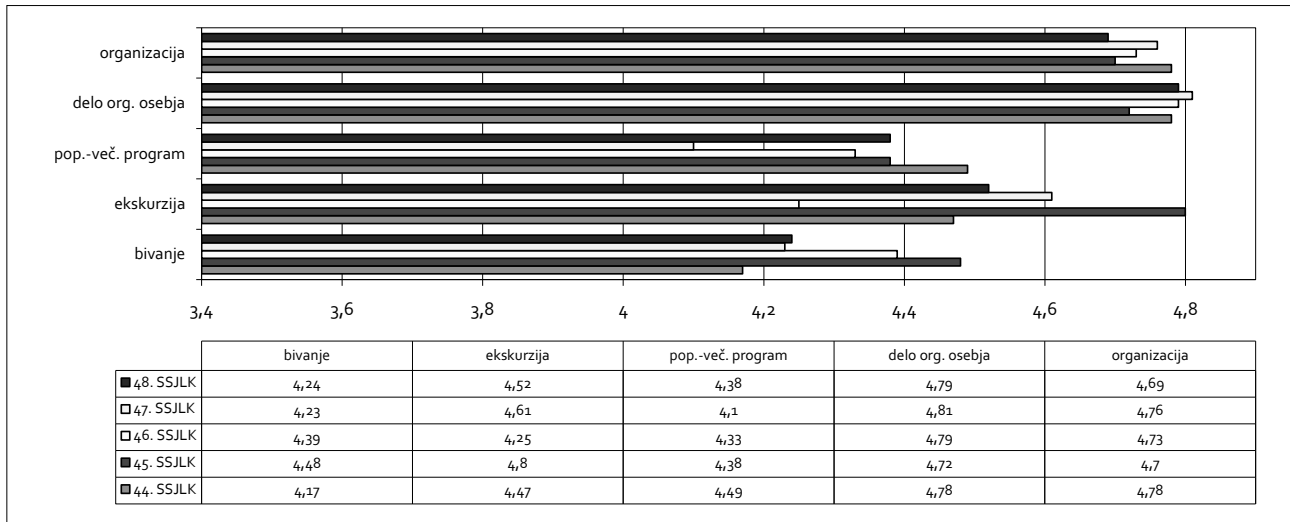
Predavanja, tečajji

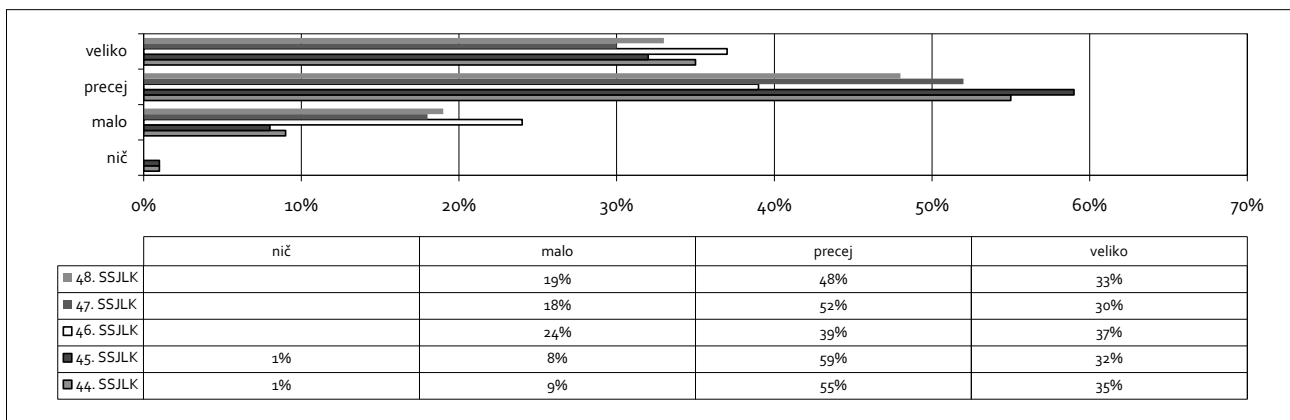
Fonetične vaje, konverzacija

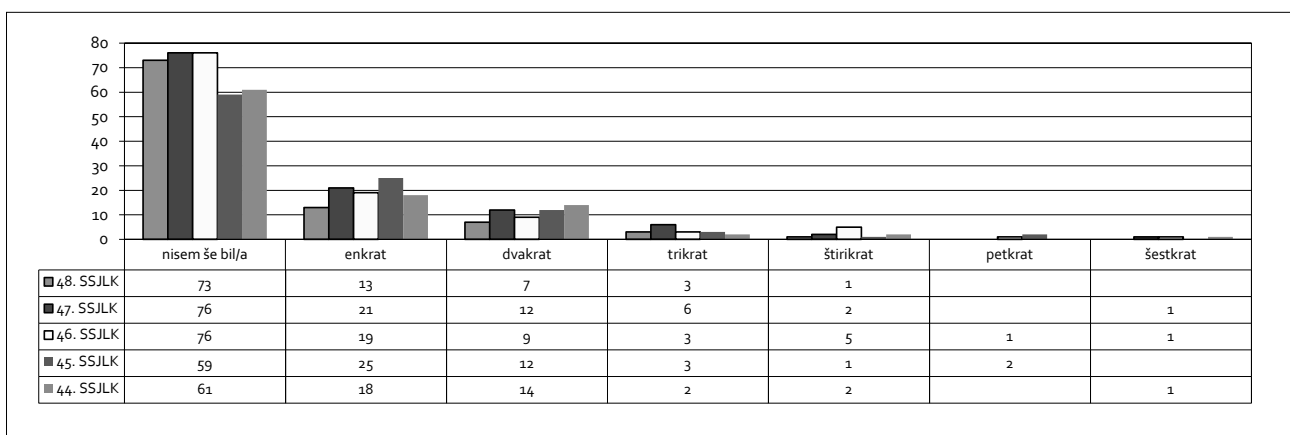
Organizacija in popoldansko-večerni program

Koliko ste izboljšali svoje znanje na SSJLK?

Kolikokrat ste že bili na SSJLK?

Poročilo o delovanju lektoratov na 48. SSJLK

doc. dr. Hotimir Tivadar

1 Uvrstitveni test in razvrščanje v skupine

Uvrstitveni test so pripravili na Centru za slovenščino kot drugi/tuji jezik in ga razposlali v sredini februarja. Večina rešenih testov se je vrnila na Center do začetka maja, zadnje teste pa smo prejeli proti koncu junija. Teste sem kot vodja lektorjev pregledal v enem večjem sklopu v začetku maja, »zamudnike« pa potem sproti. Okvirno razvrstitev udeležencev sva opravila skupaj z Damjanom Huberjem, strokovnim sodelavcem seminarja. Letos je bilo treba zaradi zmanjšanja financiranja in ukinitve predtedna, ki je namenjen popolnim začetnikom, začetnike razporediti v dvotedenske tečaje. Število udeležencev je bilo okrnjeno oz. delno spremenjeno glede na poslano teste, zato tudi ne preseneča malenkost slabša ocena udeležencev glede ustreznosti razvrstitve, kjer smo lansko leto imeli res dobro oceno (4,62), medtem ko se je ta ocena letos malenkost pokvarila na 4,39, čeprav je še vedno visoka, višja kot na 45. in 46. seminarju (4,27).

Poleg uvrstitvenega testa so bile pri razvrščanju udeležencev v skupine koristne tudi informacije o tem, ali in kdaj so že bili na seminarju (in v kateri skupini), kateri učbenik so že uporabljali na SSJLK ali na svojih lektoratih, koliko časa in zakaj se učijo slovenščine, ter njihove želje – naštetu je bilo v posameznih točkah zajeto na koncu uvrstitvenega testa, kar je postalo že stalnica v uvrstitvenem testu.

Udeležence smo prvi dan seminarja še dodatno ustno testirali. Kriteriji posameznih spraševalcev in način testiranja so bili poenoteni in zelo usklajeni, sproti pa smo tudi rešili nekaj težavnejših primerov. Pri tem bi rad poudaril, da je celotna ekipa lektorjev dobro sodelovala in so tudi lektorji, ki so morebiti že poznali kakšnega udeleženca, pomagali pri udeleženčevi razvrstitvi; sodelovanje lektorjev z lektoratov po svetu je torej koristno.

2 Nabor lektorjev

Letos so bili k sodelovanju povabljeni lektorji, ki poučujejo slovenščino na tujih univerzah, večina je na seminarju sodelovala že prejšnja leta, tako da je šlo za preizkušeno ekipo in zato, kljub napornemu urniku – to velja predvsem za začetnike, kjer se za tretjino manj pouka še najbolj pozna –, ni bilo večjih težav pri izvedbi in vodenju lektorske skupine. Vsi lektorji so svoje delo opravljali zavzeto, vključno s spoznavnim večerom in popoldanskimi aktivnostmi, ki sicer niso obvezne. Lektorje smo v skupine razporedili povečini v skladu z željami in strokovnimi interesi. Lektorji so letos v svojih skupinah izvajali tudi konverzacijo, ki je bila zelo dobro ocenjena. Za izpopolnjevalni skupini smo kot prejšnja leta obdržali predavatelja z ljubljanske slovenistike, ki imata tudi izkušnje s poučevanjem slovenščine kot drugega/tujega jezika. S tem se ohranja sodelovanje z Oddelkom za slovenistiko, kar bi bilo v prihodnje dobro ohraniti in mogoče še nadgraditi. Glede na prejšnja leta nismo imeli dveh lektorjev pri jezikoslovni skupini, kar pa se je glede na ocene udeležencev tudi dobro obneslo. Treba je izpostaviti tudi to, da so lektorji pravočasno oddajali projekcije. Oddaja projekcije že na začetku dela v lektorskih skupinah mora biti stalna praksa tudi v prihodnje, saj le tako ne prihaja do zapletov; s prilagodljivostjo in usposobljenostjo lektorske ekipe je možno nadomestiti tudi kakšen nenačrtovan izpad. Dobro bi bilo razmisliti tudi o »rezervnem« lektorju, saj letos v primerjavi s preteklimi leti zaradi spremembe urnika nismo imeli »samo« konverzijskih lektorjev. Na srečo nismo imeli nobenih zdravstvenih težav.

2.1 Lektorske skupine

2.1.1 Razpored lektorjev po skupinah

Začetna 1: Pavel Ocepek

Začetna 2: Andreja Ponikvar

Začetna 3: Ana Fras

Nadaljevalna 1: Saša Vojtech Poklač

Nadaljevalna 2: Polona Liberšar

Nadaljevalna 3: Laura Fekonja

Nadaljevalno-izpopolnjevalna: Andrej Šurla

Izpopolnjevalna literarna: Urška Perenič

Izpopolnjevalna jezikoslovna: Mojca Stritar

Fonetične vaje: Hotimir Tivadar

Konverzacija s študenti: Nina Beguš, Petra Jurič, Anita Marenk, Nataša Medvešek, Katja Piuži, Maja Rančigaj, Martina Toplišek

- 2.1.2 Začetniki** Letos smo imeli tri začetniške skupine, saj je bilo manj udeležencev. Po skupinah smo imeli uravnoteženo število študentov (10 oz. 11). Poznalo se je tretjinsko zmanjšanje pouka za začetnike (ukinitev predtedna), vendar so bile ocene za naše delo kljub vsemu zelo visoke.
- 2.1.3 Nadaljevalci** Pri nadaljevalnih skupinah smo tako kot pri drugih skupinah udeležence ustrezno razvrstili; kljub manjšemu številu nadaljevalnih skupin je delo potekalo nemoteno, tudi skupine smo lahko dokaj homogeno uredili. Delo je bilo zelo kakovostno. Lektorji so bili tako pri klasičnem lektorskem delu v skupini kot pri konverzaciji zelo visoko ocenjeni.
- 2.1.4 Izpopolnjevalci** Pri razvrščanju udeležencev z najvišjim znanjem slovenskega jezika smo upoštevali njihove strokovne interese, ki so jih zapisali na testu ali na prijavnici, določene popravke pri razvrstitvi pa smo izvedli še v začetnem tednu seminarja. Letos smo imeli le dve izpopolnjevalni skupini: *Literarno* in *Jezikoslovno izpopolnjevalno skupino*. Ker je bilo veliko udeležencev z visokim znanjem slovenščine, smo najvišjo nadaljevalno skupino preimenovali v *nadaljevalno-izpopolnjevalno*. Večjih težav ni bilo; morebitne konflikte smo pravočasno preprečili. Žal je prav zmanjšanje izpopolnjevalnih skupin povzročilo manjše težave, ki smo jih s požrtvovalnostjo in izkušnostjo lektorjev, še posebej lektorja nadaljevalno-izpopolnjevalne skupine, hitro odpravili. Čeprav je bila nadaljevalno-izpopolnjevalna skupina dokaj heterogena, je bilo lektorjevo delo zelo dobro ocenjeno (4,64). Še višje, odlično, je bila ocenjena konverzacija, ki smo jo letos uvedli tudi pri izpopolnjevalnih skupinah. To potrjuje, da je uvedba konverzacije tudi za najvišje skupine ustrezna (prav tako so bile zelo dobro ocenjene fonetične vaje). Seminar tudi na področju izpopolnjevanja znanja in konkretnega pouka o jeziku, literaturi in kulturi v polnosti izpolnjuje svoje poslanstvo ter zahteve tudi najboljših udeležencev.
- 2.1.5 Fonetične vaje** Fonetične vaje so potekale v fonolaboratoriju in so bile namenjene uvodu v slovensko fonetiko ter vajam iz fonetike slovenskega jezika za začetnike in izpopolnjevanju izgovora za udeležence nadaljevalnih in izpopolnjevalnih skupin, potekale so 120 minut, po potrebi kakšno minuto več.
- Letos smo, tudi na priporočilo prejšnje vodje lektorjev, uvedli obvezne fonetične vaje tudi za nadaljevalce in izpopolnjevalce, kar se je glede na oceno (4,75 in 4,86) pokazalo za ustrezno. Za začetnike bi bilo dobro uvesti še kakšno dodatno uro fonetičnih vaj, kar je povezano tudi s finančnimi zmožnostmi in kadrovsko zasedbo. O tem bo treba v prihodnje razmisliti, še posebej za leti 2014 in 2015, ko bo sedanji fonetik in pisec tega poročila tudi predsednik seminarja. Dobro bi bilo, da realiziram(o) izdajo fonetičnega priročnika (učbenika) za tujce.
- 2.1.6 Konverzacija s študenti** Za študentsko konverzacijo so poskrbele študentke slovenistike, nekatere so bile tudi seminarske asistentke. V anketah so dobile praviloma visoke ocene (nad 4,6).
- 3 Predavalnice, pripomočki, učbeniki** Lektorati in konverzacija so potekali v ustrezno velikih in nehrupnih predavalnicah Filozofske fakultete. Lektorjem so bili na voljo različni pripomočki: TV + video in/ali DVD, radio, računalnik, videokamera, projektor, grafoskop, računalniška predavalnica, plakati, barvni flomastri ipd. Na voljo so imeli tudi učbenik, ki so ga uporabljali kot osnovnega (pri izbiri učbenika je bila v pomoč tudi informacija iz testa o tem, kateri učbenik je udeleženec že uporabljal, bodisi na seminarju bodisi na lektoratu na svoji fakulteti). Poleg učbenika so lektorji uporabljali tudi lastno gradivo. V celoti so svoje gradivo uporabljali (brez učbenika) lektorji izpopolnjevalnih skupin, kot dodatek k učbenikom pa tudi lektorji nadaljevalnih in začetnih skupin, še posebej pri konverzacijah. Lektorje bi pohvalil, da so poleg pripravljenega gradiva uporabljali tudi sodobne avdio-video naprave in v veliki meri vključevali tudi interaktivne metode poučevanja (od poslušanja do petja pesmi, gledanja filmov ter diskusije o filmih, predstavah ter drugih dogodkih, ki so jih bili udeleženci deležni med seminarjem).
- 4 Lektorski sestanki** Lektorska ekipa je bila dokončno oblikovana v začetku junija. Lektorji s tujih univerz so vodili začetne in nadaljevalne skupine, prav tako pa tudi nadaljevalno-izpopolnjevalno skupino. Z lektorji smo imeli skupaj s strokovnima sodelavcema Damjanom Huberjem in Mojco Nidorfer Šiškovič še pred začetkom seminarja skupni sestanek, na katerem smo dali lektorjem konkretne napotke za delo in predstavili temo seminarja. Lektorje smo kot vsako leto pozvali, naj – kolikor se le da – vključujejo temo seminarja v svoje delo po skupinah. Na sestanku smo se z lektorji dogovorili glede ustnega testiranja in razvrščanja v skupine. Lektorje smo na prvem sestanku pred začetkom seminarja seznanili tudi s potekom fonetičnih vaj – letos obvezne tudi za nadaljevalne in izpopolnjevalne skupine –, ekskurzijo, konverzacijo s študenti, z delom asistentk, obveznostmi in plačilom, dobili so tudi mape z gradivi, testi in seznamom udeležencev. Z lektorji smo imeli kratke individualne

sestanke pred samo uro. Prvi skupni delovni sestanek smo imeli v sredo, 4. 7. 2012, ko smo tudi zaključili s prehajanji med skupinami. Delovni sestanek z vsemi lektorji in asistentkami, t. i. delovno kosilo, je bil v torek, 10. 7. 2012. Kot vodja lektorjev sem bil v seminarski pisarni vsak dan od 8.15 naprej, vodil pa sem tudi fonetične vaje, kar mi je žal onemogočilo odhod na prenekatero predavanje, vendar je zanimivo delo z udeleženci odtehtalo tudi to žrtev. Lektorji so bili preko informacijskih listkov, ki jih je pripravljala strokovni sodelavec, seznanjeni s popoldanskim dogajanjem in drugimi pomembnimi informacijami, sam pa sem poudaril določene pomembne informacije (v zvezi s spoznavnim popoldnevom, obisko(vanje)m knjižnične razstave, uporabo učbenikov in drugimi aktivnostmi, tudi z določenimi zanimivimi predavanji). Z lektorji smo se v času odmorov ter po lektoratih oziroma konverzaciji/predavanjih sproti pogovorili o morebitnih težavah. S stalno prisotnostjo in komunikacijo smo hitro razrešili nekaj zapletov, načeloma pa je bilo med udeleženci in lektorji vzdušje, ki je pomembno za kakovostno delo, še boljše kot pretekla leta, kar poudarjajo tudi nekateri lektorji v svojih poročilih.

Pri vseh dodatnih aktivnostih in organizaciji seminarja je bil prisoten kolega Damjan Huber, ki je tudi najbolj zaslužen za nemoten potek lektorskih seminarjskih dejavnosti. Sodelovanje je bilo maksimalno učinkovito in zelo prijetno. Izbor lektorjev je bil ustrezen, kar dokazujejo tudi visoke ocene njihovega dela – gl. rezultate ankete. Ocene iz anket bodo tudi osnova za izbiro lektorjev v prihodnosti, čeprav je zdaj poučevanje na seminarju vključeno v redno delovno obveznost lektorjev na tujih univerzah. Poudariti je treba, da smo ohranili zelo visoko oceno ustrezne razvrstitve v skupino, kar dokazuje ustreznost testiranja (tako pisnega kot ustnega), k temu pa je gotovo pripomoglo tudi ustrezno komuniciranje z udeleženci in poznavanje njihovih želja ter sposobnosti.

5 Obveznosti lektorjev in njihovi komentarji

Projekcije in poročila so lektorji oddali v dogovorjenem roku (projekcije do srede prvega tedna seminarja, lektorska poročila pa večinoma do 1. 9. 2012). Večina se jih je dejavno udeležila spoznavnega športno-kulturnega popoldneva, prav tako tudi zaključne prireditve seminarja. Lektorji so bili kot v preteklih letih v razredih točno in na uro dobro pripravljeni, gradiva so dali v kopiranje pravočasno, vzdušje v lektorski zbornici je bilo odlično. Kolegom se za sodelovanje tudi po tej poti zahvaljujem, saj so se kljub neobveznemu popoldanskemu dežurstvu udeleževali tudi popoldanskih aktivnosti, ohranili pa so tudi pravišnje mero avtoritete, da je bilo delo v lektoratih resno in kakovostno. Vsi lektorji so pohvalili odlično organizacijo in delo asistentk, neposrednega organizatorja ter »dušo in telo« seminarjskega dogajanja Damjana Huberja, kar so lektorji poudarili tudi v letošnjih poročilih. Pohvalili so tudi letošnji prenovljeni urnik in drugačen, boljši raspored obveznosti, kar se je tudi po mojem mnenju pokazalo kot ustrezno. Edino lektor prve začetne skupine je izpostavil, da bi bilo dobro konverzacijo prestaviti v drugi teden, fonetične vaje pa v prvi teden. Več lektorjev je izpostavilo, da bi bil uradni zaključek seminarja v petek neposredno po koncu dopoldanskega lektorata (brez odmora oz. predavanja zadnji dan). Prav tako so predlagali, da bi se zaključni koncert, ki je bil vsa leta do zdaj tradicionalno v petek zvečer, prestavil na četrtek ali sredo, saj veliko udeležencev v petek popoldne že odpotuje iz Ljubljane, poleg tega pa je to bolj koncert in druženje, ne pa zaključek, torej ga je možno izpeljati dan prej. Letošnji lektorji so soglasno izpostavili, da radi sodelujejo na seminarju in da jim je v čast biti del seminarjskega dogajanja. Zaradi obveznega sodelovanja vseh lektorjev, ki poučujejo slovenščino na tujih univerzah, in izmeničnega sodelovanja na seminarju se bo prihodnje leto skoraj v celoti zamenjala lektorska ekipa, kar je po eni strani zelo tvegano, po drugi strani pa smo s to odločitvijo vsem lektorjem omogočili neposreden stik s fakulteto (Oddelkom za slovenistiko) in Centrom za slovenščino, kar je koristno tako za pedagoški kot siceršnji napredek lektorjev.

6 Nekaj poudarkov iz ankete udeležencev seminarja

Razvrstitev v skupino je bila v anketah ocenjena s skupno splošno oceno 4,39 (lani 4,62, predlani 4,27). Letošnje redke dodatne zamenjave smo na (utemeljeno in upravičeno) željo udeležencev opravili v prvih treh dneh seminarja. Lektorati so bili tudi letos ocenjeni zelo dobro: skupna splošna ocena lektoratov je 4,76 (lani 4,78), kar je kljub težavam in krčenju seminarjskih vsebin zelo dobro, za kar pa gre zasluga predvsem programskim izboljšavam. Noben lektor ni dobil nižje splošne ocene kot 4,4 (lani 4,22, prevladujejo ocene nad 4,6, torej blizu 5). Glede izboljšanja znanja je odstotek ostal na lanski ravni, z veliko je svoj napredek ocenilo celo 30 % udeležencev, kar priča o tem, da smo na dobri poti. Za naslednje leto nam mora biti cilj, da bi še povečali najvišji kriterij izboljšanja znanja. Slabše je bila ocenjena *Parada mladih* (3,39), prav tako je bila tema seminarja ocenjena dokaj nizko, čeprav so bila predavanja ocenjena zelo visoko, nad 4,5.

7 Drugo

Kot vsako leto je bilo tudi letos zelo dobro sprejeto spoznavno popoldne. Znova sta bili polni pevska in gledališka delavnica, malo bomo morali okrepiti športno aktivnost, kar pa je letos nadomestila ekskurzija na Gorenjsko. Poleg tega je bil letos (v primerjavi s prejšnjimi leti), kljub nenagovarjanju lektorjev in tudi vodje lektorjev, velik odziv udeležencev za točko ob zaključku seminarja, kar kaže na veliko samoiniciativnost in dobro vzdušje ter dobro delo lektorjev. Konverzacija je bila zelo dobro sprejeta, prav tako tudi razširitev fonetičnih vaj, ki pa so vsaj pri začetnikih bile malo manj učinkovite. Ukinitev predtedna za začetnike nikakor ni dobra – pri organiziranju lektoratov se kakšna stvar sicer tudi poenostavi, vendar se kakovost zato manjša.

Za kakovostno sodelovanje se zahvaljujem vsem lektorjem, od prvega do zadnjega, ki so sodelovali na letošnjem seminarju, asistentkam Nini Beguš, Petri Jurič, Aniti Marenk in Nataši Medvešek, tudi za lep zaključek, strokovnima sodelavcema Damjanu Huberju in Mojci Nidorfer Šiškovič ter predsedniku seminarja Alešu Bjelčeviču.

31. simpozij Obdobja – Slovenska dramatika (15.–17. 11. 2012)

izr. prof. dr. Mateja Pezdirc Bartol

1 Organizacijsko poročilo

31. mednarodni znanstveni simpozij Obdobja z naslovom *Slovenska dramatika* je potekal od 15. do 17. novembra v prostorih Univerze v Ljubljani. Za programsko zasnovu in vsebinsko izpeljavo je poleg podpisane predsednice simpozija skrbel mednarodni programski odbor v sestavi: red. prof. dr. Silvija Borovnik, Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta; izr. prof. dr. Ljudmil Dimitrov, Sofijski univerzitet »Sv. Kliment Ohridski«, Slavjanski fakultet, Sofija, Bolgarija; doc. dr. Alenka Jensterle Doležal, Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Praga; Masaryková univerzita v Brně, Filozofická fakulta, Brno, Češka; red. prof. dr. Zvonko Kovač, Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Zagreb, Hrvaška; izr. prof. dr. Krištof Jacek Kozak, Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije, Koper; red. prof. dr. Boža Krakar Vogel, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta; izr. prof. dr. Andreas Leben, Karl-Franzens-Universität Graz, Institut für Slavistik, Gradec, Avstrija; doc. dr. Blaž Lukan, Univerza v Ljubljani, Akademija za gledališče, radio, film in televizijo; doc. dr. Katja Mihurko Poniž, Univerza v Novi Gorici, Fakulteta za humanistiko; red. prof. dr. Nada Petkovska, Univerzitet »Sv. Kiril i Metodij«, Fakultet za dramski umetnost, Skopje, Makedonija; izr. prof. dr. Tone Smolej, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta; red. prof. dr. Marko Stabej, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta; doc. dr. Nadežda Starikova, RAN, Institut slavjanovedenija, Moskva, Rusija; doc. dr. Đurđa Strsoglavac, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta; red. prof. dr. Božena Tokarz, Uniwersytet Śląski, Wydział Filologiczny, Instytut Filologii Słowiańskiej, Katowice, Poljska; doc. dr. Tomaž Toporišič, Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije, Koper; Slovensko mladinsko gledališče, Ljubljana; doc. dr. Gašper Troha, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta; izr. prof. dr. Alojzija Zupan Sosič, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

Večji del organizacijskih zadolžitev je prevzel Damjan Huber ob sodelovanju dr. Mojce Nidorfer Šiškovič, za simpozijske tiskovine pa je poskrbela Mateja Lutar (vsi trije so sodelavci Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik).

Po vsebinski usmeritvi je 31. simpozij sledil tistim predhodnim simpozijem, ki so si za izhodišče izbrali raziskovanje zvrsti, vrst, žanrov in drugih pomembnih literarnih oblik, to so bili *Sonet in sonetni venec* (1995), *Romantična pesnitev* (2000), *Slovenski roman* (2002) in *Slovenska kratka pripovedna proza* (2004). V organizacijskih vidikih pa je sledil zasnovi, ki je bila sprejeta in uveljavljena z 28. simpozijem Obdobja (2009). Ostali smo pri odločitvi, da zbornik prispevkov z referati izide že pred simpozijem. Dolžina prispevkov je bila omejena na 8 do 10 strani, ohranili pa smo tudi postopek recenzije, ki je bil uporabljen na 29. simpoziju, in sicer slepo recenzijo enega recenzenta, ki je bila ob negativni prvi recenziji dopolnjena še z eno recenzijo. Glede na zelo različna merila recenzentov bi morda kazalo v prihodnosti razmišljati o izdelavi natančnejših meril za sprejem in objavo besedil. Poleg članov in članic programskega odbora so prispevke recenzirali še red. prof. dr. Simona Kranjc, izr. prof. dr. Irena Novak Popov, doc. dr. Namita Subiotto in doc. dr. Hotimir Tivadar, vsi s Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Novosti v organizaciji pa so zadevale samo prireditev, saj referati niso potekali v sekcijah, kot je bila predhodna praksa, ampak plenarno, kar je omogočalo lažjo časovno organizacijo, poslušalci pa so tako imeli možnost poslušati vse prispevke. Novost je bila tudi prostorske narave, vsi referati so letos potekali v Zbornični dvorani Univerze v Ljubljani.

Kotizacija, ki jo plačajo vsi udeleženci, razen članov organizacijskega odbora in Oddelka za slovenistiko ter Oddelka za slavistiko, je zdaj že nekaj samo po sebi umevnega in je znašala 70 evrov. Tudi elektronsko prijavljanje in oddajanje prispevkov je potekalo učinkovito in brez zapletov.

2 Financiranje

Simpozij je bil v letu 2012 financiran iz sredstev, ki smo jih pridobili na razpisu za organizacijo znanstvenih sestankov ARRS, v manjši meri kot v preteklih letih s strani MIZKŠ po Uredbi o financiranju visokošolskih zavodov, članic Univerz, iz sredstev Znanstvene založbe Filozofske fakultete in kotizacij referentov. MIZKŠ letos višine sredstev za simpozij Obdobja ni posebej določilo, tako kot prejšnja leta, ampak je odobrilo skupni in obenem zmanjšani znesek, namenjen dvema programoma, to je financiranju delovanja lektoratov slovenščine na tujih univerzah in simpoziju Obdobja.

3 Udeležba

V zborniku je objavljenih 47 razprav 53 referentov (šest referatov ima po dva avtorja), od katerih je 30 domačih in kar 23 tujih strokovnjakov, ti prihajajo iz Hrvaške, Češke, Rusije, Bolgarije, Italije, Avstrije, Bosne in Hercegovine, Makedonije, Poljske in Srbije. Na simpozij

se je prijavilo več udeležencev, vendar je bilo nekaj referatov zavrženih v recenzentskem postopku, nekaj avtorjev pa se je objavi in sodelovanju odpovedalo zaradi prevelike količine popravkov. Dejanska udeležba na simpoziju je bila več kot razveseljiva, saj so zaradi boleznih ali drugih vzrokov nastop odpovedali le 4 referenti oziroma referentke, katerih prispevki so objavljeni v zborniku.

Udeleženci simpozija so bili večinoma uveljavljeni raziskovalci, zaslediti pa je tudi mlajše, ki šele začenjajo svojo raziskovalno pot. Strokovnjaki prihajajo tako rekoč z vseh ustanov, ki se ukvarjajo s slovenističnimi vsebinami – tako iz univerzitetnega kot iz javnega in zasebnega raziskovalnega okolja. Tokrat so se jim glede na krovno temo v večji meri pridružili še teatrologi in drugi, ki se ukvarjajo z uprizoritvenimi študiji. Presenetljivo velik pa je bil letos delež raziskovalcev iz tujine. Prav ta preplet različnih generacij ter različnih institucij doma in po svetu zagotavlja simpoziju široko in raznoliko perspektivo, kar se posledično odslkava tudi v samih razpravah, ki jih odlikuje metodološka pestrost, saj analize izhajajo iz literarnozgodovinskih, literarnoteoretskih, interpretativnih, komparativnih, jezikoslovnih, uprizoritvenih, didaktičnih, prevodoslovnih, kulturoloških in širših družboslovnih vidikov.

Simpozij je zanimal širše strokovno občinstvo, saj so bili prostori v treh simpozijjskih dneh, tudi v soboto, precej obiskani, med poslušalci pa so se poleg kolegov strokovnjakov in znanstvenikov znašli tudi študentje in drugi zainteresirani za slovensko dramatiko in gledališče. Referate so vse tri dni spremljale živahne in tehtne diskusije, ki jih je bilo treba včasih zaradi nemotenega časovnega poteka prireditve celo prekiniti, kar kaže na dejstvo, da je čas za diskusije izjemno pomemben in da je treba izvajanje referatov odločno zamejiti na 15 minut, saj drugače zmanjka časa za diskusije. Predavatelje pa bi bilo treba še bolj motivirati, da svoje nastope prilagodijo ustnemu izvajanju in predstavijo le najpomembnejše vidike svojih raziskav. Udeleženci so bili s simpozijem zadovoljni, kar kažejo rezultati ankete (v prilogi).

4 Spremljevalne prireditve

Na slovesni otvoritvi so nas pozdravili prorektorica Univerze v Ljubljani red. prof. dr. Julijana Kristl, podpredsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti red. prof. dr. Tadej Bajd, prodekan Filozofske fakultete izr. prof. dr. Tone Smolej, predstojnica Oddelka za slovenistiko izr. prof. dr. Alojzija Zupan Sosič in predstojnik Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik red. prof. dr. Marko Stabej. Za umetniško vzdušje na otvoritvi simpozija sta poskrbela harmonikar Janez Dovč in tubist Goran Krmac. V četrtek smo si v Slovenskem mladinskem gledališču ogledali predstavo *Pohujšanje v dolini šentflorjanski*, ki ji je sledil pogovor z ustvarjalci (vodila ga je direktorica gledališča Uršula Cetinski). V petek smo v sodelovanju s Slovenskim gledališkim muzejem pripravili okroglo mizo *Ali je zgodovina slovenske dramatike tudi zgodovina slovenskega gledališča? Hommage Jožetu Koruzi in Tarasu Kermaunerju*. Moderatorja sva bila podpisana predsednica in doc. dr. Tomaž Toporišič, z uvodnimi prispevki pa so sodelovali Ivo Svetina, Veno Taufer, doc. dr. Blaž Lukan, doc. dr. Alenka Jensterle Doležal in izr. prof. dr. Krištof Jacek Kozak. Po koncu okrogle mize je sledilo druženje in večerja v restavraciji Alegria. Na Univerzi je bila vse tri dni na ogled razstava, posvečena delu Tarasa Kermaunerja, Jožeta Koruze in predstavitvi pomembnejših monografij in drugih študij s področja slovenske dramatike in gledališča, ki jo je pripravila vodja Knjižnice Oddelka za slovenistiko in Oddelka za slavistiko Anka Sollner Perdih.

5 Odzivi v javnosti

O simpoziju so precej izdatno poročali slovenski mediji, pri čemer so nam veliko prostora namenili na Radiu Slovenija in na straneh spletnega portala www.sigledal.org, medtem ko je bilo zanimanje za tako velik mednarodni simpozij povsem prezrto s strani televizije in zelo pomanjkljivo predstavljeno na časopisnih straneh. Vsi odzivi so zbrani in dokumentirani na spletni strani 31. simpozija www.centerslo.net/simpozij v rubriki *Obdobja 31 v medijih*. Tam je na voljo tudi drugo slikovno in besedilno dokumentarno gradivo s simpozija.

6 Vsebinska zasnova in tematika simpozija

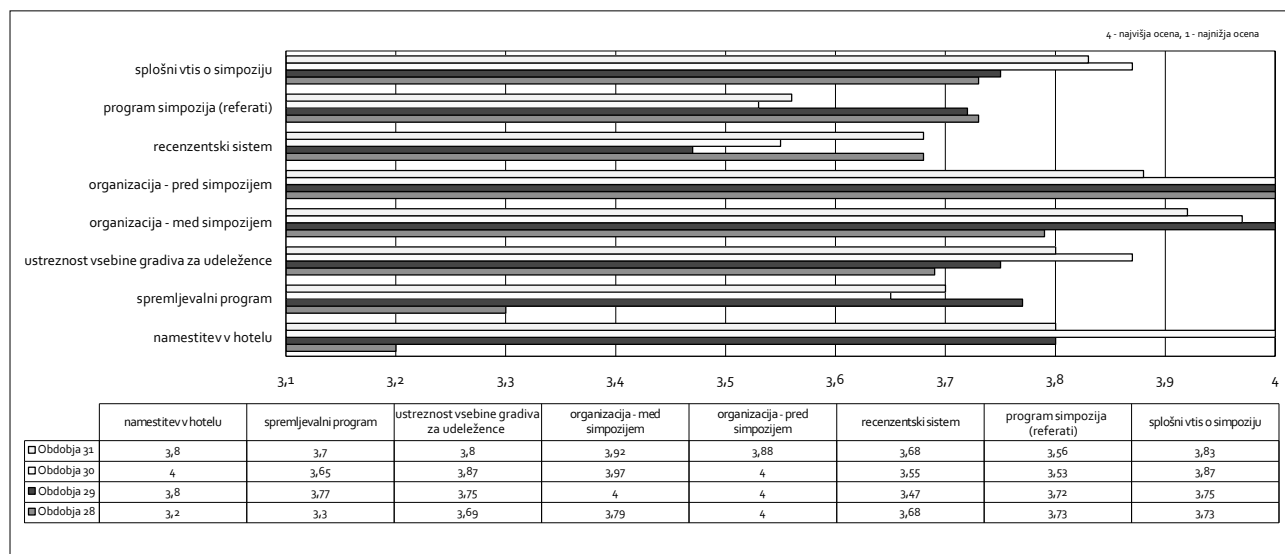
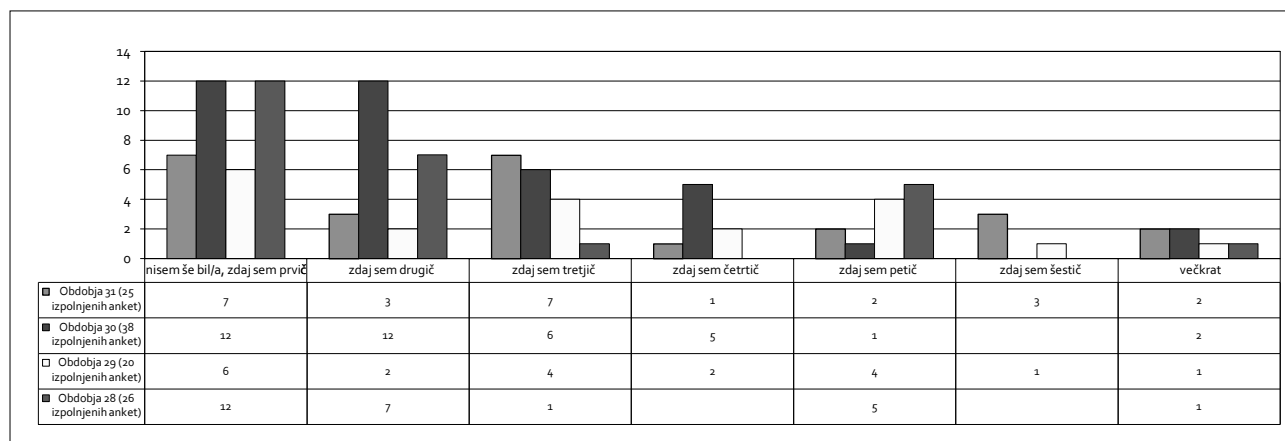
Vsebinska zasnova je na voljo v spletnem arhivu Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik (www.centerslo.net/simpozij). Vsekakor smo lahko ponosni na vsebinske vidike tako simpozija, spremljevalnih prireditev kot na simpozijjski zbornik. Ta je prvi tako obsežen zbornik v slovenskem in svetovnem prostoru, v celoti posvečen raziskovanju slovenske dramatike. Ker je dramatika tista literarna zvrst, ki se realizira v jezikovnem mediju in živi kot literatura, a hkrati omogoča ali celo zahteva uresničitev na odru, je bila prav zaradi svojega dvojnega eksistenčnega statusa znotraj literarnovednega raziskovalnega polja večkrat prezrta oziroma potisnjena na rob, zato je simpozij, kjer ima centralno vlogo, še toliko bolj pomemben in dragocen tako za slovenistično literarno vedo kot tudi za širšo javnost. Pomemben del simpozija pripada tudi okrogli mizi, ki smo jo posvetili dvema vrhunskima raziskovalcema in predavateljema slovenske dramatike, to sta Jože Koruza in Taras Kermauner. Oba sta v svojem delu povezovala dramatiko in gledališče, teorijo in prakso.

Razpisani cilji so bili v celoti doseženi. Razprave prinašajo različne teme in področja raziskovanja, saj osvetljujejo vlogo slovenske dramatike v zgodovinskih obdobjih, smereh, tokovih slovenske književnosti ter širšem družbenem in kulturnem kontekstu; analizirajo razmerja med tekstom in uprizoritvijo v slovenskem gledališču; primerjajo slovenska dramska besedila z deli slovanske, evropske in svetovne dramatike; interpretirajo slovenska dramska besedila z jezikovno-slogovnega vidika, poetike obdobja ali avtorja, motivno-tematskih značilnosti besedila, dramskih vrst in žanrov; preučujejo vlogo in pomen prevodov slovenske dramatike v tuje jezike in uprizoritev na tujih odrih; manjši del razprav pa je posvečen analizi odrskega govora in spreminjanju govorne estetike v slovenskem gledališču, slovenski dramatiki in drugim medijem, mladinski dramatiki, didaktiki in metodiki poučevanja slovenske dramatike ter založništvu in promociji slovenske dramatike. Glede izbora dramatikov in dramskih besedil lahko opazimo, da sta raziskovalno še vedno zanimiva tako Linhart kot Cankar, med analiziranimi besedili najdemo tako kanonska dela, na primer Smoletovo *Antigono*, Jančarjev *Veliki briljantni valček*, Jovanovičevo *Osvoboditev Skopja*, kot najnovejša dramska dela, nastala v zadnjih letih, med mlajšimi avtorji je pogosto omenjena Simona Semenič. Zelo zanimive so interpretacije mednarodnih strokovnjakov, ki prinašajo pogled od zunaj, pogosto drugačen od uveljavljenega v domačem prostoru, njihova branja in razumevanja pa tako bogatijo medkulturne povezave. V tem pogledu je izvedeni simpozij spodbuda in temelj za nastanek prispevkov, ki se bodo področja lotili z vidika sinteze ter pregledno povezali na simpoziju obravnavane vidike analize slovenske dramatike v teoriji in zgodovini.

Po končanem 31. simpoziju Obdobja lahko pritrdim programskim izhodiščem simpozija, da gre za najpomembnejše slovenistično znanstveno srečanje, ki privablja domače in tuje raziskovalce in tako omogoča uvid v stanje stroke kot tudi povezave s sorodnimi disciplinami. Glede na objavljene in prikazane prispevke, živahne debate, udeležbo na spremljevalnih prireditvah in rezultate anket ocenjujem, da je bil 31. simpozij Obdobja uspešno izpeljana prireditev. Na koncu se zahvaljujem organizacijskemu in programskemu odboru, recenzentom, Slovenskemu mladinskemu gledališču, Slovenskemu gledališkemu muzeju in vsem ostalim, ki so tako ali drugače sooblikovali 31. simpozij Obdobja in s svojim sodelovanjem omogočili, da je simpozij kljub zaostrenim finančnim razmeram potekal na visoki strokovni in organizacijski ravni.

Priloga: Povzetek rezultatov ankete 31. simpozija Obdobja

Damjan Huber

Kolikokrat ste že bili na Simpoziju Obdobja?

Tečajji slovenščine

Branka Gradišar

1 Izvedba tečajev slovenščine V letu 2012 smo izvedli 22 tečajev slovenščine za odrasle.

Slika 1: Razpored tečajev leta 2012

jan	feb	mar	april	maj	jun	julij	avg	sept	okt	nov	dec
Zdravniki											
	ZŠ										
	EILC										
		Zdravniki									
		Spomladanska šola									
		Popoldanski tečaj									
		Jutranji tečaj									
		Int jut									
		Okusimo slovenščino									
				Intenz							
					Žepni tečaj						
					PŠ						
								EILC			
								Prip			
									Zdravniki		
								Intenz			
									Jesenska šola		
									Popoldanski tečaj		
									Jutranji tečaj		
									EILC+		
											ZIP
Individualni in posebni tečajji											

ZŠ = Zimska šola, EILC = Intenzivni tečaj slovenščine za študente Erasmus, EILC+ = nadaljevalni tečaj za študente Erasmus, Int jut = Intenzivni jutranji tečaj, Intenz = Intenzivni tečaj, Prip = Priprava na izpit, PŠ = Poletna šola

1.1 Tečajji za odrasle

Leto 2012 smo začeli z novim 80-urnim Specializiranim intenzivnim tečajem slovenskega jezika za zdravnike in zobozdravnike. Program sta v sodelovanju z Zdravniško zbornico Slovenije pripravili doc. dr. Nataša Pirih Svetina in Tanja Jerman, temelji pa na spoznavanju slovenskega jezika za vsakdanje sporazumevanje in sporazumevanje na delovnem mestu zdravnika ali zobozdravnika z različnimi naslovniki: bolniki, sodelavci, nadrejenimi, usvajanju besedišča s področja medicine in (zobo)zdravstvene dejavnosti, razumevanju ter govorni in pisni produkciji besedil (diagnoze, izvidi, poročila, recepti, napotnice, delovni nalogi, potrdila, nasveti ...). V treh terminih se je tečaja udeležilo 48 zdravnikov.

Poletno šolo slovenskega jezika smo po 30 letih prvič izvedli v prostorih Filozofske fakultete. Spremenili smo urnik Jesenske in Spomladanske šole, saj je bil premor med obema šolama po mnenju mnogih udeležencev predlog – trajal je dva meseca in pol. Šoli tako ne potekala več vsak dan v tednu, ampak od ponedeljka do četrтка, vsak drugi petek pa ohranjata spremljevalni program.

Kot v prejšnjih letih so imele tudi v letu 2012 Zimska, Spomladanska, Poletna in Jesenska šola ter EILC poleg jezikovnega pouka tudi pester spremljevalni program, namenjen spoznavanju slovenske kulture, zgodovine in sodobne stvarnosti, v okviru teh tečajev so nastali tudi časopisi s prispevki udeležencev: *ZimoPis*, *Dobesednik*, *Pošopis* in *Prevodi*.

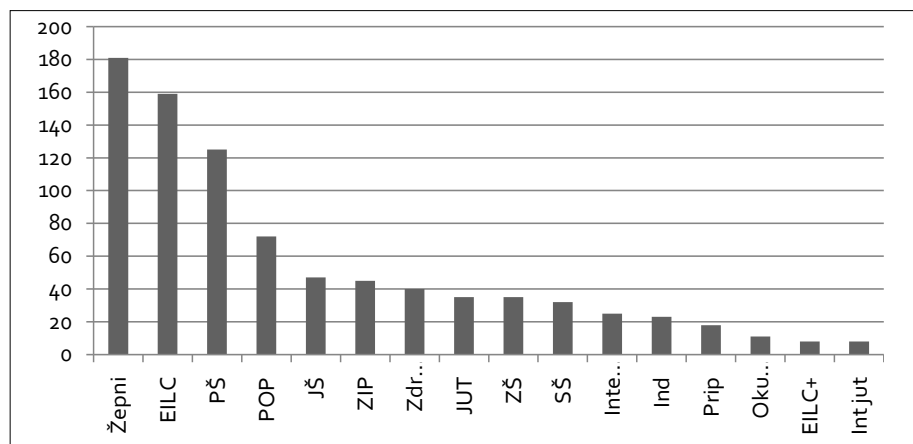

Julija smo se prijavi na razpis Ministrstva za notranje zadeve za izvajanje programa Začetna integracija priseljencev – enotni program učenja slovenskega jezika in seznanjanja s slovensko zgodovino, kulturo in ustavno ureditvijo v Ljubljani in okolici. Na razpisu smo bili uspešni in od decembra 2012 izvajamo tečaje slovenskega jezika za državljane tretjih držav, ki jih sofinancira Evropska unija iz Evropskega sklada za vključevanje državljanov tretjih držav. Tečajji so za udeležence brezplačni, in če so na tečaju prisotni vsaj 80 % časa, so po zaključenem 180-urnem programu upravičeni tudi do brezplačnega prvega preizkusa znanja slovenskega jezika na osnovni ravni.

2 Udeleženci

V letu 2012 je bilo na tečajih skupno 864 udeležencev. Največ jih je bilo na Žepnem tečaju (181), Intenzivnem tečaju slovenščine za študente Erasmus (159) in Poletni šoli (125).

Slika 2: Število udeležencev po posameznih tečajih

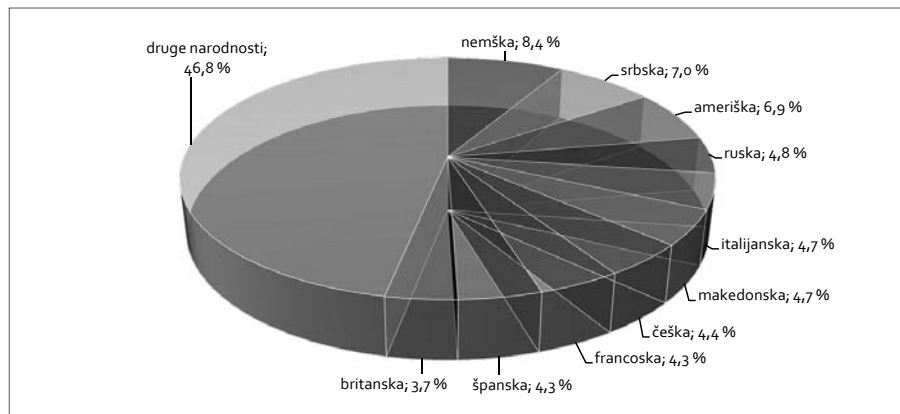

Žepni = Žepni tečaj, EILC = Intenzivni tečaj slovenščine za študente Erasmus, PŠ = Poletna šola, POP = Popoldanski tečaj, JŠ = Jesenska šola, JUT = Jutranji tečaj, ZŠ = Zimska šola, SŠ = Spomladanska šola, Intenz = Intenzivni tečaj, Ind = Individualni pouk, Prip = Priprava na izpit, Okusimo = Okusimo slovenščino, EILC+ = nadaljevalni tečaj za študente Erasmus, Int jut = Intenzivni jutranji tečaj

Glede na prejšnja leta je bilo v letu 2012 več udeležencev zlasti zaradi novih tečajev (Zdravniki: 48, ZIP: 45), večja udeležba kot leto prej je bila tudi na Žepnem tečaju slovenščine (2011: 169, 2012: 181) in Jesenski šoli (2011: 31, 2012: 47). Največji padec udeležbe glede na leto 2011 pa so imeli Poletna šola (2011: 149, 2012: 125), posebni tečajji (2011: 13, 2012: 0), nadaljevalni tečaj za študente Erasmus (2011: 21, 2012: 8), Priprava na izpit (2011: 32, 2012: 18) in Jutranji tečaj (2011: 46, 2012: 35).

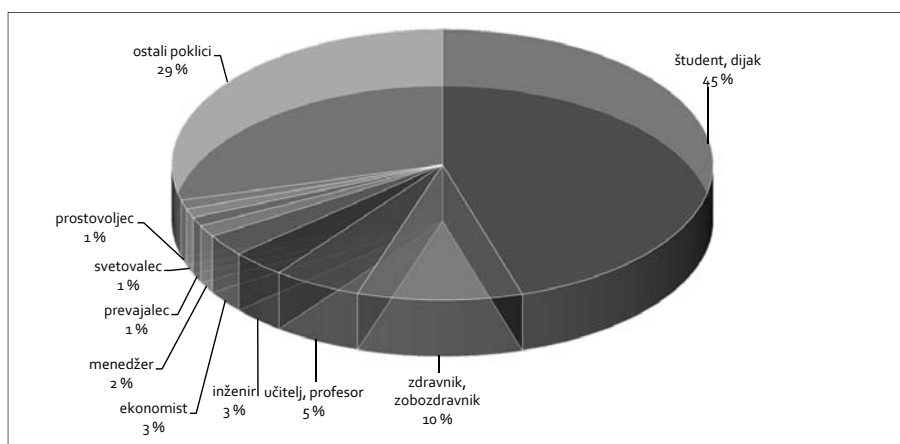
Slika 3: Narodnost udeležencev

Tečajev za odrasle so se udeležili udeleženci 62 različnih narodnosti.

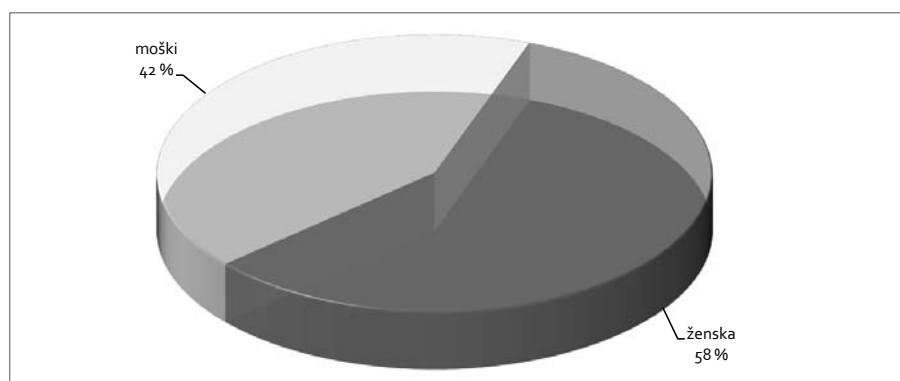
Slika 4: Poklic udeležencev

Opravljali so 105 različnih poklicev.

Slika 5: Spol udeležencev

Po spolu so prevladovali ženske.

3 Učitelji

Leta 2012 je v programu Tečajji slovenščine učilo 29 učiteljev, od tega 25 profesorjev slovenskega jezika in 4 študenti.

3.1 Sodelavci Tečajev slovenščine 2012

Janja Ban	Tanja Jerman	Petra Pučnik
Beti Boškovič	Mojca Jesenovec	Nina Skubic
Anja Butala	Boris Kern	Anja Strajnar
Maja Bračika Piščanc	Tanja Kotnik	Mojca Stritar
Boris Cesar	Katja Kralj	Maja Šorli Jakin
Laura Fekonja	Alenka Ličen	Melita Vešner
Anja Figelj	Andreja Markovič	Magda Volk
Nataša Hribar	Nataša Medvešek	Barbara Vojsk
Svetlana Jandrič	Helena Nadižar	Gita Vuga
Nina Javoršek	Staša Pisek	

Ob koncu večine tečajev smo izvedli anonimno anketo, v kateri so udeleženci ocenili aktivnost pri pouku, razumljivost razlage in uporabo različnih metod pri posameznem učitelju. Povprečna ocena teh dejavnosti pri vseh učiteljih je bila 4,81 (na lestvici od 1 do 5).

V letu 2012 so bile na programu Tečajji slovenščine zaposlene strokovne sodelavke Branka Gradišar (vodja programa), Jana Kete Matičič in Tanja Jerman (vodja učiteljev).

4 Spletni tečaj Slovene.si

Marca smo v sodelovanju s podjetjem Spinaker proizvodnja, trgovina in trženje, d. o. o., začeli razvijati prosto dostopni spletni tečaj za samostojno učenje slovenščine Slovene.si. Vsebine tečaja temeljijo na projektu Slovenščina na daljavo (2004–2006), a so bile posodobljene in omejene na raven A1. Skupnega evropskega jezikovnega okvira. Tečaj poteka v spletnem učnem okolju Moodle 2.2.

Spletna stran, ki ponuja informacije o slovenščini, Sloveniji in možnostih učenja slovenščine, je trenutno na voljo v štirih jezikih: slovenščini, angleščini, nemščini in ruščini, prevedena pa bo še v francoščino, italijanščino in španščino, tako da bo nagovarjala čim širši krog ljudi, ki se zanimajo za učenje slovenščine.

Spletno postavitev tečaja sta izdelala mag. Antonio Castino in mag. Tomaž Gregorič iz podjetja Spinaker, za uporabo pa bo na voljo predvidoma maja 2013.

5 Financiranje programa

Intenzivne tečaje slovenščine za študente Erasmus (EILC) sofinancira Evropska unija (program Vseživljenjsko učenje), v letu 2012 v višini 36.000 EUR za 9 tečajev, Evropska unija (iz Evropskega sklada za vključevanje državljanov tretjih držav) sofinancira tudi tečaje za državljane tretjih držav po programu Začetna integracija priseljencev – enotni program učenja slovenskega jezika in seznanjanja s slovensko zgodovino, kulturo in ustavno ureditvijo v Ljubljani in okolici, in sicer 3,18 EUR na uro na udeleženca (predvideni sklad za tečaje do 31. 8. 2013 je 360.057,82 EUR).

Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport v sodelovanju s CMEPIUS-om ter Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu podeljujeta štipendije za kritje šolnin zamejcem in potomcem slovenskih zdomcev in izseljencev za Zimsko, Spomladansko, Poletno in Jesensko šolo. V letu 2012 je bilo podeljenih 6 štipendij za Zimsko šolo (MIZKŠ – nekdanje MŠŠ: 2.400 EUR), 6 za Spomladansko (MIZKŠ – nekdanje MŠŠ: 7.800 EUR), 42 za Poletno šolo (MIZKŠ – nekdanje MVZT: 9.734,25 EUR, MIZKŠ – nekdanje MŠŠ: 7.828,50 EUR, Urad: 12.380,25 EUR) in 8 za Jesensko šolo (MIZKŠ – nekdanje MŠŠ: 10.400 EUR).

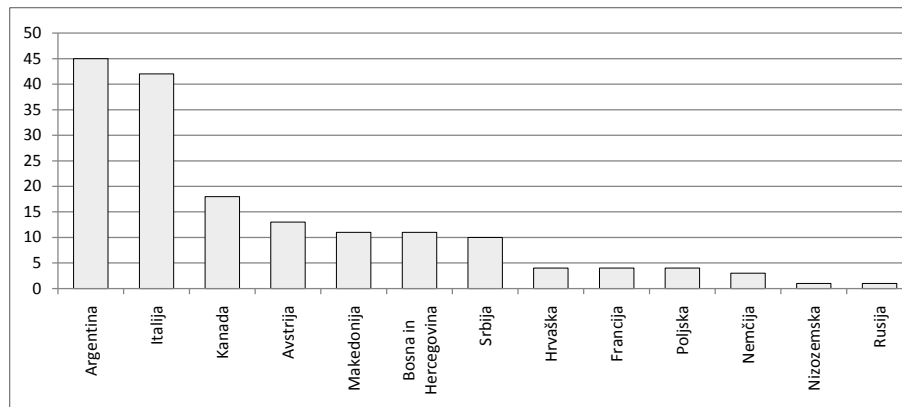
Slovenščina za otroke in mladostnike

Mihaela Knez, Damjana Kern

Mladinska poletna šola

Od 2. do 13. julija smo v Ljubljani organizirali 7. Mladinsko poletno šolo. Udeležilo se je 167 mladostnikov iz 13 držav (Argentini, Italije, Kanade, Avstrije, Makedonije, Bosne in Hercegovine, Srbije, Hrvaške, Francije, Poljske, Nemčije, Nizozemske, Rusije).

Slika 1: Udeleženci 7. Mladinske poletne šole po državah

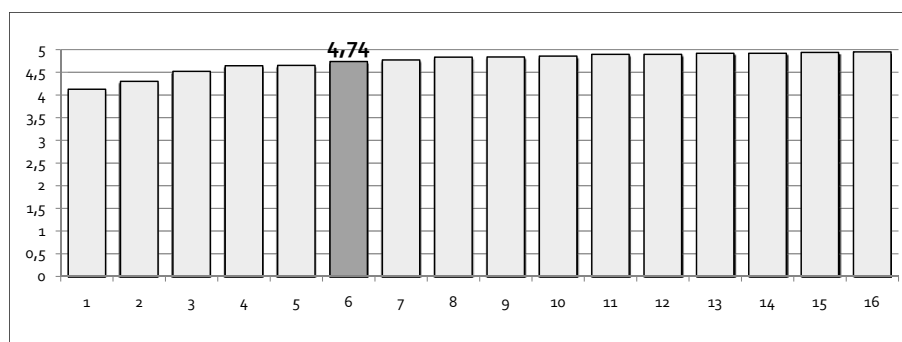

Mladinska poletna šola slovenščine je prvič potekala na novi lokaciji, ki se je izkazala za zelo dobro izbrano. Udeleženci so bili nastanjeni v Dijaškem domu Bežigrad, pouk pa je potekal na Srednji vzgojiteljski šoli in gimnaziji Ljubljana. Ob dopoldanskem pouku (od 9.00 do 12.30) je popoldne in zvečer potekal pester spremljevalni program, v okviru katerega so se udeleženci seznanjali s slovenskimi naravnimi znamenitostmi, kulturo in stvarnostjo (ogled Ljubljane, pohod na Rožnik, obisk samostana Stična, Bohinja, Škocjanskih jam in Pirana, koncert skupine Pushluschtae, ogled gledališče predstave *Med dvema stoloma*, ogled filma *Pisma sv. Nikolaju* slovenskega režiserja Mitja Okorna), del dejavnosti pa je bil namenjen tudi druženju in športu (obisk srečanja Dobrodošli doma, ki ga pripravlja Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, veslanje po Ljubljani, kopanje v kopališčih Laguna in Atlantis, turnir v odbojki in nogometu). Kot vsako leto so se nam s kratko predstavo predstavili tudi dijaki iz Argentine in Kanade, ki se MPŠ vsako leto udeležujejo kot zaključena (maturantska) skupina.

Izpeljali smo tudi natečaj za najboljšo fotografijo Mladinske poletne šole. Naše udeležence smo najprej seznanili s pravili fotografiranja (predavanje je izvedel fotograf Janez Kotar), na koncu poletne šole pa smo izbrali najboljše fotografije MPŠ in fotografe nagradili s knjižnimi nagradami. Na natečaj se je odzvalo več kot 20 tečajnikov, zmagala je dijakinja Cecilija Urbančič iz Argentine. Ustvarjanje pri pouku in vtise o poletni šoli smo zbrali v *Poletniku*, časopisu MPŠ (www.centerslo.net/files/file/Mladinska%20poletna%20%20C5%A101a/poletnik%202012%20komplet.pdf).

Ob koncu tečaja so imeli učenci možnost oceniti uspešnost tečaja oziroma delo lektorjev. Oboje je bilo ocenjeno kot zelo dobro (povprečna ocena je bila 4,74, najvišja možna ocena je bila 5), večinoma ugotavljajo, da so se v obeh tednih ogromno naučili, zelo pomembno se jim zdi tudi to, da imajo možnost spoznati slovenske vrstnike iz drugih držav.

Slika 2: Ocene lektorjev, ki so poučevali na MPŠ

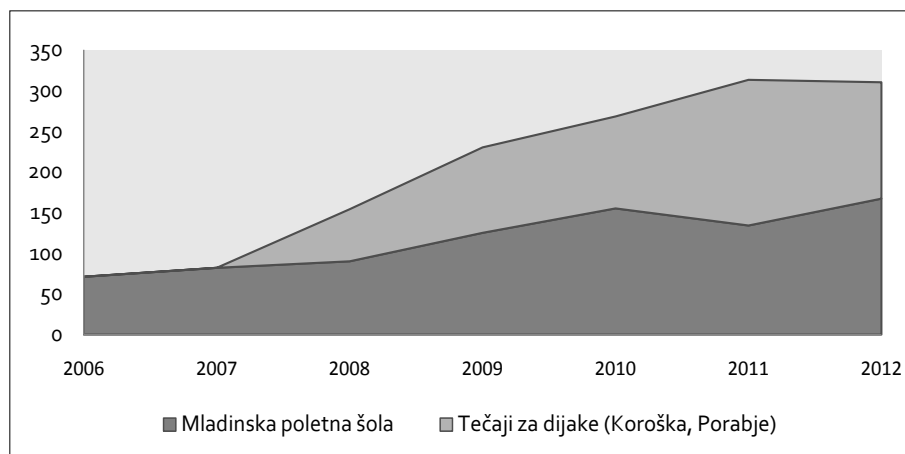

Tečajji za dijake v zamejstvu

Izvedli smo 5 intenzivnih tečajev za 143 učencev, ki obiskujejo slovenske in dvojezične šole v zamejstvu:

- od 23. do 27. januarja za dijake Dvojezične zvezne trgovske akademije v Celovcu (23 dijakov),
- od 30. januarja do 3. februarja za dijake Zvezne gimnazije in Zvezne realne gimnazije za Slovence (38 dijakov),
- od 16. do 20. aprila za dijake iz gimnazije in srednje strokovne šole Bela III. v Monoštru (22 dijakov),
- od 6. do 10. junija za dijake iz Višje šole za gospodarske poklice in Strokovne gospodarske šole Št. Peter iz Šentjakoba v Rožu (34 dijakov),
- od 26. do 30. septembra za dijake iz Gimnazije Alpe Jadran, Trgovske akademije iz Velikovca in dijake iz Št. Andraža (26 dijakov).

Slika 3: Število udeležencev na tečajih slovenščine za otroke in mladostnike v obdobju od 2006 do 2012

Tečajji za učence priseljence

Po izteku projekta Uspešno vključevanje otrok, učencev in dijakov migrantov v vzgojo in izobraževanje, v okviru katerega smo izvajali brezplačne tečaje za učence migrante, se je s strani šol pokazala velika potreba po nadaljevanju tečajev. Ker na razpisih, ki so razpisovali projekte, ki bi nam omogočili brezplačno izvedbo tečajev, nismo bili uspešni, smo se odločili, da učencem priseljencem ponudimo plačljivo obliko tečajev.

Povpraševanje po tečajih je bilo kar veliko, vendar se je izkazalo, da starši ali šole kljub prijazno oblikovani ceni stroškov tečaja niso mogli pokriti, zato je bilo število prijavljenih učencev tako majhno, da tečajev nismo mogli izvesti.

Sodelovanje z MIZKŠ

V šolskem letu 2011/12 je CSSTJ na prošnjo MIZKŠ pomagal pri vzpostavitvi pouka slovenščine na trbiški gimnaziji v Kanalski dolini. Slovenščina se je poučevala kot obvezni predmet za vse razrede po eno uro na teden. Pouk je v celoti financiral MIZKŠ oziroma ZRSŠ, izpeljala pa ga je nekdanja sodelavka Centra Barbara Upale.

Sodelavki programa sva članici različnih komisij in delovnih skupin. Damjana Kern je članica Mešane komisije za sodelovanje na področju šolstva med Ministrstvom RS za šolstvo in šport in Deželnim šolskim svetom za Koroško in zunanja opazovalka Komisije za pripravo avstrijske standardizirane mature iz maternega jezika, Mihaela Knez pa članica Komisije za učitelje slovenščine v tujini in Delovne skupine za jezikovno politiko v VIZ.

Sodelovanje na konferencah, simpozijih in izobraževanju

Sodelavki programa Mihaela Knez (kot vodja okrogle mize) in Damjana Kern sta sodelovali pri okrogli mizi z naslovom Slovenščina in učenci priseljenci, ki je v organizaciji MIZKŠ in Šole za ravnatelje potekala v okviru strokovnega posveta Večjezičnost za danes in jutri: novosti in razvojne zamisli (Brdo pri Kranju, 18. 10. 2012), Mihaela Knez je novembra nastopila tudi na mednarodnem seminarju Sveta Evrope Od asimilacije in izolacije k integraciji, ki ga je v okviru programa Pestalozzi organiziral ZRSŠ, Damjana Kern pa je v okviru Centrovega junijskega izobraževanja vodila okroglo mizo o dvojezičnem šolstvu in učenju slovenščine v Avstriji. Novembra sta se obe udeležili dvodnevnega izobraževalnega seminarja na temo priprave testov za otroke in mladostnike, ki je potekal v okviru organizacije ALTE v Münchnu.

Sodelavki Mladinskega programa sta vpeti tudi v delo drugih Centrovih programov, v Izobraževanje in Izpitni center.

Sodelavci programa

Dejavnosti v programu smo izvedli s pomočjo naših zunanjih sodelavcev.

Lektorji

Katja Kralj
Matej Klemen
Tanja Kotnik
Alenka Ličen
Nuša Delo Lale
Zorka Herman
Jasna Maček
Mateja Mivšek
Lara PižentJasna Zupan
Maja Bračika Piščanc
Ana Brejc
Mateja Ban
Špela Zupan
Helena Nadižar
Tina Jugovič
Irena Jerovšek Vogrinc

Asistenti

Mateja Rakovec
Marta Marinko
Martin Lissiach
Urška Spitzer
Petra Rajk
Maja Rančigaj
Ema Golob
Maja ĐevićMiša Bitenc Hernčič
Urška Vranjek
Tjaša Kocjan
Irina Lešnik
Jerneja Batista
Nika Merljak
Živa Čebulj

Izpitni center

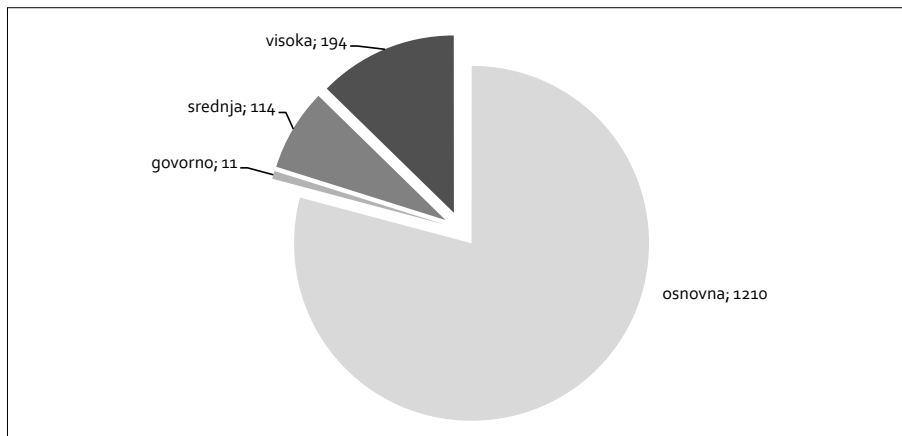
dr. Ina Ferbežar

Izpitni center

1 Kandidati

V letu 2012 se je izpita iz znanja slovenščine na vseh treh ravneh udeležilo skupno 1529 kandidatov, kar je 288 manj kot v letu 2011. Razmerja med udeležbo na izpiti na posameznih ravneh kaže slika 1.

Slika 1: Kandidati za izpite iz znanja slovenščine v letu 2012 po ravneh

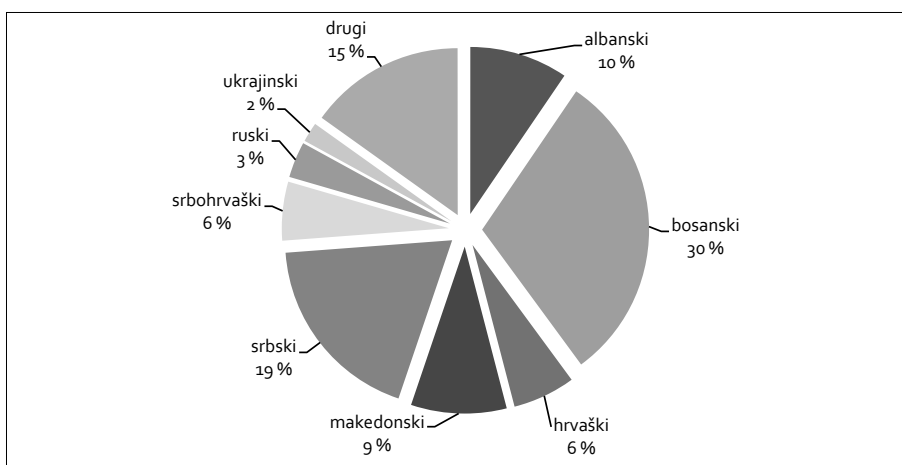

To pomeni prvi večji upad števila kandidatov po letu 2008, in to zaradi občutnega zmanjšanja števila kandidatov na osnovni ravni (277 ali 23 % manj kot leta 2011), število kandidatov na preostalih ravneh ostaja približno enako. Eden od razlogov za takšno zmanjšanje morda lahko iščemo v dejstvu, da se je v prvi polovici leta 2012 iztekla serija brezplačnih tečajev po *Uredbi o integraciji tujcev*, ki se je začela v šolskem letu 2010/11. Udeležba na tečajih je namreč po *Uredbi* odpirala tudi možnost brezplačne udeležbe na izpitu (ob 80-odstotnem obisku tečaja). Leta 2012 se je izpitolov po *Uredbi* udeležila le slaba tretjina (31 %) kandidatov na osnovni ravni (leta 2011 polovica, leta 2010, ob začetku izvajanja brezplačnih tečajev, pa tri četrtine).

Kar zadeva prvi jezik udeležencev izpitolov se razmerje med jeziki v primerjavi z letom 2011 ni bistveno spremenilo: prevladujejo govorniki (južno)slovanskih jezikov, na osnovni ravni bosanskega (30 %) in srbskega (19 %), na srednji hrvaškega (33 %) in makedonskega (20 %), na visoki srbskega (53 %) in makedonskega jezika (27 %). Primerjava s prejšnjimi leti je pokazala, da se je precej povečalo le število makedonsko govorečih kandidatov, ki se udeležujejo izpita na visoki ravni (teh je bilo lani približno dvakrat več kot leta 2011).

Naslednja slika (2) prikazuje deleže govorcev posameznih jezikov na osnovni ravni v letu 2012:

Slika 2: Kandidati na osnovni ravni po J1

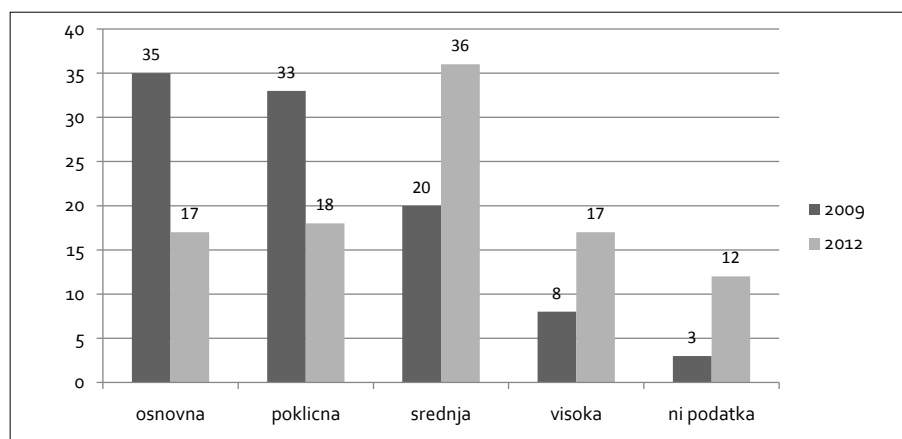

Primerjava jezikovnih profilov kandidatov iz preteklih let je pokazala, da se je močno zmanjšal delež albansko govorečih (pred tremi leti je bilo teh npr. kar četrtina), povečala pa se je pestrost prvih jezikov, ki jih navajajo kandidati ob prijavi (npr. angleški, arabski, črnogorski, francoski, italijanski, kitajski, madžarski, moldavski, nemški, nizozemski, perzijski, španski, turški, nekaj afriških jezikov ...).

Med kandidati na osnovni ravni nekoliko prevladujejo moški (57 %), izpitov na obeh višjih ravneh pa se udeleži večji delež žensk (na srednji 62 %, na visoki 67 %), kar je podobno razmerje kot prejšnja leta.

Izobrazbena struktura kandidatov je od ravni do ravni različna: na srednji prevladujejo kandidati s srednješolsko izobrazbo, na visoki imajo vsi kandidati visokošolsko izobrazbo, na osnovni pa kandidati navajajo tako rekoč vse stopnje izobrazbe. Pri tem je treba poudariti, da se je izobrazbena struktura na osnovni ravni v zadnjih treh letih močno spremenila, kot kaže tudi slika 3:

Slika 3: Izobrazbena struktura kandidatov na osnovni ravni: primerjava med letoma 2009 in 2012 v %

Kot je razvidno iz slike 3, je na osnovni ravni – za razliko od preteklih let – največji delež kandidatov (več kot ena tretjina) s srednjo izobrazbo, približno enak delež pa je kandidatov z osnovno, visoko in poklicno izobrazbo (17 oz. 18 %). Kandidatov, ki ne bi zaključili niti osnovnega izobraževanja, tako rekoč ni (poleg tistih, ki so se udeležili izpita iz samo govornega sporazumevanja, so se izpita na osnovni ravni leta 2012 udeležili le trije takšni kandidati). V primerjavi s preteklimi leti se je leta 2012 močno povečal delež srednje izobraženih in se zmanjšal delež poklicno izobraženih: leta 2009 in 2011 je bilo to razmerje 33 % oz. 27 % za poklicno in 20 % oz. 19 % za srednjo izobrazbo, leta 2012 pa je bilo ravno obratno oz. se je število srednje izobraženih še povečalo, kot je razvidno tudi iz slike 3. Res pa je, da morda kandidati ne ločijo povsem natančno med posameznimi stopnjami izobrazbe in v prijavnico zapišejo srednjo tudi tisti s poklicno izobrazbo. Prav tako vse več kandidatov ta podatek (tako kot tudi druge neobvezne podatke) ob prijavi na izpit opušča.

Med visoko izobraženimi na osnovni ravni prevladujejo ženske (med 204 kandidati je bilo kar 125 ali dve tretjini žensk), največ med njimi je govork srbščine kot J1 (četrtnina kandidatov z visoko izobrazbo), sledijo govork ruščine in bosanščine kot J1 (15 % oz. 12 %), približno enak delež je makedonsko, hrvaško in ukrajinsko govorečih žensk z visoko izobrazbo (10 % makedonsko govorečih in dobrih 7 % hrvaško in ukrajinsko govorečih).

Na visoki ravni je, kot to velja za vsa zadnja leta, večina kandidatov zdravnikov (kar 144 med 194 kandidati). Glede na podatke bi bil tipični »profil« kandidata na visoki ravni zadnjih nekaj let takle: srbsko govoreča zdravnica, ki izpit opravlja zaradi zaposlitve. Smo pa med zdravniki, ki se udeležujejo izpita na visoki ravni, zadnje leto opazili precejšen porast makedonsko govorečih (30 %, leta 2011 14 %).

Od januarja 2011 lahko zdravniki po *Zakonu o priznavanju poklicnih kvalifikacij zdravnik, zdravnik specialist, doktor dentalne medicine in doktor dentalne medicine specialist (ZPPKZ, Ur. l. RS, št. 107/2010)* za zaposlitev na svojem področju znanje slovenščine dokazujejo tudi samo na osnovni ravni. Posledično se zadnja leta izpita iz znanja slovenščine na osnovni ravni udeležuje vedno več zdravnikov: leta 2012 jih je bilo 52 ali dobre 4 % vseh kandidatov na osnovni ravni, kar pomeni dober odstotek več kot leta 2011 (46 oz. 3 % vseh kandidatov na osnovni ravni).

1.1 Razlogi za opravljanje izpita

Med razlogi za opravljanje izpita, ki jih kandidati navajajo ob prijavi, prevladuje pridobitev slovenskega državljanstva na osnovni ravni (polovica kandidatov), šolanje na srednji ravni (več kot dve tretjini kandidatov) in zaposlitev na visoki ravni (dobre tri četrtine kandidatov). Med kandidati na osnovni ravni se zadnja tri leta precej povečuje delež tistih, ki potrdilo o znanju slovenščine potrebujejo zaradi zaposlitve (15 % leta 2012; za primerjavo: leta 2010 je bilo takšnih kandidatov le 4 %). Ni povsem jasno, zakaj veliko število kandidatov (skoraj četrtina na osnovni ravni, nekaj manj na obeh višjih ravneh) ob prijavi na izpit ne navaja (več), zakaj želijo oz. morajo opravljati izpit.

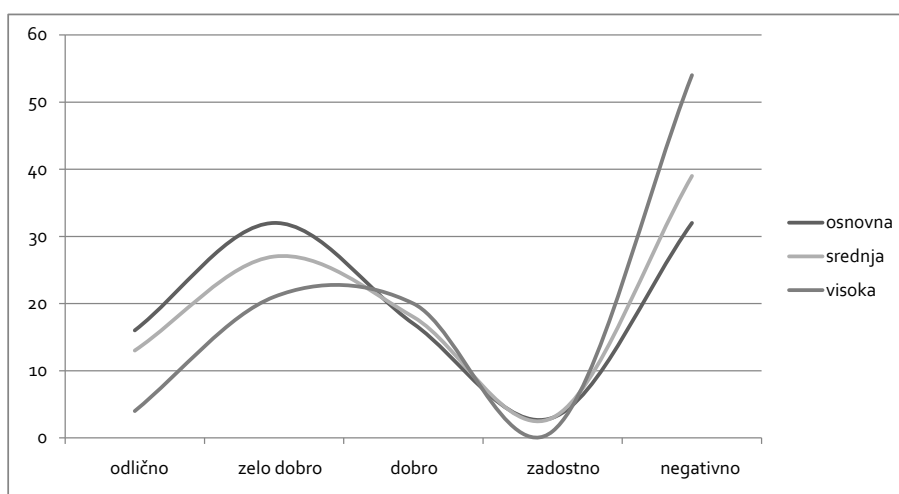
Glede razlogov za opravljanje izpita na osnovni ravni ni bistvenih razlik med spoloma: zaradi pridobitve slovenskega državljanstva izpit opravlja nekoliko večji delež moških kot žensk (60 % : 40 %), nekoliko večji delež žensk pa kot razlog za opravljanje izpita navaja lastni interes (64 %).

Zdravniki, ki se udeležujejo izpitov iz znanja slovenščine, kot rečeno, večinoma potrdilo o znanju slovenščine potrebujejo zaradi zaposlitve. In čeprav jih je med njimi precej, ki razloga za udeležbo na izpitu niso navedli, domnevamo, da gre tudi med njimi za potencialne iskalce zaposlitve.

1.2 Uspeh kandidatov

Slika 4: Uspeh kandidatov za izpite po ravneh v %

Uspeh kandidatov po ravneh kaže slika 4:

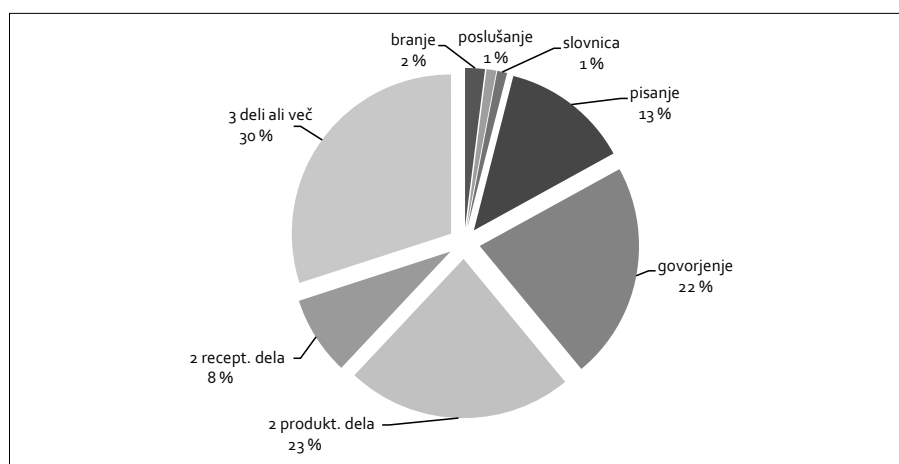

Krivulje, ki na sliki 4 kažejo, kako uspešni so kandidati na posameznih ravneh, so vsa leta približno enake: večina kandidatov izpit uspešno opravi, med njimi jih največ doseže dober ali zelo dober rezultat, najmanj pa je tistih, ki so na izpitu na katerikoli izmed ravni ocenjeni s skupno oceno zadovoljivo. Razmeroma visoke ocene pri uspešnih kandidatih pripisujemo dejstvu, da je večina kandidatov govorcev katerega od južnoslovanskih jezikov (gl. zgoraj) in da jim predvsem deli testa, ki merijo receptivno znanje, zaradi pozitivnega prenosa ne delajo težav.

Delež negativno ocenjenih je bil leta 2012 na osnovni in visoki ravni nekoliko večji kot leta 2011: na osnovni je bila negativno ocenjenih skoraj tretjina (32 %) kandidatov (leta 2011 28 %), na visoki je bila lani neuspešna več kot polovica (54 %) kandidatov (leta 2011 38 % kandidatov). Na srednji ravni so bili rezultati podobni predlanskim (neuspešnih 39 % kandidatov, leta 2011 40 %).

Predvsem zbuja skrb velik delež negativnih rezultatov na visoki ravni. Dejstvo je namreč, da se na posameznih rokih uporabljajo isti izpiti kot vsa zadnja leta, torej bi večji neuspeh težko pripisovali izpitni metodi in/ali ocenjevalnim merilom. Na osnovni ravni deleži negativno ocenjenih iz leta v leto nihajo le za nekaj odstotkov, pogosto so ta nihanja povezana z izvajanjem brezplačnih tečajev po *Uredbi o integraciji tujcev*. Na visoki ravni pa se v zadnjih letih deleži negativno ocenjenih v povprečju precej povečujejo: s 35 % leta 2009 na 54 % leta 2012. Enega od razlogov za takšno stanje gre zagotovo iskati v dejstvu, da številni kandidati prihajajo v Slovenijo zgolj na izpite in so s slovenščino v stiku le na najrazličnejših tečajih v svoji državi. Vprašanje je, ali število tečajnih ur zadostuje in ali ti tečajji sploh ustrezno pripravljajo na izpit na visoki ravni. Zdi se, da se kandidati za izpite odločajo po razmeroma kratkem času učenja slovenščine, saj jim pozitivni prenos omogoča razmeroma visoko raven razumevanja – ne pa tudi ustrezno produkcijo. Deleže negativno ocenjenih podtestov na visoki ravni kaže slika 5.

Slika 5: Deleži negativno ocenjenih podtestov na visoki ravni

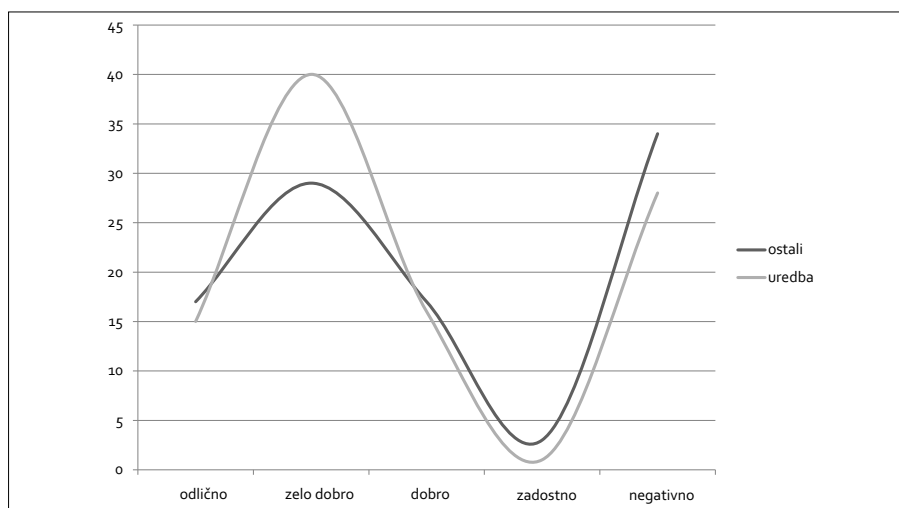

Iz slike 5 je razvidno, da skoraj 40 % negativno ocenjenih kandidatov na visoki ravni negativno oceno dobi pri enem delu izpita, od tega največ pri govorjenju (60 % kandidatov z eno negativno). Pri tem je treba poudariti, da kandidati temo za ustni del izpita dobijo vnaprej in se imajo možnost nanjo pripraviti. Več kot petina (23 % kandidatov) je negativno ocenjena pri obeh produktivnih delih (govorjenju in pisanju), pri dveh receptivnih delih (kombinacije branja, poslušanja in slovnice) je negativno ocenjenih 8 % kandidatov. Kar 30 % kandidatov pa negativno oceno dobi pri treh delih izpita ali več. Glede na dejstvo, da se vsi kandidati pred izpitom tako ali drugače sistematično učijo slovenščino, lahko sklenemo, da bi kazalo njihovo poučevanje usmeriti drugače – bolj v produkcijo in manj v recepcijo. Tu je sicer nevarnost t. i. povratnega vpliva (ang. washback), ko se ljudje jezika ne učijo več zaradi svojih dejanskih sporazumevalnih potreb, ampak zato, da bi (zgolj) opravili izpit. Predvsem pa bi kazalo kandidatom svetovati, naj učenju namenijo daljše obdobje, sploh v primerih, ko nimajo možnosti bivanja v Sloveniji. Podatkov o dolžini bivanja v Sloveniji, ki zagotovo vpliva tudi na uspeh na izpitu, v Izpitnem centru ne zbiramo.

Še nekaj besed o ocenjevalnih merilih pri produktivnih delih izpita, tj. pri pisanju in govorjenju: zadnja leta ugotavljamo, da se populaciji udeležencev izpitov na srednji in visoki ravni izenačujeta oziroma kandidati na srednji ravni na izpitu izkazujejo večjo jezikovno zmožnost v slovenščini kot kandidati na visoki ravni. To pomeni, da se morda od kandidatov na visoki ravni na ustnem delu izpita ne zahteva dosti več kot znanje na srednji ravni (sploh upošteva dejstvo, da kandidati za oba izpita vnaprej pripravijo predstavitev teme, le da kandidati na visoki ravni temo izžrebajo, na srednji pa si jo izberejo sami). Zdi se, da raven izpita na visoki ravni ne presega spodnje ravni B2, čeprav naj bi glede na opredelitev v programu *Slovenščina za tujce* segala na področje C *Skupnega evropskega jezikovnega okvira* (SEJO), raven izpita na srednji ravni pa se je prav zaradi vsega navedenega počasi zniževala do ravni B1+. Prav to dejstvo navaja k razmisleku o združevanju obeh višjih ravni v eno, ki pa bi bila bolj jasno definirana, tako kar zadeva opis ravni kot format izpita.

Rezultati izpitov na osnovni ravni kažejo, da so kandidati, ki so se udeleževali tečajev po *Uredbi o integraciji tujcev*, na splošno dosegli boljše rezultate: med njimi je bilo za 6 % manj negativno ocenjenih in za 11 % več zelo dobro ocenjenih, kot je razvidno iz slike 6.

Slika 6: Uspeh kandidatov na osnovni ravni – primerjava med udeleženci tečajev po Uredbi in ostalimi

Udeležba na tečajih torej pričakovano pozitivno vpliva na rezultate na izpitih. A iz poročil Ministrstva za notranje zadeve o izvajanju tečajev slovenščine po *Uredbi*¹ izhaja, da se udeležencem brezplačnih tečajev 180 ur učenja, koliko jih največ omogoča *Uredba*, ne zdi dovolj za ustrezno pripravo na izpit. Podobnega mnenja so tudi izvajalci tečajev; res pa je, da tečajji po *Uredbi* niso namenjeni pripravi na izpit, ampak predvsem pridobivanju jezikovne zmožnosti, ki naj bi udeležencem olajšala vključevanje v slovensko družbo.

Podobno kot za visoko raven tudi za osnovno velja, da je bilo največ negativno ocenjenih kandidatov neuspešnih pri produktivnih delih izpita, še posebej pri pisanju (30 % negativno ocenjenih kandidatov), manj pri govorjenju (15 % negativno ocenjenih kandidatov). 11 % jih je bilo negativno ocenjenih tako pri pisanju kot pri govorjenju, razumevanje govorjenih in/ali zapisanih besedil kandidatom na splošno dela manj težav. Manjša raziskava sporazumevalnih potreb udeležencev izpitov na osnovni ravni in udeležencev tečajev po *Uredbi o integracija tujcev*² je pokazala, da tuji govorniki v slovenščini večinoma govorijo, nekoliko manj poslušajo in berejo, zelo malo pa pišejo – pa naj gre za situacije na delu, doma, pri uradni komunikaciji ali v prostem času. Rezultati so pričakovani (in najbrž tipični tudi za večino odraslih domačih govorcev) in bodo zahtevali premislek o drugačnem razmerju med posameznimi deli izpita na osnovni ravni. Ali naj bi takšen premislek veljal tudi za srednjo in visoko raven, pa je vprašanje. Na višjih ravneh znanja se zdi precej logično pričakovati tudi razmeroma obsežno zmožnost (tudi) pisne produkcije v tujem jeziku, sploh v primerih, ko naj bi izpit izkazoval enotno raven. *Skupni evropski jezikovni okvir* sicer spodbuja k oblikovanju jezikovnega profila posameznega govornika, ki naj bi izkazoval razlike v ravneh po posameznih dejavnostih (če seveda pri posameznih govorcih te obstajajo), a omogočiti izdelavo takšnih profilov bi pomenilo oblikovati drugačne izpite, tj. takšne, ki bi omogočali določen razpon oz. bi morali pri vsaki dejavnosti oz. v vsakem posameznem podtestu »pokriti« najmanj dve ravni. To bi pomenilo obsežnejše in daljše teste, za kandidate pa večji stres in posledično morda tudi slabše rezultate.

Na uspeh kandidatov na osnovni ravni pričakovano vpliva tudi njihova izobrazba: največ neuspešnih kandidatov je prav med tistimi, ki imajo končano samo osnovno šolo (skoraj polovica kandidatov s končano osnovno šolo), 43 % negativno ocenjenih pa je bilo tudi med tistimi, ki svoje izobrazbe niso navedli. Visoko izobraženih kandidatov je med neuspešnimi najmanj (15 %).

Glede na omenjeno dejstvo o na splošno višji izobraženosti kandidatov na osnovni ravni v primerjavi s preteklimi leti bi morda lahko pričakovali nekoliko boljše rezultate.

A dejavnikov, ki vplivajo na rezultate na izpitu, je veliko, mednje sodi tudi dolžina bivanja v Sloveniji, o čemer pa, kot že rečeno, nimamo podatkov.

1.3 Ponavljanje na izpitih

Večina kandidatov se je v letu 2012 izpita udeležila prvič: na osnovni ravni 80 % vseh kandidatov, na srednji ravni 85 % kandidatov, na visoki ravni pa 63 % kandidatov.

Analiza je pokazala, da tisti, ki izpit ponavljajo, v povprečju dosegajo slabše rezultate: med ponavljavci na osnovni ravni je bila pri drugem poskusu nekaj več kot polovica kandidatov ocenjena negativno (med njimi so prevladovali poklicno in srednje izobraženi), med tistimi, ki so izpit opravljali tretjič, pa je bilo negativnih 63 %. Med tistimi, ki so izpit opravljali četrtič ali več, je bilo negativnih kar tri četrtnine kandidatov.

Na visoki ravni je bila kar polovica kandidatov že ob prvem poskusu ocenjena negativno, med tistimi, ki so izpit ponavljali, pa je bilo negativnih skoraj tri četrtnine kandidatov. Uspešnost kandidatov na visoki ravni je, kot že rečeno, najverjetneje povezana z bivanjem v Sloveniji oz. z dejstvom, da kandidati na visoki ravni v Slovenijo prihajajo le na izpite, morda pa tudi z (ne)ustreznostjo tečajev slovenščine, ki se jih v svojih državah udeležujejo kandidati.

Na srednji ravni je pri prvem poskusu neuspešnih 40 %, tisti, ki izpit ponavljajo, so uspešni v večji meri (okoli 75 %).

2 Izpitni roki, organizacija dela

Izpiti iz znanja slovenščine so bili v letu 2012 izvedeni na petih izpitnih rokih na osnovni in srednji ravni in na šestih na visoki ravni. Na osnovni ravni je bil izveden še en dodatni izpitni rok; večino izpitov na osnovni ravni so izvedli zunanji izvajalci, in sicer dobrih 92 %. Prvič v zgodovini Izpitnega centra pa smo izpit izvedli tudi zunaj Slovenije: aprila 2012 je bil izpit na visoki ravni organiziran in izveden na Filozofski fakulteti Univerze v Beogradu.

1 Gl. interno gradivo MNZ Analiza učinkovitosti dosedanjega izvajanja integracijskih ukrepov Ministrstva za notranje zadeve na podlagi zakona o tujcih in Uredbe o integraciji tujcev. I. del februar 2010, II. del januar 2011, III. del januar 2012 (avtorja Darja Pokrivač in Uroš Gregorič).

2 Raziskava je nastala za potrebe diplomske naloge študentke 3. letnika slovenistike Miše Heričič Bitenc z naslovom *Jezikovne potrebe učečih se slovenščino*.

Zdi se, da število rokov kandidatov ustreza, in čeprav je tudi za izvajalce pet izvedb skoraj nujno, da lahko »vzdržujejo kondicijo« pri ocenjevanju, za Izpitni center to po drugi strani lahko pomeni zniževanje kakovosti – pa ne toliko glede izvedbe, kot kar zadeva izdelavo gradiva. Dejstvo je, da je nemogoče izdelati nova izpitna gradiva za vsak izpitni rok in ga pilotirati niti ni mogoče sproti pripraviti vseh potrebnih statističnih analiz, kar bi bilo seveda za zares kakovostno storitev nujno. A po drugi strani je dejstvo tudi, da si Izpitni center lahko zagotovi dovolj velik numerus, ki omogoča vsaj približno zanesljivo analizo rezultatov in testa, samo s ponovno uporabo istih izpitnih pol. To še posebej velja za srednjo in visoko raven, kjer je udeležba nizka; torej še en razlog več, tokrat tehnični, za združevanje srednje in visoke ravni v eno.

V prihodnje bomo pretehtali možnost omejitve izpitnih rokov na štiri letno, sploh glede na možnost individualnega opravljanja izpita na IC (od leta 2010). Za takšno možnost se je v letu 2012 odločilo šest kandidatov, in sicer dva na visoki in štiri na osnovni ravni.

Pritožna komisija Izpitnega centra je v letu 2012 obravnavala 18 pritožb (17 na osnovni, 1 na srednji ravni), ena je bila rešena kot utemeljena, ostale so bile zavržene. Tri kandidate smo prijavili na policijo zaradi suma napeljevanja k ponarejanju listin, kar pomeni, da izpit v imenu prijavljenega kandidata opravlja nekdo drug (zaradi takšnega razloga je IC doslej podal prijavo za skupno 30 oseb). Po navadi se takšna zloraba pokaže šele v IC ob pregledu izpitne dokumentacije in s primerjavo z rezultati na prejšnjih rokih (velja seveda samo za kandidate, ki izpit ponavljajo in so v preteklosti na izpitu dosegli slab rezultat, ob novem opravljanju pa dobili zelo visoke ocene).

Senat FF je 16. maja 2012 sprejel spremembe Pravilnika o izvajanju izpitov. Spremembe in dopolnitve so se nanašale v glavnem na organizacijske zadeve, ki so posledica spremembe zakonodaje in izkušenj z organizacijo izpitov (možnost individualnega opravljanja izpita, najmanj 6 prijavljenih kandidatov za izvedbo izpita, kandidati, ki se izpita udeležujejo po *Uredbi o integraciji tujcev*, odjava od izpita, ravnanje s kandidati, za katere obstaja sum lažne identifikacije itn.).

2.1 Strokovno delo

V Izpitnem centru smo začeli s prenovo in nadgradnjo programa *Slovenščina za tujce*, ki jo zahteva ne le starost programa (12 let), ampak predvsem razvoj stroke, izkušnje z izpiti in nenazadnje dokument *Skupni evropski jezikovni okvir*, katerega prevod v slovenščino smo dobili v začetku leta 2011. Novi oz. prenovljeni program naj bi bil bolj usklajen s tem dokumentom in naj bi bolj natančno določal standarde znanja oz. prinašal s SEJO bolj usklajene opise posameznih ravni, prinesel pa naj bi tudi nekatere spremembe v zvezi z izpiti: osnovna raven bi tako ostala med ravno A2 in B1 in bi bila namenjena enaki ciljni publiki kot doslej. Dosedanji srednja in visoka raven bi se združili v t. i. višjo raven, ciljna publika bi ostala enaka kot doslej (udeleženci izpitov na srednji in visoki ravni), pokrivala pa bi (spodnjo) raven B2. Novi izpit na višji ravni naj ne bi več preverjal poznavanja slovničnih struktur – te naj bi se bolj jasno vključile v podtest pisanje. Novost prenovljenega programa naj bi bila še posebej raven (in z njo izpit) t. i. »učinkovitega uporabnika« slovenščine, ki bi pokrivala področje C SEJO in katerega ciljna publika bi bili tisti, ki slovenščino obvladajo na res visoki ravni in želijo ali potrebujejo dokazilo o tem (npr. prevajalci, učitelji, morda tudi govorniki slovenščine kot J1, živeči zunaj meja Slovenije). Ta publika doslej ni imela možnosti opravljanja izpita, ki bi presegal raven B2 (sedanji izpit na visoki ravni).

Program naj bi prinašal tudi enostavnejša in bolj transparentna ocenjevalna merila (predvsem za ocenjevanje pisne in govorne produkcije), kar posledično pomeni izdelavo robustnejših lestvic za vsako izmed opisanih ravni.

Od septembra do decembra 2012 sta bila tako izdelana osnutka opisa osnovne ravni in specifikacije testa na osnovni ravni, ki naj bi služila kot izhodišče za pripravo opisov ravni in specifikacij izpitov na obeh preostalih ravneh. Izdelana in preskušena je bila tudi ocenjevalna lestvica za ocenjevanje pisne produkcije. Nadaljnji koraki zahtevajo opise preostalih ravni in izdelavo izpitnega kataloga, pilotiranje testov po novih specifikacijah in postavitev mejnih vrednosti. Nazadnje bo treba sprožiti tudi ustrezne postopke sprejema prenovljenega programa na Svetu za izobraževanje odraslih.

Marca 2012 sva sodelavki IC Nataša Piriš Svetina in Ina Ferbežar za tisk pripravili priročnik k programu Zgodnja integracija priseljencev (del projekta, ki ga je od leta 2009 vodil Andragoški center Slovenije, ACS). Dogovor je bil, da bo za oblikovanje in tisk poskrbelo Ministrstvo za notranje zadeve, a se je zapletlo in je zadeva zastala. Kljub temu smo v IC poskrbeli za slikovno gradivo, ki naj bi bilo vključeno v priročnik (z neformalnim razpisom na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje smo za projekt pridobili študentko Hano Jesih), ACS pa je dal tisk priročnika v svoj letni delovni načrt za leto 2013.

V zvezi z aktivnostmi uvrščanja učbenikov za slovenščino kot drugi in tuji jezik (več o tem gl. v poročilu Založništva) smo se odločili, da bi tudi praktično preverili, do katere stopnje znanja

3 Izobraževanje

pripeljejo posamezni učbeniki v najrazličnejših tečajih in lektoratih (ob zavedanju, da učitelji poleg učbenikov uporabljajo še svoje gradivo). V ta namen naj bi izdelali teste od ravni A1 do B2 in jih preskusili na različnih populacijah, ki se slovenščino učijo po Centrovih učbenikih.

19. maja je bil izveden redni izobraževalni seminar za izvajalce izpitov. Seminar je bil namenjen poročanju o delu leta 2011 in (vsakoletnemu) usklajevanju ocenjevalcev pri interpretiranju meril za ocenjevanje govorne in pisne produkcije.

V mesecu maju je bil izveden seminar za nove izvajalce izpitov, ki se ga je udeležilo 10 sodelavk naših zunanjih izvajalcev IC. Večina jih je do konca leta 2012 opravila vse obveznosti, ki jih morajo izpolniti izvajalci, preden lahko samostojno sodelujejo v izpitnih komisijah (poleg 8-urnega seminarja še ocena 10 pisnih produkcij, hospitacije in »nastop« oz. sodelovanje na izpitih kot ocenjevalec in izpraševalec pod mentorstvom).

Na seminarjih za učitelje slovenščine v Beogradu (aprila) in za lektorje na tujih univerzah (avgusta) smo predstavili izpite iz znanja slovenščine, ki jih izvajamo v IC, in temeljna načela dobre prakse jezikovnega testiranja. Osnove izdelave jezikovnih testov so bile predstavljene tudi učiteljem slovenščine, ki poučujejo otroke in mladostnike, katerih J1 ni slovenščina (aprila in oktobra), marca pa je bil tak seminar izveden za učitelje, ki poučujejo v šolah s slovenskim učnim jezikom v Italiji (več o tem v poročilu programa Izobraževanje).

Marca 2012 je Ina Ferbežar na povabilo Državnega izpitnega centra izvedla seminar o dobrih praksah jezikovnega testiranja in udeleženkam – članicam skupine, ki pripravljajo nacionalne preizkuse znanja za predmet slovenščina kot učni jezik – ponudila analizo testov na nacionalnih preizkusih. Zdi se, da so znanja s področja merjenja jezikovnega znanja lahko precej dragocena, da pa jih učitelji v svojem izobraževanju in usposabljanjih ne pridobijo ali vsaj ne v zadostni meri, zato bi jih morda kazalo bolj sistematično ponujati.

4 Mednarodno sodelovanje

Julija se je uspešno zaključil projekt v okviru programa Tempus IV MaFoLaC, katerega cilj je bila nadgradnja obstoječega sistema za certificiranje makedonščine kot tujega jezika (izpit na ravni C1), izdelava učbenikov za makedonščino kot tuji jezik (na ravneh A, B1 in C1) ter oblikovanje študijskih programov za makedonščino kot tuji jezik na več makedonskih univerzah. Slavnostne zaključne konference na univerzi v Skopju 12. junija in tridnevnega sestanka, ki je bil namenjen oblikovanju končnega vsebinskega in finančnega poročila, smo se udeležile skoraj vse slovenske sodelavke pri projektu (Namita Subiotto, Mirjana Petković, Lidija Jesenko in Ina Ferbežar).

Ina Ferbežar se je udeležila obeh rednih srečanj združenja ALTE. Poudarek aprilskega srečanja v Lizboni je bil na vplivu in posledicah, ki ga ima jezikovno testiranje na učenje in poučevanje, novembrsko srečanje v Münchnu pa je bilo posvečeno razvijanju testov za otroke in mladino. Novembrskega srečanja sta se udeležili tudi kolegici Mihaela Knez in Damjana Kern, ki sta se pridružili delovni skupini za pripravo testov za otroke in mladino (ang. Young Learners).

V okviru združenja ALTE IC sicer sodeluje še v dveh delovnih skupinah, in sicer v skupini za pripravo navodil za razvoj testov za posebne (poklicne ipd.) namene (ang. Language for Specific Purposes, LSP) in v skupini Jezik in migracije (ang. Language and Migration, LAMI), v okviru katere je bil pripravljen vprašalnik za izvajalce t. i. integracijskih programov (tečajev in izpitov). Vprašalnik, namenjen udeležencem teh programov, bo omogočil mednarodno primerjavo o kakovosti tovrstnih tečajev in izpitov, njihovi uporabnosti za vsakdanje življenje ipd. Naloga slovenske strani je pripraviti prevod in pilotirati vprašalnik ter pripraviti komentarje v zvezi s prevajanjem in pilotiranjem. Glede na dejstvo, da je Center izvajalec brezplačnih tečajev slovenščine po Uredbi o integraciji tujcev (o tem več v poročilu Tečajev), bo mogoče vprašalnik pilotirati ob koncu prvih tečajev.

Z novembrom 2012 se je izteklo triletno članstvo Ine Ferbežar v Izvršilnem odboru združenja ALTE, a so ji mandat podaljšali za naslednja tri leta.

Leta 2011 je IC sodeloval pri razpisu EPSO (European Personnel Selection Office), in sicer je skupaj z drugimi članicami ALTE pripravil izpit iz razumevanja govornih in zapisanih besedil za prevajalce in tolmače na ravni C2. Projekt je bil zavržen, gradivo, ki je nastalo ob njegovi prijavi (testi v 24 evropskih jezikih), pa bo po vsej verjetnosti objavljeno na spletni strani ALTE v okviru delovne skupine LSP.

V letu 2013 izpite iz znanja slovenščine čaka nova zunanja evalvacija. Prva je bila izvedena leta 2008 z oceno »nerešeno«, po nekaterih izboljšavah – uskladitvi programa *Slovenščina za tujce* s SEJO, uporabi t. i. sidrnih nalog, ki zagotavljajo večjo stabilnost testov, načrtu za prenovo programa in izpitov – pa so naši izpiti avgusta 2011 dobili oceno »zadovoljivo z akcijskim načrtom«. Novo evalvacijo, ki se v okviru ALTE izvaja vsakih pet let, bomo zaradi prenove verjetno morali pomakniti v leto 2014.

Na povabilo Goethejevega inštituta iz Münchna se je Ina Ferbežar 15. in 16. oktobra udeležila seminarja v zvezi s postavljanjem standardov in mejnih vrednosti za novi test iz nemščine na ravni B1, ki so ga skupaj razvili Goethejev inštitut, Avstrijska jezikovna diploma (Österreichisches Sprachdiplom) in Univerza v Fribourgu v Švici. Sodelovanje na takšnih seminarjih pomeni velik privilegij, saj se na njih pridobivajo zelo specializirana znanja, ki jih je sicer težko pridobiti, so pa prenosljiva na druge jezike oz. v podobne situacije.

Center sodeluje pri projektu v okviru programa KA2 PROLANG (več o tem gl. pri Projektih). Gre sicer za promocijski projekt, a Centrova naloga v njem je izdelati neke vrste diagnostični e-test na ravni A (A0–A2), katerega cilj je predvsem motivirati njegove uporabnike za nadaljnje učenje jezika oz. udeležbo na tečajih. Nekaj izkušenj z e-testiranjem IC sicer ima (iz projektov Slovenščina na daljavo in TOOL2), a izdelava pravega interaktivnega in za uporabnika posebej prijaznega (in zabavnega) testa bo zagotovo velik izziv.

5 Kadrovske zadeve

Ina Ferbežar je z julijem zaključila štiriletno delo vodje Centra za slovenščino, ostaja pa vodja Izpitnega centra in nekaterih delovnih skupin.

Izobraževanje učiteljev slovenščine kot drugega/tujega jezika

dr. Nataša Pirih Svetina, Mihaela Knez

Uvod

Podobno kot v preteklih letih, smo tudi v letu 2012 izvajali različne oblike izobraževalnih seminarjev, katerih udeleženci so bili predvsem učitelji, ki poučujejo slovenščino kot tuj jezik v okviru drugih Centrovih programov, predvsem STU, Tečajev in SSJLK, drugi učitelji slovenščine kot neprvega jezika, bodoči učitelji slovenščine, izpraševalci na izpitih iz znanja slovenščine in drugi. Izvedli smo 10 različnih seminarjev, ki jih v nadaljevanju na kratko predstavljamo v kronološkem zaporedju.

Koledar izobraževalnih dejavnosti v letu 2012

10.–12. 1. Sodelavci Centra za slovenščino smo po naročilu Zavoda za šolstvo republike Slovenije izvedli tridnevno individualno usposabljanje za poučevanje slovenščine za učitelja, ki je nato začel poučevati slovenščino kot izbirni predmet na Drugi gimnaziji Varaždin. Usposabljanje je bilo sestavljeno iz različnih vsebinskih sklopov (načrtovanje pouka, gradiva, metodično-didaktični pristopi, delo s posameznimi učbeniki, delo z e-viri, priprava nalog za preverjanje znanja, jezikovne vaje s poudarkom na hrvaško-slovenskem jezikovnem stiku), ki nekako pokrivajo osnovne vsebine, potrebne za začetek poučevanja slovenščine kot neprvega jezika.

7. 2. Gostujoča predavateljica Katja Hribar, germanistka, ki se ukvarja z učnimi stili, je za učitelje na Tečajih slovenščine pripravila predavanje z delavnico na temo učnih stilov in strategij učenja. Krajšega seminarja se je udeležilo 17 udeleženk.

14.–15. 2. Mihaela Knez je pripravila poseben program za učitelje, ki na Hrvaškem poučujejo slovenski jezik in kulturo in so se udeležili seminarja v organizaciji Zavoda za šolstvo Republike Slovenije. Obravnavane vsebine so bile: vsebine pouka slovenščine kot J2, gradiva za poučevanje slovenščine kot J2, priprava gradiva za delo v razredu, delo z besedilom, razvijanje štirih sporazumevalnih dejavnosti, razvijanje slovnične zmožnosti.

27.–28. 6. Tokratni tradicionalni dvodnevni izobraževalni seminar Centra za slovenščino pred poletnimi prireditvami se je začel z vabljenim predavanjem prof. dr. Jožeta Pirjevca na temo prelomnih zgodovinskih trenutkov v zgodovini Slovencev od 16. stoletja naprej. Sledilo je predavanje Centrovega predstojnika, red. prof. dr. Marka Stabeja, in vodje Službe oz. Sektorja za slovenski jezik pri MIZKŠ, dr. Simone Bergoč, na temo nove resolucije o nacionalnem programu za jezikovno politiko. Po opoldanskem odmoru je sledilo bolj delavniško obarvano delo v dveh skupinah; v prvi s predavateljico Marjano Šifrar Kalan na temo leksikalne razpoložljivosti v tujem jeziku in v drugi s skupino sodelavk Centra za slovenščino (pri pripravi so sodelovale dr. Ina Ferbežar, dr. Nataša Pirih Svetina in Andreja Ponikvar) na temo priprave nalog za jezikovni pouk z analizo nekaterih bolj in manj uspešnih primerov tovrstnih nalog. Drugi dan seminarja je najprej dr. Jožica Škofic z Inštituta Frana Ramovša predstavila novi *Slovenski lingvistični atlas*, nadaljevali pa smo bolj s kulturno in literarno obarvanim delom programa. Sodobno slovensko umetnost je učiteljem predstavljala dr. Beti Žerovc, slovenska pesnica Cvetka Lipuš pa je nastopila s predavanjem z naslovom *Pisati nekje vmes*. Sledila je še okrogla miza na temo dvojezičnega šolstva in položaja slovenščine v Avstriji, na kateri so sodelovali Sabine Sandrieser, Eduard Oraže, Susane Weitlaner in Katarina Fürst Gutownig (Danilo Katz in Ursula Doleschal sta sodelovanje odpovedala). Okroglo mizo je moderirala Damjana Kern. Okrogla miza naj bi nadaljevala leto poprej začeto tradicijo predstavljanja položaja slovenskega jezika in šolstva zunaj meja Slovenije. Sledile so še predstavitve novosti s Centra za slovenščino, ki jih je bilo tokrat kar precej. Branka Gradišar in Jana Kete Matičič sta predstavili novo spletno stran Slovene.si; dr. Mojca Stritar spletni priročnik z vajami za konverzacijo *Pogovarjajmo se naprej* ter svojo monografijo *Korpusi usvajanja tujega jezika*; Damjana Kern interaktivne igre s sličica *Slika jezika* na spletu, Mateja Lutar pa seminarski in simpozijski zbornik. Prvi dan se je seminarja udeležilo 75 udeležencev, drugi dan pa 70.

25. 9. Nadaljevali smo z mesečnimi srečanji za učitelje, ki poučujejo na tečajih slovenščine. Na prvem je ena od avtoric in urednic, Andreja Ponikvar, predstavili priročnik *S slovenščino po svetu*, Mojca Stritar pa prenovljeno izdajo učbenika *Slovenska beseda v živo 1a*.

Oktober: Vsi torki v oktobru so bili namenjeni seminarju za tiste učitelje slovenščine, ki v osnovnih in srednjih šolah poučujejo slovenščino govorce, ki jim slovenščina ni J1. V 20 urah seminarja so se udeleženci seznanili z vsebinami pri poučevanju slovenščine kot drugega jezika, s pripravo gradiva za delo v razredu, obravnavali so didaktizacijo besedil, razvijanje štirih sporazumevalnih dejavnosti; prisostvovali so mini tečaju albanščine, na katerem so se seznanili z osnovami albanskega jezika in metodami, ki se uporabljajo pri pouku tujega jezika; na zadnjem srečanju pa še z osnovami merjenja in preverjanja jezikovnega znanja.

23. 10. V sklopu mesečnih izobraževalnih srečanj za učitelje sta svojim kolegom inovativno delavnico na temo uporabe ppt(x) prezentacij v razredu z naslovom Pridi, poklikaj in triumfiraj predstavila Anja Strajnar in Boris Kern.

November–december: V novembru in decembru smo izvedli ponovitev začetnega usposabljanja za poučevanje slovenščine, ki se ga je udeležilo 25 udeležencev, večinoma nezaposlenih absolventov slovenščine.

12. 12. V okviru mesečnih izobraževalnih srečanj za učitelje na Tečajih slovenščine je dr. Mojca Stritar predstavljala možnosti za uporabo jezikovnih korpusov pri pouku slovenščine.

20.–21. 12. Potekalo je tradicionalno prednovoletno srečanje lektorjev STU z izobraževalnim programom, ki so mu prisostvovali tudi drugi zainteresirani, učitelji na tečajih slovenščine in kolegi iz zamejstva. Na tem izobraževalnem seminarju so Mojca Stritar, Anja Strajnar in Boris Kern ponovili že prej izvedene delavnice, tokrat predvsem za učitelje STU, s predavanjem Internacionalizacija in slovenščina v visokem šolstvu pa je nastopila tudi prof. dr. Monika Kalin Golob s FDV.

Junija smo zaključili z usposabljanjem 7. generacije štipendistov po Osimskih sporazumih, oktobra pa smo na usposabljanje sprejeli že 8. generacijo 8 slovenskih šolnic iz Italije, prejemnic štipendije MŠŠ. Zanje smo v oktobru in novembru izvedli prvi del usposabljanja, v prvi polovici leta 2013 pa bomo izvedli še drugi, 20-urni izobraževalni seminar.

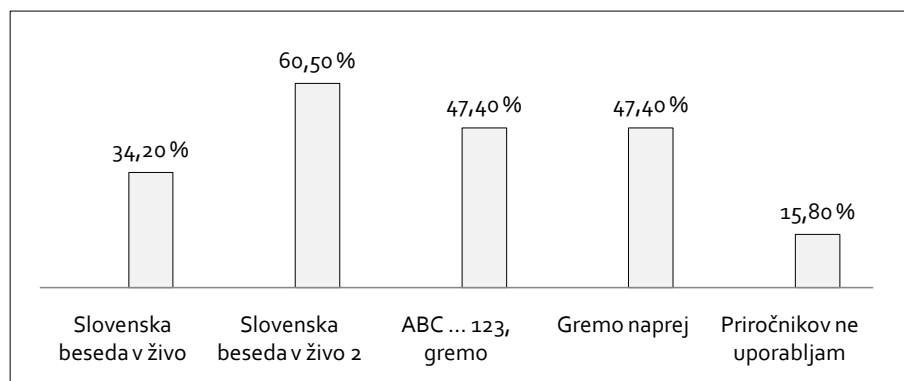
Založniška dejavnost

Mateja Lutar

Na Centru za slovenščino kot drugi/tuji jezik je od leta 2009 ponovno vzpostavljeno delovanje Delovne skupine za načrtovanje tiskov. Delovna skupina je sestavljena iz sedmih članov¹ in skuša glede na npr. obstoječa gradiva in potrebe, ki jih izražajo učitelji na lektoratih in tečajih, premisliti in načrtovati nadaljnjo knjižno produkcijo, predvsem nove izdaje učbeniških kompletov ter strokovno literaturo za poučevanje slovenščine kot drugega/tujega jezika.

V letu 2012 smo med drugim preverili uporabnost priročnikov za učitelje, ki jih pripravijo avtorji posameznega učbenika. Anketni vprašalnik je bil poslan lektorjem, ki poučujejo slovenščino v okviru programa Slovenščina na tujih univerzah, ter učiteljem na Tečajih slovenščine. Izpolnilo ga je 38 učiteljev. Učitelji uporabljajo priročnike *občasno* (43,2 %), *pogosto* (24,3 %), *redko* (16,2 %), *zelo pogosto* (10,8 %) in *nikoli* (5,4 %). Uporabljajo enega ali več priročnikov, najpogosteje priročnik *Slovenska beseda v živo 2* (60,5 %). Sledita *ABC ... 123, gremo* in *Gremo naprej* (47 %) ter *Slovenska beseda v živo* (34 %). Uporaba priročnika je do neke mere vezana tudi na izbiro učbenika, ki ga uporablja posamezni učitelj, zato je nekoliko presenetljiv podatek, da priročnik *Slovenska beseda v živo* še vedno uporablja 34 % anketiranih, čeprav je učbenik *Slovenska beseda v živo* relativno malo v rabi (učbenik se prenavlja, l. 2012 je izšel prvi del prenovljenega učbenika *Slovenska beseda v živo 1a*). Najuporabnejši se jim zdi priročnik takrat, ko je *gradivo novo* (44,4 %), prav tako 41,7 % anketiranih meni, da je priročnik uporaben *vedno*, 33,3 % uporabnost priročnika ocenjuje predvsem kot *pripomoček za učitelje začetnike*, 27,8 % pa (le) kot *dodatek k učbeniku*. Velik delež anketiranih ocenjuje, da je priročnik uporaben tudi takrat, ko učbeniško gradivo ni več novo, kar kaže na to, da so priročniki še vedno pomembna opora učiteljem pri pripravi na uro. Leta 2009 smo se odločili, da priročnike za učitelje izdajamo le v elektronski obliki na naši spletni strani, učitelji pa si jih lahko sami natisnejo. Dobra polovica (51,4 %) uporablja priročnike v *elektronski in tiskani obliki* – pri e-obliki jim je vseh možnost hitrega iskanja informacij, dostopnost gradiva, hkrati pa si večina gradivo vseeno natisne. Samo v *e-obliki* priročnike uporablja 25,7 %, samo v *tiskani* pa 22,9 %. Posebej pohvaljen in izpostavljen je bil priročnik *Slovenska beseda v živo 2* (dodatna razlaga slovnice, veliko namigov, idej, napotkov ...) in slikovno gradivo priročnika *Gremo naprej*. Anketiranci so pohvalili predvsem ideje za izvedbo aktivnosti, pogrešajo še več dodatnih vaj z rešitvami, predlogov za različne pristope k delu ter dodatne dejavnosti, priročniki so pomembna opora za učitelje začetnike ter takrat, ko je gradivo novo, posebej izpostavljajo željo, da bi bilo gradivo tudi natisnjeno. Pogrešajo še več slikovnega gradiva (tudi barvnega, ilustracij, ki niso ponovitev iz učbenika), hkrati pa nekatere motijo prepodrobni opisi, želijo krajša navodila, konverzacijske namige. Da so priročniki za učitelje zanimivo strokovno gradivo, potrjuje tudi podatek, da si je priročnika k učbenikom *Gremo naprej* in *Slovenska beseda v živo 2* v približno treh mesecih ogledalo 396 (na slovenski strani) oz. 113 (na angleški strani) obiskovalcev spletne strani Centra.²

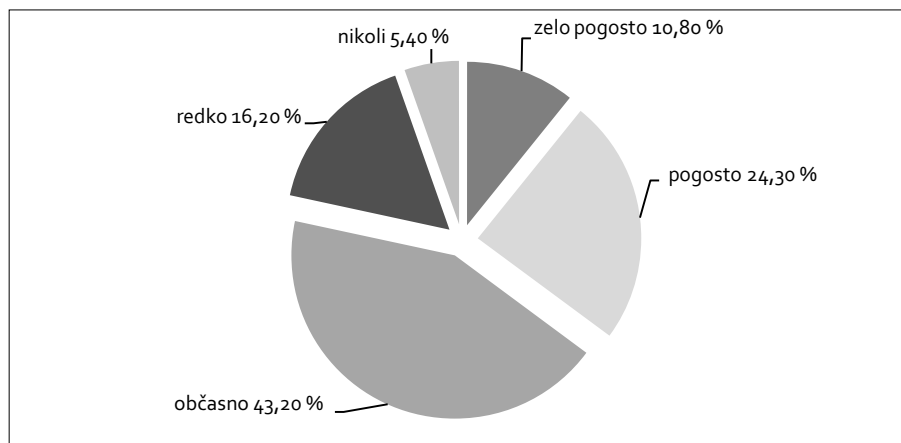
Slika 1: Katere priročnike za učitelje uporabljate?

1 Dr. Nataša Pirih Svetina, dr. Mojca Stritar, Andreja Ponikvar, Matej Klemen, Damjan Huber, Tanja Jerman in Mateja Lutar.

2 Sredi oktobra 2012 smo na spletni strani Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri priročnikih *Slovenska beseda v živo 2* in *Gremo naprej* namestili avtomatski števec, ki beleži število ogledov.

Slika 2: Kako pogosto uporabljate priročnike za učitelje?

Poleg načrtovanja novih publikacij, uresničevanja načrtov iz prejšnjega leta, izdaje novih gradiv ter prenove obstoječih smo se v skladu s sodobnimi trendi označevanja učbenikov, kot jih določa Skupni evropski jezikovni okvir (SEJO), odločili, da poskusimo uvrstiti naše učbenike glede na opisnike in jezikovne lestvice znanja SEJO. Pri uvrščanju smo sodelovali dr. Janez Skela, dr. Ina Ferbežar, dr. Nataša Pirih Svetina, Mihaela Knez, Tanja Jerman, Damjana Kern in Mateja Lutar. Po uvodnem srečanju smo dorekli način dela in ocenjevanja, nato pa je vsak sam ocenil učbenik glede na dejavnost, ki jo predvideva posamezna naloga. Na srečanjih smo primerjali ocene in argumentirali posamezne odločitve/umestitve ter določili skupno oceno za posamezni učbenik. Pri tem so se odpirala nekatera spoznanja o obstoječih gradivih ter pomisleki, ki odpirajo nova raziskovalna vprašanja. Odločili smo se preveriti tudi ustreznost skupne ocene posameznega učbenika (*Slovenska beseda v živo 1a*). V ta namen smo sestavili test in z njim testirali udeležence tečaja, ki so predelali ocenjevani učbenik. Prav tako bodo ob koncu semestra isti test izvedli tudi lektorji v tujini, ki uporabljajo izbrani učbenik. Glede na SEJO smo uvrstili večji del Centrovih učbenikov, stopnjo znanja, ki jo lahko uporabnik doseže, ko predela izbrani učbenik, pa bomo pri morebitnem ponatisu natisnili na platnice učbenika.

Natisnili smo zbornika predavanj znanstvene in strokovne prireditve v organizaciji Centra, tj. simpozija *Obdobja* ter Seminarja slovenskega jezika, literature in kulture. Na področju učbenikov in priročnikov za učenje slovenščine kot drugega/tujega jezika smo izdali prvi del vsebinsko in oblikovno prenovljenega učbeniškega gradiva *Slovenska beseda v živo 1a* in besedila z vajami *S slovenščino po svetu*, ponatisnili nekaj učbenikov in v okviru različnih programov izdali informativne brošure in promocijsko gradivo.

Publikacije simpozija *Obdobja* in Seminarja slovenskega jezika, literature in kulture

Zbornik simpozija *Obdobja 31* z naslovom *Slovenska dramatika* (392 str.; 400 izvodov) je uredila izr. prof. dr. Mateja Pezdirc Bartol. Izšel je na začetku novembra, posamezni prispevki pa so dostopni tudi v elektronski obliki na spletni strani Centra.

Zbornik *Slovenska dramatika* je prvi tako obsežen zbornik v slovenskem in svetovnem prostoru, v celoti posvečen raziskovanju slovenske dramatike. Po vsebinski usmeritvi sledi predhodnim simpozijem, ki so si za izhodišče izbrali raziskovanje zvrsti, vrst, žanrov in drugih pomembnih literarnih oblik. Dramatika je literarna zvrst, ki se realizira v jezikovnem mediju in živi kot literatura, a hkrati omogoča ali celo zahteva uresničitev na odru, zato je bila prav zaradi svojega dvojnega eksistenčnega statusa znotraj literarnovednega raziskovalnega polja večkrat potisnjena na rob.

Zbornik prinaša 47 razprav 53 referentov (šest referatov ima po dva avtorja), od katerih je 30 domačih raziskovalcev, kar 23 pa je mednarodnih strokovnjakov (iz Hrvaške, Češke, Rusije, Bolgarije, Italije, Avstrije, Bosne in Hercegovine, Makedonije, Poljske in Srbije). Avtorji razprav so uveljavljeni raziskovalci kot tudi mlajši, ki šele začenjajo svojo raziskovalno pot, prav ta preplet različnih generacij ter različnih institucij doma in po svetu zagotavlja zborniku široko in raznoliko perspektivo. Razprave odlikuje metodološka pestrost, saj analize izhajajo iz literarnozgodovinskih, literarnoteoretskih, interpretativnih, komparativnih, jezikoslovnih, uprizoritvenih, didaktičnih, kulturoloških in širših družboslovnih vidikov.

Razprave osvetljujejo vlogo slovenske dramatike v zgodovinskih obdobjih, smereh, tokovih slovenske književnosti ter širšem družbenem in kulturnem kontekstu; analizirajo razmerja med tekstom in uprizoritvijo v slovenskem gledališču; primerjajo slovenska dramska besedila z deli slovanske, evropske in svetovne dramatike; interpretirajo slovenska dramska besedila z jezikovno-slogovnega vidika, poetike obdobja ali avtorja, motivno-tematskih značilnosti besedila, dramskih vrst in žanrov; preučujejo vlogo in pomen prevodov slovenske dramatike v tuje jezike in uprizoritev na tujih odrih; del razprav pa je posvečen tudi analizi odrskega govora in spreminjanju govorne estetike v slovenskem gledališču, slovenski dramatiki in drugim medijem, mladinski dramatiki, didaktiki in metodiki poučevanja dramatike ter založništvu in promociji slovenske dramatike.

Na začetku julija je Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik organiziral 48. seminar slovenskega jezika, literature in kulture in ob tej priložnosti je izšel tudi zbornik, v katerem so predavanja povezana s krovno temo *Ideologije v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi*. Zbornik je uredil doc. dr. Aleksander Bjelčevič (144 str., 500 izvodov), v njem je zbranih 17 strokovnih člankov.

Osrednjih 11 člankov je v rubriki Predavanja: to so teksti univerzitetnih učiteljev različnih strok; jezikoslovcev in literarnih zgodovinarjev, sociologov, muzikologa in umetnostnega zgodovinarja. Štiri predavanja govorijo o jeziko(slo)vnih ideologijah, torej o vsaj do neke mere vrednostnih predstavah, ki jih imajo o jeziku njegovi uporabniki – jezikoslovci, jezikovni učitelji, politiki in prevajalci: kako ti oblikujejo pojem (ne)čistosti oz. slovenskosti jezika, kakšna je zveza jezika in narodnosti, kakšen je odnos političnih strank do jezika, kakšne so teorije o učenju (tujih) jezikov, kako stališča prevajalcev oz. njihove prevajalske rešitve vplivajo na slovarske opise besed, ki se nanašajo na hetero- in homoseksualnost.

Z vidika literature temo Seminarja glede na stereotipne predstave o Gorenjcih prikazuje prispevek in hkrati tudi uvod v ekskurzijo na Gorenjsko, ki se navezuje na literaturo gorenjskih pisateljev in na Gorenjsko kot literarno dogajališče v treh proznih žanrih, namreč v vaški, zgodovinski ter planinski povesti. V literaturi se ideologija ne kaže le direktno: posebej zanimiv fenomen je ideološki poseg pri prevajanju tujih besedil v domači jezik, v slovenščino, ki je prikazan na primeru nekaterih del mladinske književnosti. Bolj konkretno pa so se z vdorom ideologije v prevode ukvarjali na posebnih šesturnih prevajalskih tečajih (rubrika Izbirni tečaji), kjer so obravnavali Andersenove pravljice, prevode iz italijanščine in kako se kaže odnos do tujega, neznanega v besedilih v Nemčijo priseljenih tujih pisateljev, kako ideološka so besedila, ki opisujejo priseljence, kako deluje patriarhalna ideologija v jeziku reklam itn. Izbirni tečaji se zaokrožujejo s prispevkom, ki kaže na zvezo med narodnostjo in (nacionalnim) jezikom, opozarjajo na vlogo literature pri formiranju naroda oz. narodne zavesti v 19. stoletju in na ekonomske ideologije v sodobnem časniškem jeziku.

Kulturološki del se začne s prispevkom, ki najprej pokaže različne pomene besede ideologija, v nadaljevanju pa govori o funkciji kulture v formiranju slovenske nacionalne identitete ter razloži tezo, da so bili bistveni zgodovinski kulturni dogodki, na katere se danes opira nacionalna identiteta, pravzaprav točke prekinitve z avtohtonostjo in nacionalno identiteto. Naslednji prispevek razkriva, kako se ideologija heteronormativnosti kaže v jeziku slovenskih medijev. V kulturološkem delu sta tudi prispevka, ki na ideološkost gledata iz vidika vizualne in glasbene umetnosti, in sicer s pogledi na ideologijo tržne ekonomije in vojne v delih šestih slovenskih slikarjev, kiparjev in fotografov, ter z razlago, kako nastaja semantika glasbe in kako se nanjo lahko veže ideologija. V Paradi mladih so zbrana tri predavanja mladih podiplomskih študentov, ki na slovenske ideologije gledajo s perspektive zunaj matične Slovenije.

Sredi poletja je izšlo gradivo z besedili in vajami z naslovom *S slovenščino po svetu*, ki je namenjeno visokim in izpopolnjevalnim skupinam. V skladu z zastavljenimi cilji delovne skupine za načrtovanje tiskov je jeseni izšel prvi del vsebinsko in oblikovno prenovljenega učbenika *Slovenska beseda v živo 1a*, drugi del (*1b*) pa je še v pripravi. Pripravljamo tudi nove slovnice preglednice. V letu 2012 so bili ponatisnjeni učbeniki *A, B, C ... 1, 2, 3, gremo in Slovenska beseda v živo 2* (učbenik in delovni zvezek).

Učbeniki in priročniki za učenje slovenščine kot drugega/tujega jezika

Gradivo *S slovenščino po svetu. Besedila z nalogami* so pripravili in uredili lektorji, ki poučujejo slovenščino na različnih univerzah v tujini (Maja Đukanović, Polona Liberšar, Ivana Petric Lasnik, Lara Pižent, Andreja Ponikvar, Barbara Upale, Janja Vollmaier Lubej, Saša Vojtech Poklač, Tatjana Vučajnik). Zbirka besedil z vajami je nastala na pobudo učiteljev slovenščine kot tujega jezika na univerzah v tujini v okviru programa Slovenščina na tujih univerzah. Namenjena je učiteljem za delo s študenti na lektoratih slovenščine na univerzah po svetu in na drugih tečajih, študenti pa ga lahko uporabljajo tudi za samostojno izpopolnjevanje svojega znanja slovenščine ter razvijanje sporazumevalnih zmožnosti – jezikovnih, sociolingvističnih in pragmatičnih. Namenjeno je študentom na visoki nadaljevalni in izpopolnjevalni ravni znanja slovenščine kot tujega jezika.

Gradivo obsega 18 enot, ki jih lahko obravnavamo v poljubnem zaporedju. Sestavljeno je iz dveh delov: iz zbirke enot z nalogami in iz zbirke besedil, ki so v posebnem zvezku (v zavihku platnic). Gradivo spodbuja študente k razvijanju sposobnosti za aktivno delo z zapisanimi besedili različnih besedilnih vrst – večina besedil je publicističnih, nekaj pa je tudi umetnostnih. Študenti spoznavajo in usvajajo težje leksikalne enote. Uporabljena besedila so avtentična.

Učbeniški komplet *Slovenska beseda v živo 1a* (učbenik, delovni zvezek, CD) je nastal po prenovi učbenika *Slovenska beseda v živo* (prva izdaja 1998). Prenovo gradiva je pripravila izkušena avtorska ekipa, Andreja Markovič, Mojca Stritar, Tanja Jerman in Staša Pisek, ki ima veliko izkušenj tudi s poučevanjem na tečajih.

Učbeniški komplet je namenjen tujim odraslim udeležencem tečajev ali študentom slovenščine, ki želijo postati uporabniki slovenskega jezika. V kompletu *Slovenska beseda v živo 1a* sta učbenik in pripadajoč delovni zvezek z rešitvami vaj. Priložena sta dva CD-ja s posnetki besedil za poslušanje. Na koncu učbenika so dodane tudi slovnične preglednice in seznam glagolov. Gradivo učbenika zadošča za 120 do 140 ur pouka z udeleženci, ki niso jezikoslovno izobraženi. Udeleženci, ki so jezikoslovno bolj izobraženi, lahko gradivo predelajo hitreje. S primernim izborom vsebin pa je učbenik možno uporabiti tudi na krajših tečajih.

Besedila v nalogah so kratka, preprosta in sestavljena posebej za jezikovno učenje. Velik del predstavljajo dialogi, vmes pa se pojavljajo tudi poenostavljena avtentična besedila. Veliko tekstov ima tudi zvočne posnetke in slikovno gradivo, ki pomaga pri razumevanju. Navodila vaj so kratka in prevedena v angleščino.

Priložnostne publikacije, informativno in predstavitevno gradivo

Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik svoje programe in dejavnosti predstavlja tudi z raznovrstnimi informativnimi zloženkami in knjižicami, programi ter vodniki prireditev. Med drobni tisk na Centru štejemo tudi časopise, ki jih soustvarjajo udeleženci različnih tečajev v organizaciji Centra: *Pošopis, Poletnik, Zimopis, Dobesednik, Prevodi*.

Raziskovalni in aplikativni projekti

Branka Gradišar, dr. Ina Ferbežar

PROLANG – Promotion of Learning of Less Used European Languages to Youth on the Move

Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik od 1. 11. 2012 kot partner sodeluje pri projektu PROLANG – Promotion of Learning of Less Used European Languages to Youth on the Move (Vseživljenjsko učenje, ključna aktivnost 2 – jeziki), ki ga koordinira mag. Tomaž Gregorič iz podjetja Spinaker, proizvodnja, trgovina in trženje, d.o.o., pri njem pa sodeluje še pet partnerjev: Virtualis, poslovno svetovanje in storitve, d.o.o., Filozofska fakulteta Univerze Komenskega, Bratislava, Filološka fakulteta Univerze v Vilni, xceed Michal Juda iz Poljske in Centro Studi e Iniziative Europeo iz Italije.

Cilj projekta je promocija učenja manj razširjenih evropskih jezikov zlasti pri mladih, ki so vključeni v programe mobilnosti Erasmus in Leonardo Da Vinci. Analizirali bomo obstoječo ponudbo tečajev in spletnih tečajev vseh manj razširjenih evropskih jezikov in načine njihove promocije ter izdelali spletno stran, na kateri bodo zbrane informacije o tečajih in povezave do prosto dostopnih spletnih tečajev.

Center za slovenščino je odgovoren za izdelavo motivacijskega testa za slovenščino na ravni A0–A2 Skupnega evropskega jezikovnega okvira. Test bo zastavljen tako, da bo predvsem mlade, ki se odpravljajo na mobilnost v tujino, motiviral, da se začnejo učiti jezika države, v kateri bodo preživeli krajše obdobje. Po tem modelu bosta v okviru projekta nastala še testa za slovaški in litovski jezik, k izdelavi podobnega testa pa bodo kasneje vabljeni tudi vsi drugi zainteresirani organizatorji tečajev manj razširjenih jezikov.

TEMPUS IV – MaFoLaC

Projekt iz programa Tempus IV *Nadgradnja študijskih programov za makedonščino kot tuji jezik* (Macedonian as a Foreign Language Curriculum Upgrading, MaFoLaC), v katerem je kot eden od partnerjev sodeloval tudi Center za slovenščino, se je po polletnem podaljšanju zaključil sredi julija 2012. Vsi cilji projekta so bili doseženi:

- 1) Nadgradnja študijskih programov za makedonščino kot tuji jezik je potekala v dveh smereh: na eni strani so bili izdelani in na štirih makedonskih univerzah (v obliki tečajev) preizkušeni učni načrti za makedonščino kot tuji jezik, na drugi strani pa je bil na Filološki fakulteti Blaže Koneski skopske univerze uveden izbirni modul za profesorje makedonščine kot tujega jezika.
- 2) Izdelani in preizkušeni so bili trije učbeniki za makedonščino kot tuji jezik: za začetno (A), nadaljevalno (B1) in izpopolnjevalno (C1) stopnjo. Vsi učbeniki so bili v letu 2011/2012 uspešno pilotirani tudi na Filozofski fakulteti v Ljubljani v okviru predmeta Makedonski jezik na Oddelku za slavistiko.
- 3) Razvit je bil test iz znanja makedonščine na ravni C1 in pripravljeni priročniki za kandidate, izvajalce izpitov in avtorje izpitnih gradiv, s čimer je center CETISMAK (<http://www.cetismak.edu.mk>) dopolnil ponudbo izpitov iz znanja makedonščine od ravni A1 in B1 tudi na raven C1 Skupnega evropskega jezikovnega okvira.

Poleg navedenih »vsebinskih« ciljev sta bila v okviru projekta opremljena tudi dva fonolaboratorija (eden na univerzi v Skopju in eden na univerzi v Bitoli).

V projektu so poleg štirih makedonskih univerz (Univerze sv. Cirila in Metoda iz Skopja, ki je projekt koordinirala, Univerze sv. Klimenta Ohridskega iz Bitole, Univerze Goceja Delčeva iz Štipa in zasebne univerze American College iz Skopja) konzorcij sestavljale še Univerza v Ljubljani, poljska Jagelonska univerza in britanska Univerza Bedfordshire. Vsi sodelujoči (razen treh makedonskih univerz) so sodelovali že pri prejšnjem projektu Tempus, katerega glavni cilj je bil vzpostavitev Centra za makedonščino kot tuji jezik CETISMAK.

Sodelavke Centra za slovenščino smo pri projektu sodelovale s seminarji in delavnicami za makedonske partnerje, večinoma pa je bilo naše delo svetovalno-recenzentsko: svetovanje pri oblikovanju študijskih programov za učitelje makedonščine kot tujega jezika, redakcija učbenikov, testa in priročnikov, svetovanje pri razvoju ocenjevalnih meril za govorno in pisno produkcijo na višjih ravneh znanja itn.

Zaključna konferenca projekta s slavnostno predstavitvijo študijskih programov, učbenikov in testa je potekala od 12. do 14. junija 2013 v Skopju.

Objave v medijih

Obdobja 31

Vse objave so dostopne na spletni strani www.centerslo.net → Simpozij Obdobja → arhiv.

- Pogovor z doc. dr. Matejo Pezdirc Bartol o 31. simpoziju Obdobja, *Radio Slovenija 3, Jezikovni pogovori*, 13. 11. 2012, 18.00.
- Otvoritev 31. mednarodnega znanstvenega simpozija Obdobja, *Sigledal.org*, 13. 11. 2012.
- Na ljubljanski univerzi simpozij o slovenski dramatiki, *STA*, 15. 11. 2012.
- V Ljubljani se začne 31. mednarodni simpozij Obdobja, *Radio Slovenija 1, Val 202 in Radio Slovenija 3, Druga jutranja kronika* (14.41–16.28 min.), 15. 11. 2012, 7.00.
- Mednarodni slovenistični, znanstveni simpozij Obdobja, *Radio Slovenija 3, Svet kulture* (2.36–5.28 min.), 15. 11. 2012, 16.08.
- Začetek mednarodnega simpozija na temo slovenske dramatike, *Sigledal.org*, 15. 11. 2012.
- Na ljubljanski univerzi simpozij o slovenski dramatiki, *Slowwwenia.com*, 15. 11. 2012.
- Simpozij o slovenski dramatiki, *Delo*, 16. 11. 2012, 24.
- V Ljubljani poteka 31. mednarodni simpozij Obdobja, *Radio Slovenija 3, Svet kulture* (0.53–3.11 min.), 16. 11. 2012, 16.05.
- Drugi dan simpozija Obdobja, *Sigledal.org*, 16. 11. 2012.
- Simpozij o slovenski dramatiki, *Telex.si*, 16. 11. 2012.
- Simpozij o slovenski dramatiki, *Preberi.si*, 16. 11. 2012.
- V Ljubljani se bo danes končal mednarodni simpozij Obdobja, *Radio Slovenija 1, Val 202 in Radio Slovenija 3, Druga jutranja kronika* (14.26–16.03 min.), 17. 11. 2012, 7.00.
- V Ljubljani se zaključuje 31. mednarodni simpozij Obdobja na temo slovenske dramatike, *Radio Slovenija 3, Kulturna panorama* (21.38–28.49 min.), 17. 11. 2012, 13.05.
- Danes zadnjič o slovenski dramatiki na simpoziju Obdobja, *Sigledal.org*, 17. 11. 2012.

48. SSJLK

Vse objave so dostopne na spletni strani www.centerslo.net → Seminar slovenskega jezika, literature in kulture → arhiv.

- Center za slovenščino odprl 48. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, *Radio Slovenija 1, Radijski dnevnik* (22.40–24.36 min.), 2. 7. 2012, 19.00.
- Učenje slovenščine, *TV Slovenija 1, Poročila ob petih* (8.14–9.26 min.), 2. 7. 2012, 17.00.
- 48. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, *Radio Slovenija 2, Kulturnice* (0.12–7.55 min.), 2. 7. 2012, 14.00.
- Seminar slovenskega jezika, *Delo*, 2. 7. 2012.
- Da bi slovenščina še naprej živel na vseh koncih sveta, *MMC RTV Slovenija*, 2. 7. 2012.
- Seminar slovenskega jezika, literature in kulture, *Radio Sora, Dober dan, Gorenjska*, 2. 7. 2012, 14.00.
- V Ljubljani 48. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, *STA*, 2. 7. 2012.
- V Ljubljani 48. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, *Misli slovensko*, 2. 7. 2012.
- V Ljubljani 48. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, *Demokracija*, 2. 7. 2012.
- 48. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, *Urad predsednika RS*, 2. 7. 2012.
- V Ljubljani so sinoči odprli 48. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, *Radio Slovenija 1, Druga jutranja kronika* (15.15–17.16 min.), 3. 7. 2012, 7.00.
- Začetek 48. seminarja slovenskega jezika, literature in kulture, *Radio Slovenija 3, Svet kulture* (1.04–3.45 min.), 3. 7. 2012, 16.05.
- Ideologija za vsako rabo, *Delo*, 3. 7. 2012, str. 15.
- Državni sekretar Zorn na otvoritvi 48. seminarja slovenskega jezika, literature in kulture, *MIZKŠ*, 3. 7. 2012.
- Nogometne navdušenke in ljubitelj turbo folka, *Dnevnik*, 4. 7. 2012, str. 19.
- Jezik in ideologija, *Delo*, 4. 7. 2012, str. 24.
- Zanimiva slovenščina, *Vestnik*, 5. 7. 2012, str. 10.

Slovenščina na tujih
univerzah

- 48. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, *Radio Slovenija 3*, Kulturna panorama (25.19–31.58 min.), 7. 7. 2012, 13.00.
- Na Filozofski fakulteti poteka 48. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, *Radio Slovenija 1*, Dogodki in odmevi (16.09–18.08 min.), 8. 7. 2012, 15.30.
- Ideologije v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi, *Radio Slovenija 3*, *Jezikovni pogovori*, 10. 7. 2012, 18.00.
- V okviru 48. seminarja slovenskega jezika, literature in kulture bo na Filozofski fakulteti okrogla miza z naslovom Jezik, umetnost, znanost in ideologija, *Radio Slovenija 3*, Svet kulture (17.51–18.15 min.), 10. 7. 2012, 16.24.
- Tudi družbena kritika je lahko klišejski žanr, *Dnevnik*, 12. 7. 2012, str. 21.
- Nova jezikovna politika, *Radio Slovenija 1*, *Program A 1*, 12. 7. 2012, 14.16.
- V Ljubljani se bo danes končal seminar slovenskega jezika, literature in kulture, *Radio Slovenija 1*, *Druga jutranja kronika* (14.47–16.39 min.), 13. 7. 2012, 7.00.
- 48. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, *Radio Slovenija 3*, Svet kulture, 13. 7. 2012.
- Končal se je seminar slovenskega jezika, literature in kulture, *Radio Slovenija 2*, *Novice*, 13. 7. 2012, 11.30.
- Tudi v rabi jezika je ideologija, *Delo*, 14. 7. 2012, str. 17.
- Do you speak Slovene?, *Bturn*, 7. 8. 2012.

Svetovni dnevi slovenskega dokumentarnega filma, 26. 11.–3. 12. 2012 – skupne objave:

- *Culture.si*; od 26. 11. do 3. 12. 2012; objava o projektu in povezave; objave posameznih programov na lektoratov;
- 23. 11. 2012: MZZ objava za javnost: Svetovni dnevi slovenskega dokumentarnega filma, besedilo s povezavami v slovenščini in angleščini
- Slovenski dokumentarni film se predstavi svetu, *MMC*, 27. 11. 2012.
- Svetovni dnevi slovenskega dokumentarnega filma, *Delo*, 30. 11. 2012.
- Kratka novica o Svetovnih dnevih slovenskega dokumentarnega filma, *Primorski dnevnik*, TV okno, 6. 12. 2012.

Beograd

- *TV Slovenija*, *Sledi*, 28. 4. 2012: <http://tvslo.si/#ava2.135179152>.
- *TV Slovenija*, *Univerza*, 10. 5. 2012 – prispevek o Beogradu se začne na 8 minuti in 30 sekund, <http://tvslo.si/#ava2.136082418>.

Bratislava

- *Slovinské knihy pre detí*, *Knižná revue*, 28. 9. 2011. 19.

Budimpešta

- Marijana Sukič: Tudi Slovenija na mednarodnem knjižnem sejmu v Budimpešti. *Porabje XXII/18*, 3. 5. 2012. 2.

Bukarešta

- Studio D (rubrika Glas iz tujine), *RAI – radio Trst A*, 4. 4. 2012.

Gent

- Slovincem po svetu: intervju, *Radio Slovenija 1*, 24. 2. 2012 <http://tvslo.si/#ava2.129814416> – pogovor se začne v 13 minuti in 20 sekund.

Gradec

- Slovenščino so v znanstveno zibel položili v Gradcu, *Delo*, 25. 11. 2011.
- Sledi časa – 200 let slovenistike v Gradcu, *Radio Slovenija 1*, 23. 10. 2011.
- Dve stoletji najstarejše stolice slovenskega jezika, *MMC RTV SLO*, 14. 10. 2011.
- Graz in Austria, Cradle of Slovenian Studies, *Sinfo*, 11. 11. 2011.
- Dan slovenske kulture v Gradcu, *Dober dan*, *Koroška*, 10. 6. 2012.

Granada

- Slovensko kulturno društvo Triglav v Madridu redno objavlja dogodke na lektoratu slovenščine v Granadi.
- Dos rostros, dos historias, *SKDT*, 16. 12. 2011, <http://www.asociacionculturaltriglav.com/noticias/index.html>.
- Vida y obra del escritor esloveno Boris Pahor, *SKDT*, 27. 4. 2012, <http://www.asociacionculturaltriglav.com/noticias/index.html>.

Hamburg

- Obvestilo o predavanjih »Poteki meje. Slovenija in Italija v dialogu«. *Naša luč*, december 2011, št. 12. 25–26, http://www.yasni.com/ext.php?url=http%3A%2F%2Frafaelova-druzba.rkc.si%2Fweb%2Fimages%2Fstories%2Fnasa_luc%2FPDF%2Fdecember2011.pdf&name=Monika+Pemi%C4%8D&cat=earlier&showads=1.
- Spletni tečaj slovenščine, *Slovenija danes*, 2. 11. 2011, <http://www.slovenija-danes.slovinci.si/spletni-tecaj-slovenscine>.
- Boris Pahor gastiert in Hamburg, *Veleposlaništvo Republike Slovenije Berlin*, 6. 1. 2011.
- Nemčija – Predavanja slovenskih razumnikov. Na univerzi v Hamburgu se zanimajo za slovensko kulturo in zgodovino, *Primorski dnevnik*, 12. 2. 2012. 20.
- Zelo uspešna, a bi želela narediti še več, *Slovenija danes*, 20. 2. 2012, <http://www.slovenija-danes.slovinci.si/zelo-uspesna-a-bi-zelela-narediti-se-vec>.

Katovice

3. festival slovenske kulture Zlati čoln na Poljskem (16.–22. 5. 2012): objave veljajo za celoten festival

- *TVP Łódź*, 16. 5. 2012 (poročila ob 22.00).
- *Radio Slovenija 1*, Radijski dnevnik, 19. 5. 2012, prispevek pripravil Boštjan Anžin (15:19–17:54. minuta), <http://tvsllo.si/predvajaj/radijski-dnevnik/ava2.136790078/>.
- *TV Slovenija 1*, Dnevnik, 20. 5. 2012, prispevek pripravil Boštjan Anžin (23:09–25:12. minuta), <http://tvsllo.si/predvajaj/dnevnik/ava2.136862876/>.
- Złota Łódź – III Festiwal Kultury Słoweńskiej. *Čar Slovenije/Czar Słowenii*: http://www.czar-slowenii.pl/site/zlota_lodz_2012.php.
- Patronat. Złota Łódź – III Festiwal Kultury Słoweńskiej. *Fragile*, <http://www.fragile.net.pl/patronat/2012-zlota-lodz.php>.
- Zaproszenie. Złota Łódź – III Festiwal Kultury Słoweńskiej. *Lamelli*, <http://www.lamelli.com.pl/>.
- Złota Łódź – III Festiwal Kultury Słoweńskiej. *Pelnia kultury*, http://pelniakultury.pl/wydarzenia/pokaz/4267/Festiwal_Kultury_Slowenskiej_Zlota_Lodz_w_Katowicach.
- Złota Łódź – III Festiwal Kultury Słoweńskiej. *Gdzie co*, <http://festiwale.gdzieco.pl/Bielsko-Biala/2012/Zlota-Lodz-III-Festiwal-Kultury-Slowenskiej>.
- Slovenski besedni umetniki tokrat na Poljskem. *STA*, 16. 5. 2012, <http://www.sta.si/vest.php?id=1757837>.
- 3. festival slovenske kulture Zlati čoln na Poljskem, *Žurnal24.si*, 16. 5. 2012, <http://www.zurnal24.si/3-festival-slovenske-kulture-zlati-coln-na-poljskem-dogodek-32392>.
- Slovenska kultura z Zlatim čolnom pluje na Poljskem. *MMC*, 16. 5. 2012, <http://www.rtvsllo.si/kultura/drugo/slovenska-kultura-z-zlatim-colnom-pluje-na-poljskem/283196>.
- Slovenski besedni umetniki tokrat na Poljskem. *Siol.net*, 16. 5. 2012, http://www.siol.net/kultura/novice/2012/05/slovenski_besedni_umetniki_tokrat_na_poljskem.aspx.
- 3. festival slovenske kulture Zlati čoln na Poljskem. *Pavza.com*, http://www.google.com/#sclient=psy-ab&hl=sl&q=3.+festival+zlati+%C4%8Doln+na+Poljskem&aq=3.+festival+zlati+%C4%8Doln+na+Poljskem&aq=f&aql=&gs_l=hp.3...1119328.1125015.1.1125203.42.29.2.5.5.2.344.6501.1j4j22j1.28.0...1.0.GRg7rX-yVf8&pbx=1&bav=on.2,or_gc_r_pw.,cf.osb&fp=16f913408dfa60b7&biw=1400&bih=845.
- Slovenski besedni umetniki tokrat na Poljskem. *E-revija.si*, 16. 5. 2012, <http://www.erevija.com/novica/4232784/Slovenski-besedni-umetniki-tokrat-na-Poljskem>.
- Slovenski besedni umetniki tokrat na Poljskem. *Misli slovensko*, 16. 5. 2012, <http://ms.sta.si/2012/05/16/page/2/>.
- Slovenski besedni umetniki tokrat na Poljskem. *slowwwenia.com*, 16. 5. 2012, http://www.slowwwenia.com/novica/slovenski_besedni_umetniki_tokrat_na_poljskem.5573547.html.
- Slovenski besedni umetniki tokrat na Poljskem. *Telex*, 16. 5. 2012, <http://www.telex.si/novica.php?n=559830>.
- Slovenski besedni umetniki tokrat na Poljskem. *Preberi.si*, 16. 5. 2012, <http://www.preberi.si/content/view/4989048-Slovenski-besedni-umetniki-tokrat-na-Poljskem.html>.

Spletne strani

- www.policadubova.org.
- www.ia-zlaticoln.org.
- Društvo/Stowarzyszenie Triglav-Rysy: http://www.triglav-rysy.free.ngo.pl/_/strona/Projekt_Kosovel_in_Festival_Zlati_oln_.htm.
- Veleposlaništvo Republike Slovenije v Varšavi: http://varsava.veleposlanistvo.si/index.php?id=3548&tx_ttnews%5Btt_news%5D=12301&tx_ttnews%5BbackPid%5D=3545&cHash=ae09398ab3.
- Teatr Korez: http://www.korez.art.pl/nowa/spektakle.php?id_spektakl=333.
- Śródmiejski Ośrodek Kultury w Krakowie: <http://www.lamelli.com.pl/>.

Slovenska urbana kultura

- Spletne strani Šlezjske knjižnice: <http://galeria.bs.katowice.pl/thumbnails.php?album=760>.
- <http://www.bs.katowice.pl/pl/glowna/archiwum/A>.
- Spletne strani oblikovalke *ninaluba*: <http://www.ninaluba.si/ninaluba-dnevi-slovenske-urbane-kulture>.

Lawrence

- Cveta Zalokar-Oražem: Učiti Američane slovenščino je pravi užitek. *Ona*, 11. 9. 2012. 12–15.
- Cveta Zalokar-Oražem: Virjanka, ki Američane uči slovenščine. *Slamnik*, 7. 11. 2012. 7.
- Colloquial Slovene. *Newsletter* [of the Embassy of Slovenia in Washington, DC.], 9. 3. 2012. 2.

Lodž

- <http://www.lodzkie.eu/page/125,aktualnosci.html?id=3969>.
- http://www.tvp.pl/lodz/informacja/lwd/wideo/16052012-2145/7393832?start_rec=16.
- <http://tvslo.si/predvajaj/radijski-dnevnik/ava2.136790078/> – 15.18–17.53.
- <http://tvslo.si/predvajaj/dnevnik/ava2.136862876/#ava2.136862876>; od 23.09 do konca.
- <http://festiwalzlotalodz2012.webnode.com/>.

Lvov

- Poučevanje slovenščine v Lvovu, *Radio Trst A*, Studio D, 30. 5. 2012.

Padova

- Študentje slovenščine iz Italije obiskali Rezijo in Kanalsko dolino, *Novi Matajur*, 3. 5. 2012.
- Slovenisti navdušeni nad Rezijo in Kanalsko dolino, *Dom*, 30. 4. 2012.

Pardubice

- Zlatá loď v Čechách – tvůrčí setkání českých a slovinských spisovatelů. *Zpravodaj Univerzity Pardubice*, prosinec 2011/70. 16.

Praga

- Pogovori redaktorice Mojce Delač z lektorjem kolegico Alenko Jensterle Doležal in nekaj praškimi Slovenci in študenti slovenščine, *Radio Slovenija 1*, Prvi odcep desno, 17. 6. 2011.
- Radijski pogovor Glas iz tujine – pogovor z iztočnico »Koliko je danes Praga še slovansko središče«, *Radio Trst A*, Studio D, 9. 11. 2011.
- Intervju Ambasador jezika in kulture, *Slovenija danes*, 27. 6. 2012, <http://www.slovenija-danes.slovinci.si/ambasador-jezika-in-kulture>.

Rim

- Široki kot: Slovenščina na Sapienzi (prispevek Mojce Širok), *TV SLO 1*, Prvi dnevnik, 3. 6. 2012, <http://tvslo.si/#ava2.137998265>.

Tokio

- *Val 202*, <http://www.val202.si/2011/10/evrotip-z-japonci-pojemo-slovensko/#more-6627>.

Trst

- *Predstavili bodo študijski program in dejavnosti oddelka za slovenistiko*, *Primorski dnevnik*, 9. 10. 2011.

Tübingen

- Izdaja zbornika Primus Truber, urednik: prof. dr. Anton Schindling, Univerza v Tübingenu, založba Verlag W. Kohlhammer, izdajo omogočila mestna občina Tübingen, uradna predstavitev: Rathaus Tübingen, 22. 9. 2011.

- JOE – portal Junge Osteuropa Experten – Der Slowenische Kulturtag in der Universität Tübingen, 31. 1. 2012.
- Ponosni, da smo Slovenci, poročilo o predavanju lektorice slovenščine, dr. Irma Kern na prireditvi Posvet mladih v Stuttgartu, *Slovenija danes, revija za Slovence po svetu*, junij, 2012.
- Poročilo o prireditvi ob slovenskem kulturnem prazniku na Univerzi v Tübingenu, *Radio Slovenija 1*, Slovenci po svetu, 10. 2. 2012.
- Predavanje prof. dr. Mirana Hladnika: Slowenische und kosmopolitische Dimension seine Dichterischen Werkes. *Radio Slovenija 1*, Slovenci po svetu, 11. 5. 2012.
- Poročilo o predavanju lektorice slovenščine na Uni Tuebingen dr. Irme Kern na prireditvi Posvet mladih v Stuttgartu.
- Intervju z lektorico slovenščine na Uni Tübingen dr. Irmo Kern: 50-letnica slavistike na Uni Tübingen in predstavitev lektorata za slovenščino na oddelku Slavisches Seminar, *RAI Trieste/Radio Trst*, Studio D, 16. 7. 2012 ob 12.00, pogovor vodila novinarka Ines Škabar.
- Redne objave o dogajanju na lektoratu slovenščine v Tübingenu na diskusijskem forumu slovenistov in slavistov (glej: Slovlit arhiv – članki pod imenom avtorice: irma.kern, npr. SlovLit: 23. 9. 2011 – Iz Tübingena).

Videm

- Študentje slovenščine iz Italije obiskali Rezijo in Kanalsko dolino, *Novi Matajur*, 3. 5. 2012.
- Slovenisti navdušeni nad Rezijo in Kanalsko dolino, *Dom*, 30. 4. 2012.
- Anja Štefan med študenti videmske univerze, *Novi Matajur*, 16. 5. 2012.
- Pahor skupaj s študenti slovenščine v Vidmu, *Novi Matajur*, 23. 5. 2012.
- Boris Pahor predaval študentom slovenščine o svojem življenju in pisateljskem delu, *Primorski dnevnik*, 23. 5. 2012.

Vilna

- Slovenistična knjižnica Filološke fakultete v Vilni prenovljena in obogatena, *spletna stran Veleposlaništva RS Kopenhagen*, 3. 5. 2012.
- Tradicionalni VIII. Slovenski vikend v Vilni, *spletna stran Veleposlaništva RS Kopenhagen*, 30. 4. 2012.
- Kviečiams j »Slovėny savaitgalj« (Slovenski vikend), *spletna stran Filološke fakultete v Vilni*, april 2012.
- Slovėny savaitgalj, *spletna stran Filološke fakultete v Vilni*, april 2012.

Tečaji slovenščine

- 18. Zimska šola slovenskega jezika. *Murski val*, Poročila, 23. 1. 2012.
- Na ljubljanski Filozofski fakulteti se danes začenja že 18. Zimska šola slovenskega jezika. *Radio Kranj*, Gorenjska danes, 23. 1. 2012.
- Danes se začenja 18. Zimska šola. *Radio Hit*, Novice, 23. 1. 2012.
- Zimska šola slovenskega jezika. *Primorski val*, Novice, 23. 1. 2012.
- Poletna šola slovenskega jezika. *Radio Kum*, Poročila, 2. 7. 2012.
- 31. Poletna šola slovenskega jezika nudi pester program, *Radio Slovenija 2, Val 202*, 2. 7. 2012.
- Poletna šola slovenskega jezika. *Primorski val*, Novice, 2. 7. 2012.
- Začenja se 31. Poletna šola slovenskega jezika. *Radio Sraka*, Novice, 2. 7. 2012.
- Na ljubljanski Filozofski fakulteti se bo danes začela že 31. Poletna šola slovenskega jezika. *Radio Kranj*, Gorenjska danes, 2. 7. 2012.
- Na ljubljanski Filozofski fakulteti se je danes začela že 31. Poletna šola slovenskega jezika. *Radio Aktual*, Novice, 2. 7. 2012.
- Na ljubljanski Filozofski fakulteti se bo danes začela 31. Poletna šola slovenskega jezika. *Radio Hit*, Novice, 2. 7. 2012.
- Teden Slovencev zunaj naših meja. *Demokracija*, 5. 7. 2012.
- Iz ravnega Kansasa na hribovito Gorenjsko. *Gorenjski glas*, 13. 7. 2012.
- Od sporazumevanja do sklanjatev. *Slovenija danes*, 19. 9. 2012.
- Slovene Language Summer School – Andris McGee interviewed by Eric Vatovec. <http://www.youtube.com/user/SloAusChannel1>.

NEMČIJA - Predavanja slovenskih razumnikov

Na univerzi v Hamburgu se zanimajo za slovensko kulturo in zgodovino

HAMBURG - Slovenski kulturni praznik so v Hamburgu obeležili na krajevni univerzi s predavanjem dr. Marije Jurić Pahor *Hohò Trieste / città del mondo... - Trst med sanjami in travmo* v prisotnosti številne publike, med katero sta bila tudi častna gosta mag. Marko Štucin, predstavnik veleposlaništva Republike Slovenije iz Berlina, in dr. Renata Sperandio, direktorica Italijanskega kulturnega inštituta. Hamburg s svojim pristaniščem predstavlja »vrata v svet« Zvezne republike Nemčije in je znan po svoji odprtosti in multikulturalnosti.

Univerza ponuja več kot 100 jezikov, že od petdesetih let dalje pa je tu zastopana tudi slovenščina. V zadnjih letih postaja Slovenija tudi na severu Nemčije čedalje bolj zanimiva. K temu so pripomogla številna znanstvena in kulturna srečanja in gostovanja. Središče in motor prireditvev je lektorat slovenščine na hamburški univerzi z lektorico Moniko Pemič. Najobsežnejši sklop prireditvev, ki se pod naslovom *Poteki meje. Slovenija in Italija v hamburškem dialogu* odvija od začetka leta 2011, je doživel svoj višek prav na slovenski kulturni praznik s predavanjem dr. Jurić Pahorj z Inštituta za narodnostna vprašanja v Ljubljani.

V svojem predavanju o Trstu je predavateljica s pomočjo literarnih in drugih besedil pokazala, kako se v »obmejnih območjih«, na limini, v tem, kar je potlačeno, v razbitinah in razpokah, skriva travmatična zgodovina mesta in njegovih ljudi. Hkrati pa je avtorica v besedilih, ki jih večinoma zaznamuje čas fašizma in nacizma, našla tudi vrsto impulzov v smeri preseganja individualnih in kolektivnih (samo)omejenosti.

Njeno predavanje je bilo trinajsto v sklopu obsežnega programa interdisciplinarno zasnovanih predavanj o širšem kulturološkem kontekstu meje in preseganju le-te. Tedensko so hamburški publiko predavali strokovnjaki z različnih področij, med katerimi velja omeniti zgodovinarico dr. Marto Verginella, avtorico odmevne knjige Me-

V Hamburgu je govoril tudi tržaški pisatelj Boris Pahor (desno na sliki)

ja drugih, ki je v pogovoru s hamburškim profesorjem vzhodnoevropske zgodovine Frankom Golczewskim orisala slovensko-italijansko mejo nekdaj in danes. Publika je z zanimanjem prisluhnila tudi predavanju umetnostne zgodovinarke Monike Pemič o slovenskih arhitekturnih sledovih v italijanskih mestih.

Ilustracijo in vizualno nadgradnjo dialoga pa je pomenil dokumentarni film o Soči *Trenutek reke* avtoric Anje Medved in Nadje Velušček, pred katerim je o dokumentarjih z meje predavala romanistka Stephanie Neu. Prav film, posvečen reki Soči in njeni simbolni vrednosti tako v slovenskem kot italijanskem kulturnem prostoru, je preko političnih meja odprl pogled na bistvene probleme skupnih dobrin ljudi tostran in onstran meje, njihove skupne odgovornosti zanje in spodbudil živahen dialog med publiko.

Sklop predavanj so spremljali nastopi znanih kulturnikov in literatov z obmejnega področja. Ni naključje, da

je dialog odprl nastop Borisa Pahorja. Pahor – legenda obmejnega prostora – je hkrati tudi zgled vsem, ki si v medsebojnem dialogu prizadevajo presepati zamejenost mišljenja. Borisu Pahorju so sledili režiser Paolo Tomasselli s predstavitevijo lastnega filma *Velma, Italia nostra* z razstavo in simpozijem o starem tržaškem pristanišču ter pisatelj Claudio Magris.

Vsi ti dogodki služijo povezovanju ljudi, ki si prizadevajo za utrjevanje vezi z matično domovino in z zamejstvom ter hkrati odpirajo priložnosti za nova sodelovanja, s katerimi se slovenska znanost in kultura umeščata v širši evropski kontekst. Projekt spremlja tudi spletna stran <http://www.slowenisch-lernen.uni-hamburg.de/grenzverlaeuft>, na kateri je najti podrobnejše informacije o posameznih prireditvah, hkrati pa so na njej navedeni tudi številni sponzorji, ki so program omogočili in ki na svoj način pričajo, da je mogoče sodelovati preko meja. (pm)

Intervju Ambasador jezika in kulture, *Slovenija danes*, 27. 6. 2012,
<http://www.slovenijadanes.slovinci.si/ambasador-jezika-in-kulture>.

Ambasador jezika in kulture

27.06.2012 | Blanka Markovič Kocen

Všeč mi je 1

Pogovori z lektorji slovenskega jezika po svetu me vedno znova navdušijo. Že iskanje in navezovanje stikov z njimi je pogosto prava raziskovalna naloga, ki pa se z novinarskega stališča vselej obrestuje. V obdobju, ko se vsi t.i. mali jeziki, tudi slovenščina, soočajo z opaznim upadom vpisa, je delo v slovenskem lektoratu v Pragi za Andreja Šurla pravi izziv.

Kako ste postali lektor slovenskega jezika?

Moja lektorska pot se je začela precej slučajno. Da je do nje sploh prišlo, sta zaslužna mladostna vihravost in srečno naključje. Ker je šolski radio novomeške gimnazije, kjer sem v svojem absolventskem letu poučeval slovenščino, srečanja v zvezi s slovenističnimi dejavnostmi napovedoval kot sestanke v »slavističnem kabinetu«, sem se začel spraševati, ali sem s tem, da razumem hrvaški športni časopis, res že kar »slavist«. Študiral sem slovenistiko in primerjalno književnost, ta kombinacija pa ni vsebovala nobenega slovanskega lektorata; ker sem se nekoliko ukvarjal tudi z glasbo, pa se jih samoiniciativno že zaradi pomanjkanja časa nisem udeleževal. Pred počitnicami sem zato skočil na filozofsko fakulteto vprašat po

Andrej Šurla

možnostih za obisk kakega poletnega jezikovnega tečaja. Priznam, da sem šel zaradi navdušenja nad Krakovom, ki sem ga leto prej obiskal na absolventskem izletu, najprej pobarat polonista, prof. Ježa. Vse skupaj je bilo strašno naivno, saj se štipendije podeljujejo študentom, ne pa slučajno zainteresiranim, a profesor je ravno izvedel, da se je lektorica v Katovicah odločila vrniti v Slovenijo, in ponudil, da mi bo poskusil najti mesto na poletni šoli v Varšavi, toda pod pogojem, da nato za eno leto odidem »krpat luknjo« v Katovice. Sprejem te ponudbe je bil ena najhitrejših odločitev v mojem življenju.

Leto na Šlezijški univerzi je bilo polno novih poznanstev in spoznanj, zato sem se po novih štirih letih na novomeški gimnaziji odločil izkušnjo ponoviti. Ker je bila moja prijava na razpis sprejeta, se je začela zgodba, ki – sedaj že v tretjem okolju – poteka že dvanajsto leto.

Je bila odločitev za Prago vaša ali ste bili tja poslani?

Na Šlezijški univerzi (in deloma na Tehniško-humanistični akademiji v Bielsku-Biali, kjer so prav tako odprli slovenistični program) sem preživel osem let. Z zaključkom te dogodivščine se je skoraj zaključila tudi zgodba mojega lektorjevanja, a se je primerilo novo naključje, ki me je v teh vodah še malo zadržalo. Na junijskem lektorskem izobraževanju, na katerega sem se prišel posloviti od stanovskih kolegov, se je izkazalo, da bo spet zazijala nepričakovana enoletna »luknja«, tokrat v Padovi... Po čudovitem letu v mestu, v katerega bližini je zadnja leta svojega življenja preživel Francesco Petrarca, pa sem se prijavil še na razpis lektorskega mesta v Pragi. Ker je kriza nato onemogočila širitev ljubljanskega študijskega programa slavistike, v okviru katerega so vodilni videli prostor zame, sem v Pragi tudi ostal.

Kakšne so poleg poučevanja še vaše zadolžitve na univerzi?

Kot lektor sem zadolžen predvsem za t.i. praktični pouk slovenščine. Običajno iz Slovenije poslani učitelj vodi ta »lektorat«, medtem ko teoretične jezikoslovne predmete (poleg literarnovednih, kulturoslavnih ter zgodovinsopisnih) poučujejo domači strokovnjaki. Tako je bilo tudi na Poljskem in v Padovi, v Pragi pa je naporneje: čeprav je slovenščina diplomska študijska smer (oz. jezikovna specializacija v diplomskem programu Jugovzhodnoevropskih študij) tu trenutno nimajo zaposlenega domačega jezikoslovca, ki bi se ukvarjal s slovenščino, zato je name poleg lektorata padel tudi precejšen del teorije. Poleg tega je tu običaj, da vsak pedagog dodatno ponudi še en predmet, ki ga v obveznem predmetniku ni. Pedagoških ur se tako nabere precej več od normativa (za kar pa, naj bo povedano, ni nadurnih izplačil): trenutno tako v razredu preživim 26 pedagoških ur na teden.

Slovenski dokumentarni film se predstavi svetu, MMC, 27. 11. 2012.

Slovenski dokumentarni film se predstavi svetu

Pri projektu sodeluje Kulturni in umetniški program RTV-ja
27. november 2012 ob 12:01
Ljubljana MMC RTV SLO

Med 26. novembrom in 3. decembrom na več kot 50 univerzah po svetu, kjer so lektorati in študiji slovenščine, poteka projekt Svetovni dnevi slovenskega dokumentarnega filma.

Učitelji slovenščine so s svojimi študenti devet slovenskih dokumentarnih filmov na lektoratih in študijih slovenščine po svetu prevedli v sedem do 17 jezikov (na fotografiji promocijsko gradivo filma Aleksandrinke).

Foto: Spletna stran projekta

Cilj projekta je tuji javnosti predstaviti slovensko kulturo, jezik in literaturo s pomočjo kakovostnih dokumentarnih filmov. Zaživel je v organizaciji programa Slovenščina na tujih univerzah (STU) v okviru Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in v sodelovanju z Kulturnega in umetniškega programa Radiotelevizije Slovenija.

Učitelji slovenščine so s svojimi študenti devet slovenskih dokumentarnih filmov na lektoratih in študijih slovenščine po svetu prevedli v sedem do 17 jezikov, na RTV pa so jih podnaslovili in pripravili DVD-je: *Fabiani : Plečnik* (arhitektura, umetnost), *Toporišič - Samotni hodec skozi neprijazni čas* (jezikoslovje in znanost; o jezikoslovcu Jožetu Toporišiču), *Aleksandrinke, 20. stoletje Jurija Gustinčiča* (novinarstvo, slovenska in svetovna politika), *V letu hip-hopa* (o sodobni slovenski glasbi – rapu, hip hopu itn.), *Mila, naša Mila - Z okusom po grenkem* (gledališče, literatura; o igralki in pesnici Mili Kačič); *Ivana Kobilca - portret slikarke* (umetnost, slikarstvo), *Spomini med koši - Ivo Daneu* (šport) in *Zadnji čoln - Presihajoče jezero* (naravna dediščina; o Cerkniskem jezeru).

V času Svetovnih dnevov slovenskega dokumentarnega filma bodo na univerzah po svetu potekali filmski večeri.

Ideologija za vsako rabo, *Delo*, 3. 7. 2012, str. 15.

Ideologija za vsako rabo

48. seminar slovenskega jezika, literature in kulture Sociologi našli petintrideset definicij ideologije

Ljubljana je včeraj spet zaživela s tistimi, ki se slovenščine učijo iz takšne ali drugačne potrebe. Začel se je namreč 48. Seminar slovenskega jezika, literature in kulture. Finančne težave mu niso prizanesle, zato bo trajal teden manj kot prejšnja leta, štirinajst dni.

MILAN VOGEL

SSJLK je v svetu najbolj uveljavljena oblika učenja slovenskega jezika, književnosti in seznanjanja s kulturo, s katero država načrtno (s štipendijami) vzgaja ne le bodoče tuje slaviste in sloveniste, marveč tudi pisatelje, prevajalce, profesorje, raziskovalce in vse druge, ki v tujini in zamejstvu slovenščino raziskujejo, poučujejo, prevajajo ali jo kako drugače vključujejo v svoje delo in življenje. Organizacija je v rokah Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik, lektorji in predavatelji pa so večinoma z ljubljanske slovenistike in slavistike,

pa tudi drugih slovenskih univerz in iz tujine.

Različne stopnje zahtevnosti

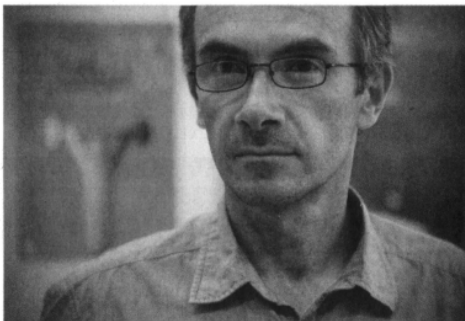
Osnovno težišče dela je na lektorskih vajah za različne stopnje znanja, vajah iz konverzacije in fonetike ter predavanjih in posebnih tečajih, k prijetnemu vzdušju prispevajo tudi številna družjenja na kulturnih in drugih spremljevalnih prireditvah in obiskih ustanov. Za poglobljene obravnavanje aktualnih vprašanj slovenskega knjižnega jezika in književnosti, prevajanja, slovenske kulture in slovenščine kot drugega/tujega jezika so organizirani izbirni tečaji v obliki delavnice, o sprotnih dosežkih sodobne znanstvene misli pa se zahtevnejši seminaristi (iz nadaljevalnih in izpopolnjevalnih skupin) seznanjajo na predavanjih. Letos je krovna tema uperjena na ideologije v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi.

«Ideologije,» pravi predsednik SSJLK dr. Aleksander Bjelčević,

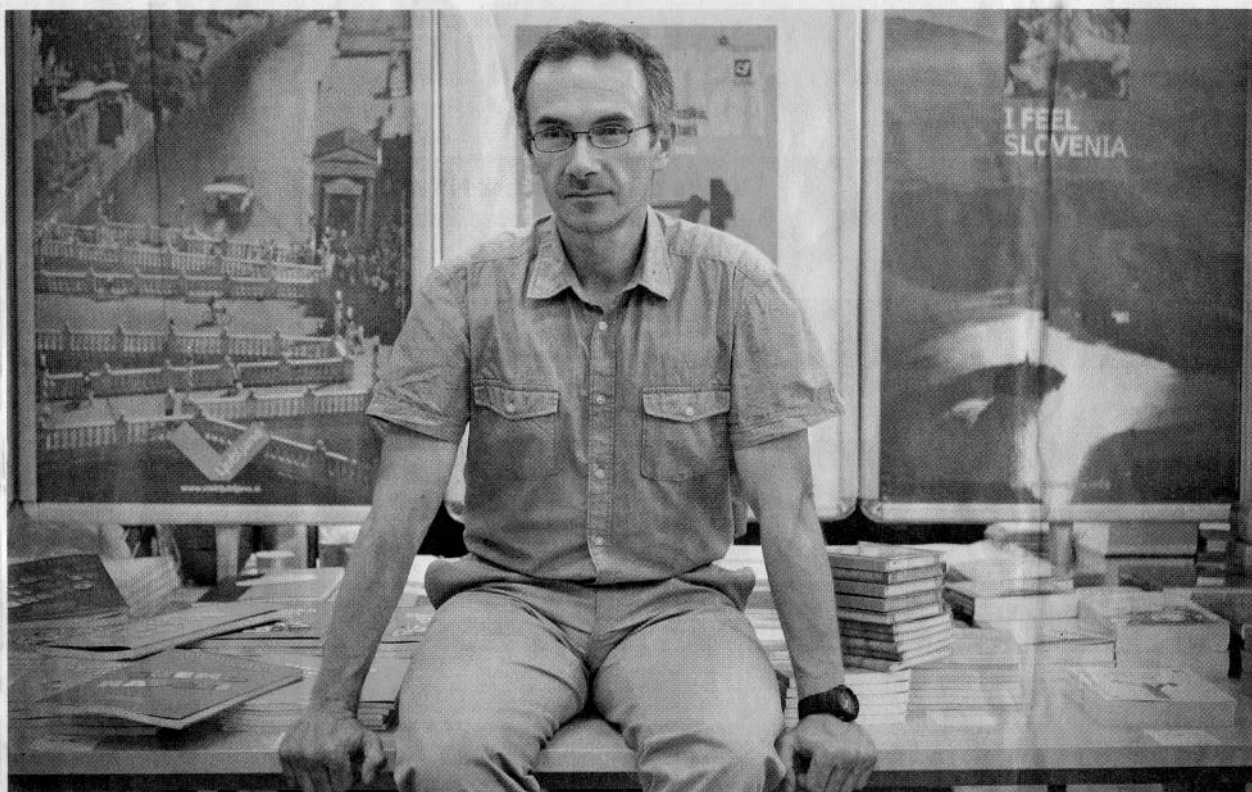
»nas spremljajo na vsakem koraku, so v vsakem od nas in nekaj, kar moramo prenašati. Nekateri ideologijo razumejo zelo široko, kot skupek prepričanj, ki jih

imamo kot člani različnih skupin o vsem mogočem, od bontona, prek znanosti in umetnosti, do politike in vere. V ožjem smislu so ideologija le politični -izmi, na

primer, liberalizem, socializem, komunizem, fašizem, morda še feminizem in podobno. Kadar besedo rabimo široko, po navadi nima vrednostnega naboja; če jo pojmuje ozko, kot napačno/sprevrnjeno zavest, pa je ideologija nekaj slabega. Na letošnjem seminarju jo razumemo široko: ideologija je sistem idej (prepričanj, načel, tradicij, mitov) neke družbene skupine, s katerimi ta prikazuje in upravičuje moralne, verske, politične, družbene, estetske, znanstvene in ekonomske interese skupine ter usmerja odločitve svojih članov. Ideologija posamezniku služi tako, da lahko moralno, politično, filozofsko upraviči svoje vedenje in prepričanja oziroma stališča ... Ideologija prebiva na vseh ravneh jezika, od fonetike, leksike, metaforike do celote teksta, in v vseh jezikih – v govoru, sliki, gledališču, filmu, glasbi, plesu, ritualu. Najbolje se počuti, če je lastnik ne opazi, zato potrebujemo druge, da jo pokažejo.»

Ideologija je predvsem sistem idej neke družbene skupine, s katerimi ta prikazuje in upravičuje svoje interese ter usmerja odločitve svojih članov, pravi predsednik SSJLK Aleksander Bjelčević. FOTO UROŠ HOČEVAR

Tudi v rabi jezika je ideologija, *Delo*, 12. 7. 2013.

»Jezikovni purizem, homofobija in podobno so univerzalne ideologije,« pravi Aleksander Bjelčevič. Foto UROŠ HOČEVAR

Tudi v rabi jezika je ideologija

Pogovor z Aleksandrom Bjelčevičem *Vsebinsko in kulturno SSJLK ni bil okrnjen*

Danes se na ljubljanski filozofski fakulteti končuje 48. *Seminar slovenskega jezika, literature in kulture* (SSJLK), ki ga je vodil dr. Aleksander Bjelčevič. Povprašali smo ga, kako je bilo, zlasti na okrogli mizi na krovno temo *Ideologija v jeziku, literaturi in kulturi*.

MILAN VOGEL

Zaradi splošnega pomanjkanja denarja je tudi letošnji SSJLK nekoliko okrnjen. Odpadel je prvi teden seminarja za začetnike, nekateri udeleženci so si bivanje plačali sami. Se manj denarja pozna še na kakovosti česa drugega?

Ne. Sparali smo tako, da so lektorji poučevanje opravili v okviru svojih delovnih obveznosti, predavatelje in izvajalce tečajev smo honorirali polovično. Pouk je ostal neokrnjen, prav tako popoldanski kulturni program.

Število seminaristov je ustaljeno, države, iz katerih prihajajo, večinoma tudi. Ali opažate kakšne novosti oziroma spremembe v strukturi seminaristov?

Ne; ker večina prejema stipendije, so vedno vabljeni predvsem stu-

dentje na lektoratih in zamejske organizacije.

Letošnja krovna tema je zelo aktualna: *Ideologija v jeziku, literaturi in kulturi*. Je sploh mogoče govoriti ločeno o ideologijah v jeziku, literaturi in kulturi ali gre za ideologijo v 'kulturi' nekega naroda?

Do neke mere ja: jezikovne ideologije so na primer prepričanja govorcev (vštevši jezikoslovce) o tem, kakšen mora biti jezik in kako ga rabiti, medtem ko so ideologije, ki jih zagovarja literatura, blazno široke, saj literatura govori tako rekoč o vsem družbenem in človeškem. – Ali imamo specifične narodne ideologije, o tem ni bilo veliko govora. Jezikovni purizem, homofobija in podobno so univerzalne ideologije.

Kakšna so bila spraševanja na temo na torkovi okrogli mizi, na kateri ste bili moderator, sodelovali pa so Miran Hladnik, Simon Kardum, Marko Stabej in Peter Stankovič, in kakšni odgovori? Stabej je odgovarjal na javne kritike osnutka resolucije nacionalnega programa za jezikovno politiko, ki bi jih povzel takole: kritikom se

je zdel spotakljiv uvodni, načelni del, operativni ne; iz strahu, da bo slovenščina sčasoma postala jezik za domačo rabo, so osnutku očitali redukcijo slovenščine na komunikacijsko vlogo in zanemarjanje simbolne in narodno identifikacijske; posledično izenačenje slovenščine z drugimi jeziki v Sloveniji; zakaj ni zapisano, da je slovenščina državni/uradni jezik; zakaj imajo v osnutku nesloven-

Magnifico s simbolnimi gestami izziva slovenske stereotipe o »čefurjih«.

ščine enak delež kot slovenščina. Stabej je prepričan, da je simbolna in identifikacijska vloga dovolj poudarjena v drugih dokumentih od ustave navzdol, da je osnutek operativni dokument, ki tega ne potrebuje, tolikšna pozornost do drugih jezikov pa je potrebna zato, ker je infrastruktura slovenščine precej dobro postavljena, slabše je s tem pri drugih jezikih RS.

Kaže, da predsednika komisije za izbor romana za letošnje nagrade

kresnik Mirana Hladnika še vedno vznemirjajo pomisleki *Vlada Žabota o kriterijih*.

Hladnik je v polemiki naštel vse kriterije, ki so jih zapisali žiranti v preteklih letih: pomen polifonije, interpretabilnost, polifonija perspektiv, aktualnost nacionalnih, ekoloških tem, napetost, duhovitost ... in v zadnjih letih berljivost, ki je bila za Žabota kamen spotike. Zanimalo me je, ali so žiranti razpravljali o teh kriterijih, ki se zdijo objektivni, a so vendarle takšni, da jih v tekstu ni mogoče neposredno videti in zahtevajo dodatne kriterije. Hladnikov odgovor je bil kratek: ne. Literarne nagrade pretežno temeljijo na zaupanju v avtoriteto kritika in žiranta, ki svojih kriterijev ne moreta utemeljiti; ocenjevanje ošaja misterij, v katerega je posvečena elita.

Kakšno je bilo razmišljanje Petra Stankoviča o tem, ali je sodobna glasba angažirana, družbenokritična? Je to zaželeno lastnost? Če razmišljamo o družbeni kritičnosti v sodobni slovenski popularni glasbi, moramo poudariti, da ta ni nujno v eksplicitno kritičnih besedilih. Ta so do danes postala že razmeroma predvidljiva, zla-

sti pa pomen v popularni glasbi ne nastaja zgolj na ravni besedil: pomeni so tudi imidž, gesta, vizualno oblikovanje, zvok, način artikulacije in podobno. Eden od slovenskih glasbenikov, ki je v tem pogledu med bolj zanimivimi, je po Stankoviču Magnifico, ki s pomočjo različnih simbolnih gest preči oziroma postavlja pod vprašaj, izziva slovenske stereotipe o 'južnjakih' oziroma 'čefurjih'. Če je na primer v slovenskem dominantnem diskurzu vse 'južnjaško' označeno kot skrajno neatraktivno, Magnifico s številnimi popularnoglasbeno razgledanimi sklici na različne balkanske kulturne oblike – oziroma, še bolj natančno, na slovenske stereotipne predstave o balkanskih kulturnih oblikah – ravno to 'južnjaškost' vzpostavlja kot višek sodobnega 'kula'.

In Simon Kardum?

Kardum je v tem kontekstu opozoril zgolj na pozersko levo usmerjenost hipsterske subkulture, ki se jasno razkriva v šminkerskem oblačenju hipsterjev. Za sklep je spregovoril še o Janševem premišljenem desantu na družbeno/ideološko nadstavo (šolstvo, znanost, umetnost), ki ga izvaja z zakonom za uravnoteženje javnih financ.

Nogometne navdušenke in ljubitelj turbo folka

Tradicionalni Seminar slovenskega jezika, literature in kulture je privabil več kot sto udeležencev iz 26 držav

Sandra Krkoč

Ljubljana – Do naslednjega petka bo ljubljansko filozofsko fakulteto zasedal 48. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, ki ga prireja tamkajšnji Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik. Seminar je tokrat privabil 105 udeležencev iz 26 različnih držav, največini iz zamejstva, a jih precej prihaja tudi denimo iz Poljske, Češke, Nemčije, Španije, Italije, Rusije, skoraj vsako leto se na seznam najde tudi kakšen Američan. Slovenščina je namreč, bodisi kot dodiplomski ali podiplomski študij oziroma v obliki lektorata, trenutno prisotna na 57 tujih univerzah.

Strokovni seminar je namenjen predvsem študentom in univerzitetnim profesorjem slovenščine, slavistom, znanstvenim delavcem, prevajalcem ali kulturnim delavcem. Medtem pa se pri udeležencih vzporedno potekajočih Poletne šole in Mladinske poletne šole slovenskega jezika, ki sta usmerjena na nekoliko bolj sproščeno raven, povečini vmešajo poslovni ali čustveni razlogi za učenje.

Več z manj sredstvi

Strokovni del programa tvorijo lektorske vaje, konverzijski tečajji, vaje iz fonetike, izbirni tečajji ter predavanja uglednih strokovnjakov s področja jezikoslovja, literature, humanističnih in drugih ved. Seminar se vsakokrat ovija okrog ene tematike, tokrat so v ospredju *Ideologije v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi*. »To temo smo ponudili, ker smo v zadnjih letih v Evropi pod vplivom političnih sprememb in sesutja ekonomskih ideologij, po drugi strani pa želimo preseči stereotipe, da je umetnost zvišena nad ideologijami.« izbor pojasni predsednik seminarja, dr. Aleksander Bjelčevič.

Poleg tega sogovornik ponudi še praktičen primer: »Izkušenejši udeleženci, katerih urnik zapolnjuje tudi tečaj prevajanja v slovenščino, bodo denimo brskali za ideološko spornimi vsebinami, ki so bile v štiridesetih letih po drugi svetovni vojni v prevodih izpuščene. Velikokrat se je denimo dogajalo, da so prevajalci v času komunizma božič nadomeščali z omenbo novega leta.«

V popoldansko-večernem spremljalnem programu pa se bodo sodelujoči

recimo lahko vodeno sprehajali po Ljubljani, na literarnem večeru prisluhnili pesnici Barbari Korun, si ogledali predstavo Kolektiva Narobov in projekcijo filma *Stanje šoka* ali obiskali plesni večer z Akademsko folklorno skupino France Marolt. Bjelčevič težko oceni, ali udeleženci v splošnem več znanja povlečejo iz strokovnih seans ali med sproščenimi druženji, prepričan pa je, da se največ naučijo prek komunikacije z izvornimi govorniki jezika. Seminar je namreč tako zastavljen, da so udeleženci vseskozi, tudi med zabavnim delom, prisiljeni govoriti v slovenščini.

Sicer pa so se seminarja posamezniki udeležili s pomočjo štipendij, ki jih podeljuje slovensko ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, a ob tokratni izvedbi so se sredstva precej skčila, zaradi česar dogodek namesto tri tedne traja le dva tedna, število udeležencev pa se je z 130 zmanjšalo na 105, pri čemer okoli 50 zainteresiranih ni dobilo svojega mesta. Vendar Bjelčevič opozarja, da seminar ob enem ponuja še večje število ur kot prejšnja leta, saj se je vanj vrinilo veliko prostovoljnega dela.

Težavni so skloni in glagolski vid

Interes za slovenščino se pri udeležencih skriva v različnih koticčkih. Pekka Knaapila iz Finske se je nad našim jezikom navdušil zaradi turbo folka in slovenske polke: »Na youtube sem po naključju našel pesmi skupin Atomik Harmonik in Turbo Angels ter pevk Janje Žagar, Natalije Verboten in Saše Lendero. Ker mi je bila njihova glasba izjemno všeč, me je začelo zanimati tudi, o čem govorijo besedila.« Najprej je oporo iskal v Googlovem prevajalniku, a ker mu ta ni zadostoval, si je priskrbel nekaj strokovne literature. Ker v domovini nima možnosti študija slovenščine, se je odločil za srbščino, ki ponuja nekakšen jezikovni približek.

Kitajka Li Jawa priznava, da je za Slovenijo slišala šele pred dvema letoma, ko je naša nogometna reprezentanca zagrala na svetovnem prvenstvu, a je tam naredila tako dober vtis nanjo, da se je na univerzi med izbirnimi predmeti odločila za slovenščino. Njena rojakinja Wang Cheng Cheng zatrjuje, da se je na univerzi želela spopasti z nečim novim, Slovenijo pa je dojemala kot geografsko zanimivo umeščeno deželo. Tudi tretjo ki-

Interes za slovenščino se pri udeležencih skriva v različnih koticčkih. Pekka Knaapila iz Finske se je nad našim jezikom navdušil zaradi turbo folka in slovenske polke.

tajsko predstavnico, Wang Fan, je na naše jezikovno področje zanesel študij: »Tako ko sem izbrala učenje slovenščine, sem dojela, da gre za izjemno zahteven jezik. Največ težav mi povzročajo sklanjatve. Ker imate šest sklonov, moram šestkrat premisliti, preden izrečem neki samostalnik.« Trojica pa kot težavno izpostavi še dvojino.

Za razliko od omenjenih sogovornikov, ki se nimajo dovolj znanja, da bi z njimi lahko vzpostavili dialog v slovenščini, Italijan Luigi Pulvirenti ter Litvanke Gabija Klausaitė in dr. Jelena Konickaja počasi

in premišljeno, a pravilno nizajo slovenske besede. Slednja se je s slovenščino začela spopadati že pred skoraj dvajsetimi leti ter je med drugim zaslužna, da je na univerzi v Vilni slovenščina od predoma tisočletja tudi samostojni študij. Njena nekdanja študentka Gabija Klausaitė zatrudi, da jo je ta jezik pritegnil predvsem zato, ker ga v njeni domovini govori le peščica. Znanje pili prek slovenskih revij in knjig, ki ji jih pošiljajo tukašnji prijatelji, še posebno zanimanje pa goji za našo glasbo. Bivša mentorica jo dopolni, da ne gre pozabiti še na s slovensko literaturo dobro založeno

univerzitetno knjižnico, sama pa stik z jezikom vzdržuje tudi z gledanjem slovenskih oddaj po spletu.

Luigi Pulvirenti z univerze v Rimu pa je, ko smo ga ujeli, ravno prebral naš časopis, a priznava, da na spletu rad prebira tudi konkurenčno Delo ali portal RTV Slovenija. Sicer pa ga, vse odkar je prvič obiskal sorodnike v bližnjem Trstu, zanima tako rekoč celotna slovenska kultura, od politike pa do kronike. Kljub temu da se slovenščine intenzivno uči že šest let, mu preglavice še vedno povzročajo glagolski vid.

Bibliografija strokovnih delavcev Centra

- Ina Ferbežar**
- Ferbežar, Ina: *Razumevanje in razumljivost besedil*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.
 - Ferbežar, Ina: »Izrekam zvestobo moji novi domovini Republiki Sloveniji ...«: testiranje znanja slovenščine kot drugega in tujega jezika v Sloveniji. *Jezik in slovstvo*, letnik 57, številka 3–4. Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije. 29–45.
- Tanja Jerman**
- Andreja Markovič, Mojca Stritar, Tanja Jerman, Staša Pisek: *Slovenska beseda v živo 1a. Učbenik za začetni tečaj slovenščine kot drugega/tujega jezika*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.
 - Andreja Markovič, Mojca Stritar, Tanja Jerman, Staša Pisek: *Slovenska beseda v živo 1a. Delovni zvezek za začetni tečaj slovenščine kot drugega/tujega jezika*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.
- Mihaela Knez**
- Mihaela Knez: Za koliko slovenščin(e) je prostora v naši šoli? *Jezik in slovstvo* 57/3–4. Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije. 47–62.
- Nataša Pirih Svetina**
- Nataša Pirih Svetina: Slovenščina v Evropski uniji in naprej. *Romanoslavica* 48/1. 119–128.
 - Nataša Pirih Svetina: Film, ki »mladini dviga kri«, ali kaj je ideološkega v praksi poučevanja jezikov. Aleksander Bjelčević (ur.): *Ideologije v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi. Zbornik predavanj*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. 21–28.
 - Nataša Pirih Svetina: Teacher's education and professional training for teaching Slovene as a second and foreign language. Vesna Polovina, Maja Miličević, Borko Kovačević (ur.): *Challenges of modern times: book of abstracts*. Belgrade: Faculty of Philology, University of Belgrade. 56.
 - Nataša Pirih Svetina, Mihaela Knez: Izobraževanje učiteljev slovenščine kot drugega/tujega jezika. *Letno poročilo Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik*. 51–52.

Letno poročilo 2012
Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik

Pripravili: Sodelavke in sodelavci Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik
Uredila: Mateja Lutar
Oblikovanje in prelom: Lavoslava Benčič
Za založbo: Andrej Černe, dekan
Tisk: Birografika Bori d. o. o.
Naklada: 100 izvodov

Ljubljana, junij 2013

Publikacija je brezplačna in dostopna na www.centerslo.net.

ISSN 1581-9442

www.centerslo.net

ISSN 1581-9442

9 771581 944007

